

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L.
Liebenberg.

Titel | Title:

Oehlenschlägers Poetiske Skrifter

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 4

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Selskabet til Udgivelse af
Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862

Fysiske størrelse | Physical extent:

32 bd.

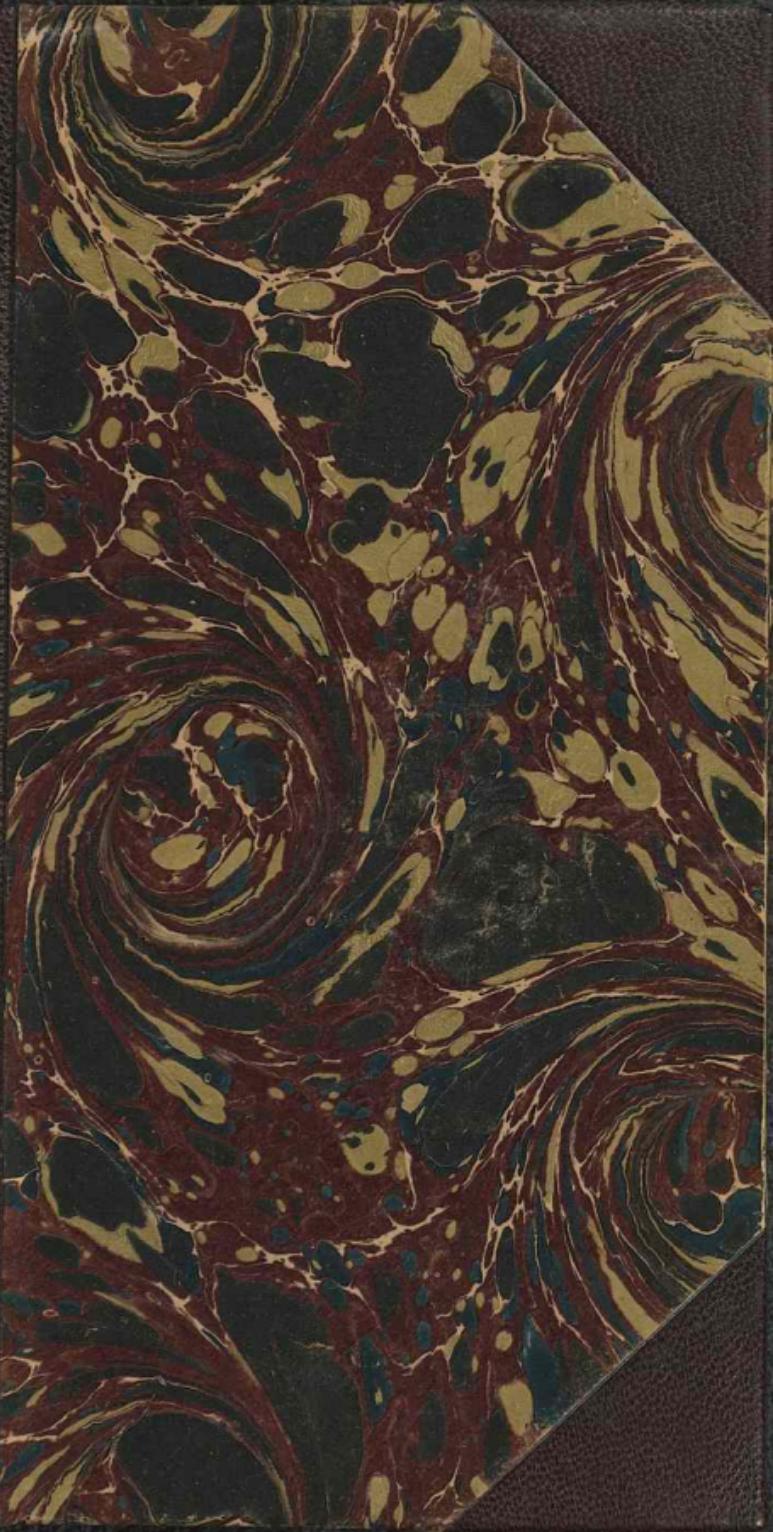
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52,- 120

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

115208057383

+ Rex

THE
AMERICAN FOUNDATION FOR
INTERNATIONAL
RELATIONS

1950-1951

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af *F. L. Liebenberg*.

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Stilkelse, og ledsgagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bisald, og sikret sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Benyttede Lejlighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digtters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Ejendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. Episke Digte: Hæstedigte og Sagner. (Nordens Guder, Baulundurs Saga, Helge, Hroars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 Rø; nedsat Pris 4 Kr.
- II. Lyriske Digte og Romancer. 6 Bind. Bogladepris 4 Rø 64 Ø; nedsat Pris 4 Kr.

Oehlenschlägers Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Hjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Vorlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.
Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Traxit hos J. v. Schulte.

Oehlenschlägers Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Edizioni & riviste

indagini

10

produttività

Indagini

Trattato di

In d h o l d.

	Side.
Palnatoke	1.
Axel og Valborg	129.

Staples

..... *Staples*
..... *Staples* go here

Dramatiske Digte.

Tragiske Dramaer.

Anden Deel.

the following

number will

be given

Palnatoke.

Et Sørgespil.

Stotting

Acrostic 10

Personerne.

Harald Blaatand, Konning i Danmark.

Svend Toesskæg, hans Son, Sokonning.

Fislnir, Haralds Staller og Mærkismand.

Palnatolie, Jarl i Flyen, Venshæsel og Bretsland.

Palnit, hans Son.

Bne hün Digre, } hans Svogre, Bornholmere, Besets Sonner.
Sigurd Kappe, }

Vagn Akison, hans Sonnesen.

Signald Jarl,

Thorkil hün hoie, }

Thorvald Vidførse, en Islænder.

Popo, Biskop i Slesvig.

Skofte, Kong Haralds Gangerpilt.

Arnoddur, Kong Svends Herold og Kertesvend.

En Hangefoged.

Kæmper.

Handlingen foregaaer i Roskild. Tiden er 991.

13120179
Sarawak i ganteng. Sarawak dikenal
pada mulanya pada masa penjajahan British
dikenali sebagai tanah jajahan British.
Maka pada masa penjajahan British
tersebut, Sarawak merupakan negara yang
berada di bawah pemerintahan Sultan
Mengkuang Muadzam Shah. Pada masa
penjajahan British, Sarawak merupakan
negara yang berada di bawah pemerintahan
Sultan Mengkuang Muadzam Shah. Maka pada masa
penjajahan British, Sarawak merupakan
negara yang berada di bawah pemerintahan
Sultan Mengkuang Muadzam Shah. Maka pada masa
penjajahan British, Sarawak merupakan
negara yang berada di bawah pemerintahan
Sultan Mengkuang Muadzam Shah. Maka pada masa

Første Act.

Kongens Hal.

Kong Harald. Biskop Popo.

Popo.

Hvor fryder det mit Herte, ædle Herre!
At finde eder ved de gamle Kraefter.

Harald.

Himlen skee Tak! min Sundhed flettes Intet.
Gid Alt var i mit Rige fundt, som jeg,
Saa skranted ei saameget, som nu skranter.

Popo.

Det er en Barnesygdom. Veed I ei,
De Born, som kues under Bæxten, trives
Med Tiden bedst? Den danske Christendom
End ligger som et nyfødt Barn i Buggen;
Men lad den komme først til Kraefter, Herre!

Harald.

Naar den er kommen fuldelig til Kraft,
Da er min Krop længst faldet hen i Muld.

Popo.

Saalænge Verden staaer, vil I erindres
Som Christendommens første danske Konge.

Harald.

Hvo veed, om ei den nidske Efterslægt
Bil giore selv mig dette Tilnavn stridigt?

Poppo.

Umuligt, Herre! Tidens hoie Røst
Kun taler Sandheds Ord. Jeg forudseer
St. Harald eengang anraabt som en Helgen.

Harald.

I lover meer, Herr Bisپ! end I kan holde.

Poppo.

Hvor var den Hersker, der med Kraft, som I,
Den gode Sag har vældig understøttet?
Hos Harald Klaf, hos Gorm hin Rige, Frode
Beundres ene kan den gode Billie.
Kong Erik lod sig dobe, det er sandt,
Han var Ansgar en Ven, han bygte Slesvig
Den Kirke, hvor I satte mig til Bisپ;
Men, ak! han faldt, som St. Sebastian,
For Hedningernes Piil. Først eder blev
Det givet, heldig at stadfæste Troen,
Og derfor meer, end hine Kongers Navne,
End Ebbos, end Ansgarii, Rimberti,
End Adalgars, end Unnis, Adeldags,
Bil eders, fromme Harald! funkle frem
Hoit over alle Christendommens Helte.

Harald.

Hvad bringer I fra Bisپ Libents i Hamborg?

Poppo.

Først mange kraftige Belsignalser,
Belmeente Raad og faderlige Bonner.

Harald.

Jeg har endnu en Slump tilovers af
 Den Skof, han sendte mig med sidste Hilsen,
 Og trænger ei saa snart igien. Hvad mere?
 Spring over alt det Andet, Præst! og lad
 Os komme til det Vigtigste: Hvad siger
 Mig Keiser Otho ved din Erkebisp?

Popo.

Den store Keiser har med Velbehag
 Fornummet eders Jver, fromme Konge!
 For Christendommen; han forsikrer eder
 Om varigt Vensteb, hvis I farer fort.
 Fremdeles sender eder Erkebispen
 En Afskrift af den pavelige Bulle:
 Johannes, Christendommens hulde Fader,
 Har sendt ham Pallium; hans Bispestav
 Har Otho rækket ham med egne Hænder.
 Saaledes er han nu stadfæstet i
 Sit fromme Embed efter Aldeldag,
 Som Erkebisp i Hamborg og i Bremen
 Og Christendommens milde Overhyrde
 I Nord. Her seer I Bullen, Herrre Konge!
 Han rækker ham en Pergamentstrølle.

Harald.

Hvad skal jeg med den Nulle Kragetæer?
 Runer paa Skoldet kan jeg læse dig
 Saa godt, som nogen Skiald; men disse Snørkler
 Forstaaer jeg mig ei paa. Tag det tilbage!
 Jeg veed saa forud alt, hvad det betyder:
 Indskräckning i min kongelige Magt!

Popo.

Uhindret har du Verdølighedens Arm,
Kun Geistlighedens styrer Erkebispen.

Harald.

Ret saa! Genarmet staer jeg, det er Tingen;
For havde Danerkongen twende Arme.

Popo.

Saa sommer det sig ingen christen Konge
At tenke, ødle Harald! Overlad
Den vilde Stoltheds Uregierlighed
Til Hedningen! Speil jer i Hakon Jarl!
Saa vild en Helt han var, saa tog han dog
En Ladning Munke med til Norges Land.

Harald.

Ja, Hakon! det er mig den rette Christen.
Og veed I ei, at neppe var han kommen
Paa Havet ud, før flux han fasted Munke,
Med Bojer, Bievandskar og Paternoster,
Ud over Bord; og at han bygger nu
Rundt sine gamle Templer op paa ny?

Popo.

Hvis saa er, vil han swede seent dersor
I Svovelpolen.

Harald.

Nu, det faaer saa være!

Jeg er en Christen, jeg er dobt; nu vel!
Jeg breder ud den christne Tro. Saa er det.
Jeg nodes til det. Otho lærte mig
At indsee Tingen med sit Sværd — jeg var
Desuden stemt for Sagen, forend han kom;
Og dit Mirakel, Bispe! med Handstlen har

Stadfæstet mig i Troen. Lad saa være!
 Og at paa denne Biis en Dømning sættes
 Mod disse Oprorsmænd, som vover at
 Foragte Kongens Høihed, Overherstab;
 At de skal brænde dygtigt for det hist —
 Det glæder mig. Kun at I ikke glemmer,
 I gode Munke! Fyrstens Rettigheder.

Popo.

Du har ei mere trofast Undersaat
 End mig og Klostrrets fromme Brødre, Harald!
 For christne Præster har du ei at frygte;
 For Hedenstabet's toileløse Mænd
 Desmeer, og fremfor Alt for Psalnatoke.

Harald.

Ham frygter jeg nu, Tak flee Gud! ei længer;
 Thi han har brudt sin Hals paa Skaanes Bakker.

Popo.

Hvorledes, fromme Konge? Er det muligt!

Harald.

Hovmodig, trodsig, som bestandig, paastod
 Han eengang i et Drifflag i Vinter
 At kunne lobe vel saa godt paa Ski,
 Som nogen Mand, ja bedre selv end Kongen.
 Til Straf paalagde jeg ham, ned at lobe
 Ad Kullens Ryg; der har hans Driftighed
 I Havet styrtet ham.

Popo sukker.

Nu, det var vel;

Thi værre Dicevel gif paa Jorden ei.
 Han egged Sonnen op mod Faderen,
 Og han var Hedenstabet's Marv og Næring.

Fiolnir kommer.

Tilgiv, Kong Harald! at jeg melder dig
Et ufigt Budskab: Svend, din Søn, er landet,
I Fiorden har han sine Skibe quærsat,
Og giester dig nu moden i din Hal.

Harald.

Den Uforskammede! Siig, kommer han
Med megen Magt? thi skiondt han er min Søn,
Saa noder hans Ugudelighed mig
Bestandig at betragte ham som Fiende.

Fiolnir.

Han er ei dragen slap paa Folk og Færdsel,
Dog har vi Intet end at røddes for.

Popo.

Jeg gaaer. Gud styrke dig, min ædle Herre!
Mit Blik afflyer at see Forhærdelsen.
Men dersom du vilst nyde højt Belonning,
Saa dov dit Dre for hans Rost, om Giften
Er nok saa sod! Biis dig din Fromhed og
Din Krone værdig! Sonderriv de Baand,
Der vil forene paa en syndig Maade
En christen Fader med en hedensk Søn!

Fiolnir.

Jeg følger eder, min ørværdige Herre!

Popo og Fiolnir gaae.

Svend Tneskicæg

træder ind.

Hil dig, Kong Harald, hoie Danerkonge!

Harald.

Hvad vilst du her? Hvor understaaer du dig

At trænge dig ind i min Hal, Svend Otho?
 Har jeg for evig ei forbudet dig
 At komme mig for Dine meer i Verden?

S v e n d.

Saaledes pleied aldrig danske Konger
 At hilse fremmed Mand i egen Hal.
 At glemme Giestfriheden's kionne Pligt
 Blev anseet for en Skændsel; Kongen viste
 Sig venlig mod den Mindste, som den Største.
 Men det var Hedenstabet's Sæd; nu tænker
 I Alt man anderledes, som jeg mærker.
 Nu er det fromt at quæle Hiertets Stemme,
 At glemme Blodets Pligt. Nu kan en Fader
 Selv have sine Born; det lønnes hisset
 Jo med Lykhalighedens Palmekrone.

H a r a l d.

Førhærdede! hvad taler du om Pligt,
 Som ganske glemmer, hvad du est forpligtet
 Gi blot din Fader, men din Overherre?

S v e n d.

Min Fader har du aldrig viist dig, Harald!
 Min Overherre skalst du ikke være.

H a r a l d.

Hvo gjorde til Statholder dig i Bigen?
 Hvo gav dig trenende Skibe, hundred Mand
 Til dine Revertog? Hvo gav dig sex?
 Hvo gav dig Skaanes Marker at bestyre?

S v e n d.

Du, Harald! som en ussel, svag Erstatning
 For hvad mig tilkom efter Fødselsretten.

Du sendte mig til Vigen og til Skaane,
 For bort at fierne den Forhadte; gav
 Mig nogle Skibe, for at slippe mig.
 Det falder du nu Fadergodhed. Godhed!
 Ha, hele Norden kiender denne Godhed,
 Og seer dit Sindelag imod din Son!
 Du troer vel ei, jeg veed, hvad hele Landet
 Halv taler om forundret, halv med Twivl?
 At du vilst drage Arverettigheden
 Fra mig, din Son, til Thrugil Sprakaleg
 I Jomsborg? Guder! saae man hidindtil
 En Fader handle saadan mod sit Barn?
 Naturen vaemmes ved at troe derpaa,
 Og giver de urimeligste Rygter
 Sandsynlighed. Man mener rundt i Landet,
 At jeg er ei din Dronning Gunhilds Son,
 At kun jeg er et Frillebarn, som fødtes
 Dig af en Trælleqvinde; derfor faldes
 Jeg Svend: en Træl. Sligt maa jeg høre, døie,
 Maa see, hvorledes Uretfærdigheden
 For mine Dine væbner sig; og skulde
 Nu sidde stil med Hænderne i Skiodet?
 Nei, ved den staalbelædte Asathor!
 Jeg væbner mig; og har du plat forglemmt
 En Faders Pligter, nu, saa er det billigt,
 At jeg forglemmer Sonnens, og i Tide
 Mig reiser mod min græsselige Fiende.
 Det er ei mig, men dig, der giver Verden
 Et grumt Beviis paa unaturligt Had.

Harald.

Hvad vil, hvad vil min Fiende i min Hal?

S v e n d .

Med egne Øren høre, hvad mit Hierte
 Afslører at troe. Siig mig, har Nyget Ret?
 Harald.

Du byder mig at tale, Ungerwend!
 Om jeg nu taug?

S v e n d .

Saa skriger meer din Taushed,

End Fenris Hyl.

H a r a l d .

Ha, Svend! jeg veed ret vel,
 Hvorfra din Opstand har sin Hovedfilde.
 Bestandig hører jeg kun giennem dig
 Den stolte Palnatokes Rost. Ha, men
 Dersom til ham du sætter end din Lid,
 Da har paa Flyvesand du bygt dit Slot;
 Den vilde Hedning aander ikke længer.

S v e n d .

Og dersom du til Palnatokes Dod
 Din Trost har sat, da est du trostlos, Konge!
 Thi Palnatoke har ved Valhals Hielp
 Sit Eventyr bestaaet; om en Stund
 Vil han med mine Kæmper hilse dig
 I Kongesalen.

H a r a l d .

Palna — Naser du?
 Har ei han brudt sin stive Hals paa Skien?

S v e n d .

Nei, Konge! Palnatokes Kæmpehals
 Er endnu heel, og kneiser vel saa stiv,
 Som hidindtil.

Harald.

Hvad var det Nygte da,
Som bragte mig det Budslab, at hans Ski
I Farten brast? at han var død i Havet?

Svend.

Hvad Nygtet oftest er: et Sandhedsfnug,
Sendt i en Ladning let og vindig Løgn.
Den brast, hans Ski; saa vidt har Nygtet Net.
Men denne Skiens Bristen har forhindret,
At Palnatokes stolte Hierte brast.
Thi, som han sloi aften, og netop var
Bed Skraaningen, som forte ned mod Havet,
Da torned Skien mod en Kampesteen,
Og Palnatoke faldt, og rulled brat
Tilside ned i Dalen, snebedækt.
Da skyndte dine Bidner flux sig bort,
At bringe dig den sicere Efterretning:
Hans Drab. Men Palnatoke lever, Konge!
Den Snilde lod sig bære kun som død
Ud paa sit Skib, og satte hurtig Farten
Til mig i Skotland, hvor jeg var paa Tog.
Nu giester han dig, sund og stærk som hidtil,
I Dag med mig i Roskild paa din Kongsgaard.

Harald.

Og har til Havn nu egget dig mod mig?

Svend.

Vi komme her som fredelige Giester.

Hvad fra i Dag skal skee, beroer paa dig.

Harald.

Og hvad forlanger du?

S v e n d .

Hvad du forlangte

Af Gorm, din Fader, og hvad du erholdt:
En Part i Riget.

H a r a l d .

Du, en Hedning, Svend!

Religionens Fiende Part i Riget?

S v e n d .

Gorm deelte Magten i sin Alderdom
Med dig, skiondt han var Hedning, du en Christen;

Nu sommer det sig omvendt dig at handle.

Lad Troen være Tro; det er en Sag,

Hvorfor Enhver bør raade selv, ei Kongen.

Gior ingen Bold paa Landets gamle Sæd!

Paa Landets Bedtegt grunder sig dit Herstab.

Hvad dig til Drot har giort, gior mig til Arving,

Og til din Medhielp nu i Alderdommen.

H a r a l d a f s i d e s .

Ha, jeg forgaer af Harm! Men jeg vil skule

Mig til en bedre Leilighed mod ham;

Paa Ophavsmanden derimod, fra hvem

Det Onde kommer, vil jeg hevne mig

Endnu i Dag, saa sandt jeg er en Konge.

H o i t .

Da du est kommen hid, saa vær velkommen!

Hvad jeg fremdeles giore skal for dig,

Beroer paa dine Handlinger herefter.

S v e n d .

Jeg hører Palnatoke med mit Folge.

H a r a l d a f s i d e s .

Ham skal min Harme træffe sikkerlig.

Palnatoke kommer med en Skare Kæmper.

Palnatoke.

Hil Danerkongen i sin Hal!

Harald.

Beskommene

Fra Heltedaaden, Toke! Som jeg hører,
Saa har du giort berømte Buffespring
I Sneen, siden sidst vi taltes ved.

Palnatoke.

Jeg har ei vægret mig, at efterkomme
Dit Herrebud.

Harald.

Men, som jeg hører, Frænde!

Ei stift dig ved det paa den bedste Maade.
En Helt, der lober stolt paa Ski, som du
Er det just ingen Hæder, ingen Roes,
At tafke latterlige Hændelser
For Seieren. Thi varst du falden ei
Paa Bagen midt i Sneen, som en Pebling,
Saa varst du neppe kommen, som jeg hører,
Upuklet hjem fra dette Julegilde.

Palnatoke.

Slig Spot kan ikke træffe mig. Jeg haaber,
Hver billig Mand, som kiender Kullen, indseer
Nodvendigheden af et saadant Fald.
At dette Fald ei blev min Undergang,
Det taffer Guderne jeg for. Du vilde
Ydmyge mig; jeg foretrak, som det
En Dannemand sig sommer, Døden for
Ydmygelsen. Hvis ei med min Bedrift
Du est tilfreds, da prov den selv; og kommer

Du bedre fra den, vel, saa kanst du spotte.
For Resten, da nu Sagen er forbi,
Saa lad den ogsaa være glemt, Kong Blaatand!

Harald.

Hvad Blaatand? Vaemmeligt er for mit Dre
Sligt Ogenavn. Hovmodig stolte Mand!
Det veedst du. Harald Gormson vil jeg kaldes.

Palnatoke.

Tillad mig, at jeg kalder dig Kong Blaatand!
Det er en gammel Ret for Danerfolket,
At give deres Konger slige Tilsnavn.
En Konge drømmer ofte sig en Gud;
Da er det godt, at Navnet altid raaber:
Du est ei blot en Aßkurs Son, o Konge!
Men selv en Aßkurs Son med Feil, som Andre.

Harald.

Du est saa næsedicær, som hidindtil.
Dit Eventyr har endnu ei formaet
At knække Driftigheden.

Palnatoke.

Odin lade

Det aldrig komme dertil, at en sund
Og ærlig Danske glemmer Driftigheden!
Da ploie Gefion før det stolte Sicelland
I Havet ned igien med sine Øyne!

Harald.

At glemme, hvad du est din Herre skyldig,
Det kalder du en Dyd, saavidt jeg mørker.

Palnatoke.

Jeg glemmer ikke, hvad jeg skylder dig,
Fordi jeg mindes, hvad jeg selv mig skylder.

Harald hidsig.

Min Gere gaaer for din.

Palnatoke rolig.

Din Gere vinder,

Bed at beherske frie Mænd, ei Trælle.

At tale dicerve Ord i Kongesalen

Var Brug fra Arilds Tid.

Harald.

Det vilde Bæsen

Er just, hvad jeg forjage vil af Landet.

Palnatoke.

Dumdriftighed er vild, ei Driftigheden.

Harald.

Altsaa, da du ved DrifkeborDET sidst

Hovmoded dig, og lod din egen Mund

I Hallen høit gientage dine Fortrin,

Da varst dumdriftig du!

Palnatoke

med undertrykt Fortrydelse.

Gi hidindtil

Det blev Vanhaeder kaldt, naar stundom Kæmpen

I Kongens Hal drak sig en ærlig Ruus.

Harald.

Men hvad den Drukne paastaaer, veedst du vel,

Skal ædru Mand forsvere.

Palnatoke.

Aldrig var

Min Tunge Hersker over min Forstand.

Klogskaben tidlig gaaer fra Drifkelaget

Med Qvinderne; den skranter, maa til Sengs,

Den er af skræbelig Natur, den modstaaer

Ei Miødens Kraft. Men Sanddruheden, Herre!
 Den vaager ud paa Natten, som en Mand,
 Den drifker uanfægtet med den Bedste,
 Og vinder alt i Kræfter, som den drifker.

Harald.

Af drukne Folk og Born skal Sandhed høres.
 Ret saa! For Kongen er det ofte nyttigt,
 Ved sligt et Gilde riktig at erfare
 Det sande Sindelag, som ellers Listen
 Forstaaer at holde skjult.

Palnatoke.

Jeg troede stedse,
 Naar Danerkongen giested sine Kæmper,
 Da var det for at lønne Mod og Troslab,
 Ei for at speide fiendtlig efter Svig.

Harald.

Allt som det falder! — Som jeg seer, saa har du
 Din Bue med dig og dit Pilekogger.
 I Fald jeg mindes ret, saa roste du
 Dig ogsaa dengang af: du kunde skyde
 Bel fremfor alle Mænd, ja fremfor Kongen,
 Den Bidtberomte for sit Pileskud;
 Eft du endnu af samme Tanker, Tøke?

Palnatoke.

Hvad er det om min Mening dig at giøre?
 Naar Danmarks Fiender komme, vil vi skyde;
 Der kan vi kappes paa en ørlig Viis.

Harald.

Nei, nei, du slipper ei saa let derfra.
 Gientag din Pral! tilstaa i AEdruheden
 For alle Kæmper: Skyder bedre du,

End Danerkongen? Bringer ingen Fare
Dig Armen til at skælve? ingen Fare?

Palmatoke.

Jeg praler ei.

Harald.

Belan! saa siig det frem.

Palmatoke.

Hvorfor gientage, hvad der alt er sagt?

Harald.

Du staer da ved dit Ord?

Palmatoke.

Saa er min Bane.

Harald.

Heel vel! — Dit sidstudviste Helteverk
Beviser ikke meget, vidner ei
Om sieldne Fortrin. Du slapst heel derfra
Kun ved en Slumpelykke, det var Alt.
Det sommer sig den vise Danerkonge
At prove sine Mænd, retsærdig streng
At veie hvers Fortieneste. Du trænger
Dig stedse frem, du giver dig et Skin
Af den udmarkede, den sieldne Mand;
Belan! saa er det ogsaa nu fornødent,
At ved en rask og usædvanlig Daad
Du viser mig dit Fortrin fremfor Alle.
Du est en dygtig Kæmpe; saa er Flere,
Det giver intet Fortrin dig for dem.
At du est mægtig, at du eier Land,
Beviser atten Lykken, intet Bærd.
Thi er det heel nødvendigt, som du indseer,
Engang for Alvor ret at prove da

Din Dygtighed; og for at kunne dette,
 Har jeg udtaenk en Daad, som snart er gjort
 Paa Stedet her, som Kongen selv kan see
 Med egne Dine, som beviser ham,
 Hvad han forlanger, nemlig at du est
 En usædvanlig faerdig Bueskytte.
 Jeg seer din yngste Son i dette Folge.
 Du unge Palnir! træd i Hallen frem.

Palmatoke.

Hvad har du udtaenk, Harald?

Harald.

Hvad du snart

Erfare skalst. Træd frem, du ylle Svend!
 Træd frem, og knæl!

Palnir.

Min Fader har mig lært,
 At fun jeg knæle skal for Guderne.

Harald.

Knæl fun for Guderne! det kan behoves.
 Jeg lægger dette Agle paa dit Hoved;
 I Hald din Fader, hyst i Krogen der,
 Dig skyder det med Pilen bort, og rører
 Din guldbelokte Tinding ei, da skal
 Han gielde for den bedste Skytte.

Palmatoke.

Konge!

Harald.

Men hvis han vægrer sig, da skal han gielde
 Kun for en Praler, for en Løgner, og
 Forvises Hof og Land.

Palmir

knæler rafé.

Ha, det er billigt!

Men det har ingen Nod, han negter ei
 At lyde din Befaling, Herre Konge!
 Min Fader praler ei, han lyver ei;
 Hans Blik er skarpt, hans Arm er vis, hans Aaland
 Er stærk, hans Son er uforfærdet. — Konge!
 Du har en Guldring om den venstre Arm,
 Jeg vedder strax mit Liv imod din Ring,
 I Fald du vover det, at Pilen krummer
 Et Haar ei paa mit Hoved.

Harald forundret.

Mener du?

Palmir.

Du tør vel ikke vedde, Herre Konge?

Harald.

I Fald saa er, skal Ringen vorde din.

Palmir.

Der kan man see! Nu komme der mig Nogen
 Og paastaae tiere fræk, at Harald Blaatand
 Er nidst og gierrig! Jeg beundrer hans
 Höimodighed. Skyd nu, min Fader! skyd!

Palnatoke.

Er det dit Alvor, Harald?

Harald.

Palnatoke!

Jeg spøger sjeldan, mindst med dig.

Palnatoke.

Belan!

Han lægger en Piil paa sin Bue, sigter paa Palnir, men holder af igien.

Belan! jeg skyder; men ei her i Hallen.
 Her falder Lyset skummelt, sparsomt ind
 Ad disse smaae, bemalte Bindvesruder.
 De brede Piller skygge mig for meget
 I den paa Munkeviis opførte Kongsgaard.
 Her kan jeg ikke sigte. Reis dig, Palnir!
 Her dræbte jeg min Son, og vilde du,
 Kong Harald! see, hvordan uskyldigt Blod
 Besudlede din Hal? Det blev en Plet,
 Som ingen skarp, med Aske blandet Lud
 Udtvætte kunde. Nod den vilde brænde,
 Og ryge følt, naar Hanen gol om Natten,
 Op efter Havn. — I Gaarden staaer en Steen;
 Nu er den fun en Bænk for dine Troelle,
 For var den Gudernes og Odins Alster.
 Gak ud, min Son! og knel for denne Steen,
 Lad Odin straale dig i Hiertet Haab,
 Imens hans Dag dit Hoved rundt omstraaler;
 Saa vil jeg skyde. Hvis du skulde falde,
 Da synker du, et Offer paa hans Alster;
 Hils ham fra Palnatoke, fra din Fader,
 Og læg et Hynde paa den lange Bænk
 Til Rette ved din Side, naar jeg kommer! —
 Dog haaber jeg, det har vel ingen Nod.

Palnir.

Hvad Nod? Det er en heel uventet Lykke.
 Den slaffer mig Kong Haralds gyldne Ring.
 Glem ikke Beddemalet, Konge!

Palmatoke

køser ham.

Nu

Gaa da, min Gut!

Palmir.

Glem ikke Beddemalet!

Han gaaer.

Harald spodst.

Du est jo hertegreben, stærke Helt!

Palmatoke.

Gi alle Fædre hade deres Sonner,

Jeg elsker min meer end mit eget Liv.

Staaer du endnu bestandig ved dit Bud?

Harald.

Hvad jeg har sagt, det veedst du; dvaeler du,

Da skalst du være min og Hvermands Riding.

Palmatoke bister.

Det vilde Palmatoke nødig være,

Gi for sin Sons, for sit, og Kongens Liv.

Han tager endnu en Piil af sit Kogger og stikker i Barmen,
derpaa sigter han ud af Binduet.

Grimslagen har du gjort mig. Det er vel;

Jeg skyder aldrig bedre, end naar Blodet

I mine Aarer koger. — Rolig her!

Staa stille med dit Hoved, Dreng! derude.

Nu skyder Palmatoke Mesterskud.

Pilen flyver fra Strængen.

Svend.

Thor være lovet! Truffet!

Harald mort.

Truffet?

Mængden
slaer paa Skildene.

Truffet!

Hil Palnatoke, Danmarks bedste Skytte!

Palnir

Kommer ind, og iles i Faderens Arme.

Seer du, det havde ingen Nød, min Fader? —

Min Guldring, Konge!

Harald forbittret.

Ha, hvad Guldring?

Svend.

Harald!

Den har du lovet ham, som Hvermand hørte.

Harald

kaster den til ham.

Saa tag den! — Men endnu et Ord om Tinget.

Jeg saae, du stak en anden Piil i Barmen,

Før du den første sklod imod din Son;

Hvad skulde det betyde, Palnatoke?

Palnatoke.

I Falz min Son var bleven dræbt af hin,

Var Danerkongen bleven dræbt af denne.

Mængden

slaer paa Skildene.

Et dristigt Svar! en opbragt Fader værdigt!

Harald

med indædt Forbittrelse.

Jeg slaaner den Fortornde! — Belan,

Du har bevist dig som en dygtig Skytte.

Før Een, der skyder sikkert, saa som du,

Var dette Bud ei nogen haard Befaling.

Saa lad da dermed Sagen være glemt!
Til Bords! Min Fiende den, som ikke følger!
Alle følge Kongen. Palnatoke bliver tilbage.

Palnatoke.

Din Fiende den, som ikke følger? Vel!

Palnir,

som seer sin Fader dvæle, vender om igien.
Min Fader!

Palnatoke.

Naar du seer, at Kongens Mænd
Begynder ind at slumre over Hornet,
Da skynd dig hen til Sigvald Jarl, til Thorkil
Huin Hoie, Bue Digre, gaa til Thorvald
Vidsørle og til Sigurd Kappe; siiig dem:
Jeg venter dem i Aften i mit Huus,
Naar Nadveren er endt.

Palnir.

Heel vel, min Fader!

Palnatoke.

Og følg nu Kongen! Ogsaa jeg skal komme.

Palnir gaaer.

Palnatoke

støtter sig grundende til sin Bue.
Det er besluttet! Der skal sættes Dømning
For denne lumre Munkepest fra Syden.
List, Ridingsværk og Tvedragt, som en Gift,
Har alt begyndt at bryde ned, o Danmark!
Din Kæmpestyrke. Men endnu er Tid.
Jeg veed en Modgift, ja jeg veed en Modgift.

Flink, rafle Styrmand! Bolgen slaaer paa Dækket,
Og Binden klapprer i det brustne Tougværk.
Nu gielder det, med vældig Haand at styre
Det stærke Nor i Nattens Skum.

Grunder et Dieblik, og figer betenklig.

Men hvis

Nu Stormen hele Skibet slog i Drag? —

Begeistret.

Saa redder jeg de danske Wedelstene,
Den bedste Rest, og svommer bort dermed,
Og planter Sjællands Heltekrafter om.
Hvad Sjælland var, da vorder Usedom.
Det gamle Leire sank; men vi skal seire,
Og Tomsborg vorde skal det andet Leire.

Anden Act.

Palnatoikes Høus.

Palnatoke. Bue hūn Digre. Sigurd Kappe. Thorkil
hūn høie. Sigvald Jarl. Thorvald Vidførle.

Sigvald.

Ja, vi vil slæae for Svend som gode Kæmper,
Og stode Harald fra den Kongestol,
Som han vancærer med sit Ridingsværk.

Palnatoke.

Hellig er Kongen, hellig er hans Magt,
Naar Skiebnen falder ham ved Fødselsretten,
Naar Folket ham har valgt, naar ved Misgierning
Han ei vancærer sig, hellig er Kongen.
Saaledes er det ei med Harald Blaatand.
Han dræbte Knud Dan-Ast, sin øldre Broder,
Gorms ødle Søn, og bragte hiem fra Bretland,
I Stedet for en Seir, sin Broders Liig —
Saaledes blev han Konge. For at tækkes
Sin Moder, lod han christensindet; først
Da Popo gjorde Kunster med sin Handfe,

Fandt han sig overtydet, lod sig døbe —
 Saaledes blev han Christen. Hvad der driver
 Ham til at understøtte Pavens Sag,
 Er Iver ei, er Fromhed ei, det er
 Uværdig Frygt for Othos Overmagt.
 Ha, Godfred skulde reise sig i Graven,
 Den stærke Helt, som satte siffer Dømning
 Mod Carl den Store, Carl den Vældige,
 Som Obotriter, Friser, Sazer twang,
 Som gjorde Fordring paa det tydste Rige,
 Som trued selv at gieste Carl i Aachen! —
 Dog vi vil ikke klynke her, som Qvinder;
 En Mand maa tage Tinget, som den er.

Sigvald.

Net saa, min Ven! Tal ud! hvad er din Mening?

Palnatoke.

Harald forkaster Rigets gamle Love,
 Han vil berove Svend sin Hodselsret;
 Saaledes opstaaer nu indbyrdes Krigs.
 Det er det Bærste, men dog det, hvorpaa
 Kan hurtigst raades Bod. Men hurtigt maa
 Det ogsaa være; thi fortærer Tvedragt
 End længe Landets sidste Marv, saa kommer
 Otho fra Tydskland, Erik hist fra Sverrig,
 Og Hakon Jarl den Listige fra Norge;
 Vi stride da — som Kæmperne for Hrolf,
 Og Danmark synker i sit Blod.

Thorkil.

Ha, det

Forbyde Thor!

Palmatoke.

Det vil han, mine Brødre!

Bed os og alle vakkre Danekæmper.
 De høie Guder kommer ikke selv,
 De virke giennem Mennesket; velan,
 Saa lad os vise, hvordan vi besigles
 Af Asathor, af Odin, Tyr og Bidar.
 For den, der drives af Metfaerdigheden,
 Er Baldur ikke død; saaledes styrker
 Os alle Balhals Guder.

Thorvald.

Palmatoke!

Hellig Begeistring taler af din Mund.

Palmatoke.

I gode Brødre! Kraft og Fromhed er
 De twende Lys, som bør bestraale Livet.
 Kraft skinner som en Sol ved Dagens Tid,
 Og falder med sin stærke Sommerstraale
 De skionne Blomster af det døde Muld.
 Fromheden lysner som den blege Maane
 Paa Urten, giver den sin Yndighed,
 Sit største Tække. Disse Lys maae vegle.
 Thi brænder Solen evig med sin Lue,
 Da vorder Urtegaarden til en Ørf,
 Og Helten til en Blaamand; skinner Maanen
 Bestandig med sin fromme, matte Flamme,
 Da svinder Livets Kraft, og Mennesket
 Er alt et Spogelse, der pusler om
 Blandt Nattens tause Grave for sin Død.

Thorvald.

Der har du skildret os med raske Træk
 Det vilde Hedenstab og Pavens Lære.

Palnatoke.

Hil Tiden, naar engang den lumre Dag,
 Den folde Nat sig frugtbar lutter til
 En frisk, livsalig Morgen-Aftenrøde!
 Dog den oplever Ingen her. Velán,
 Saa lad os i det mindste handle saa,
 At Morgen-Aftenroden, naar den kommer,
 Kan smile hen paa vore Bautastene.

Bue.

Ha, Palnatoke taler som en Skiald!

Palnatoke.

Den gamle Tro er artet ud, er vild.
 Men hvordan bruge disse skumle Munke
 Den Lære, som de nu vil brede ud?
 Blot som et Middel til at trænge sig
 I Danmarks Egne, til at dræbe Landets
 Selvstændighed, at giøre det afhængigt
 Af Tydsklands Keiser. Odins gamle Lære
 Den gif fra Norden ned til Syd; da lærte
 De vilde Sazer, Bender, Obotriter
 Og Bretland, hvad de skulde troe og tænke,
 Af os; da gif det stærke Sandheds Lys
 Fra Upsal, Leire, Trondhiem. Nu til Giengield
 Skal Legen spilles omvendt. Gaaer det fort,
 Saa taber meer og meer sig Landets Kraft,
 Og Norden doer den værste Død af alle.
 Gi dræbt ved Sværdets pludselige Slag,
 Men langsomt strantende paa Bænkehalmen,
 Doer Danmark Straadød, synker ned til Hel.

Bue.

Ha, Palnatoke!

Palmatoke.

Hvad har giort det muligt,
 Hvad gør det muligt for det kicelne Syd,
 At trænge sig i Norden ind? Kun Norden.
 Vi spilde vore Kraefter. Overalt
 Behersker Danmarks Helt Europas Niger,
 Og dog maa Danmark skicelve for sin Tilstand.
 Hvad hielper det, at Regnar Lodbrog twang
 Det vilde Bretland? at Bjorn Ironside
 Til Hastings raabte, da de havde twunget
 Det stolte Frankrig, brændt Paris: Nu lad os
 Gaae ned til Rom, og seire der, som her?
 At Rolf har stiftet Normandie? at Bjorn
 Constantinopels Forstad brændte? Hvad,
 At Luna blev i Velskland undertvunget,
 Og at de storste Staeder plyndredes
 I Spanieland? Hvad gavner det os selv,
 At Orvarodd har grundet Ruslands Bælde
 Paa danske Baeringer? at hisset fiernt
 I Africa den barske, bistre Blaamand
 Blev hvid af Skraef, naar vore Sverde klang?
 Her synge Sydens Munke saenger ei:
 „Fri os, o Gud, fra Nordens Helterasen!”
 Hvad gavner det?

Bue heftig.

Nu ja, hvad gavner da?
 Siig det i Hast, at vi kan vide det;
 Thi ret nu taber jeg Taalmodigheden.

Palmatoke

rækker ham og Sigvald Haender.
 Et Forbund gavner mellem Danerhelste.
 Et indre Forbund; ei paa Biers Biis

En Flok, der sværmer vildt i fremmed Hauge;
 En Muur af Jern, reist paa vor egen Grund,
 Paa Oldtids Kraft, Samdragetighed og Mod;
 Og naar den fast, urokket, vældig staer,
 Skal ingen sydlig Argelist den styrte.

Sigvald.

Ha, Frænde! jeg begynder at forstaae dig.

Palnatoke.

I Korthed: den indbyrdes Krig maa endes,
 Og Svend maa sidde fast paa Kongestolen.
 Men det er ikke nok, at redde Riget
 Fra Døden; Legemet maa siden styrkes.
 Svend er min Ven, min Fosterson. Hvad jeg
 Har giort for ham, det veed J. Han skal see
 I mig en trofast Støtte; men hans Mand —
 Det vil jeg ikke være. Alle vi
 Nedstamme her fra kongelige Fædre,
 Som Svend. For Gorm den Gamle hele Landet
 Sig undervang, var Toke Underkonning
 I Fyen, og Beset paa Bornholm; Strutharald
 Er det endnu i Skaane. — Bakkre Thorvald!
 Du est en Bondeson, men dine Dyder,
 Din Sindrighed, Bereisthed og Forstand
 Har giort dig værdig til at gaae i Lag
 Med Keiseren i Aachen. Nu, velan!
 J veed, Misoko, Polens Herre, gav
 Mig Den Usedom til Lehn med Tomsborg.
 Alt har den svenske Styrbiørn lagt en Grundsteen;
 Men der maa bygges meer paa denne Steen.
 Saa hører mig: Paa Somagt grunder sig
 Vor største Vælde; thi den danske Mand

Er eengang nu en Sofugl, Egir er
 Hans milde Gud, og Havets Døttre siunge
 Paa skumbekrandste Bolger lydt hans Roes
 Ved alle Strandte. Dertil har ham Gud
 Nu eengang skabt, og uforgængelig,
 Som selv Naturen, er ham Gaven fra
 De evige Guder. Brænde kan en Rover
 Stundom hans Snekker eller sticke dem —
 Hvad figer det? I Skoven voxer Egen,
 I Bierget blinker Malmet. Han har Arm
 Og Øje til at bygge andre nye;
 Og vore Der har den Eviges Haand
 I Havet fastet, paa det Kiolen let
 Sin stolte Tumleplads igien kan finde.
 Den er en Træl, og vel sin Tilstand værd,
 Som vilde feig i Nøden nu forsage.
 Staae sorte Skyer paa den danske Himmel,
 Vel, vi vil ei fortvivle; vi vil handle
 Med mandig Styrke. Dersor agter jeg
 I Jomsborg hist med eders Hjælp at grunde
 Et Sømandsforbund, stærkt og stolt og frit,
 Som skal beherske Østersøens Bolger,
 Og hvor vi ytter vil den Heltekraft
 Til Landets Fordeel inden egne Grændser,
 Som før de vilde Brødre spildte bort
 Paa fremmed Grund. Hvo nu vil være med,
 Han lade Skoldet flinge Bisaldsklang!

Alle Kæmperne, undtagen Thorvald, staae paa Skoldene
 med deres Sværde.

Palnatoke

gaaer hen i Baggrunden, og aabner en Luge.
 See, Solen staer alt over Kattegat,

Og straaler henad Isefiordens Bolger
Til vore Skiolde. Dette Tegn er godt;
Thi det betyder, at vor Heltedaaad
Skal pryde Bolgerne, som Solens Purpur.

Vagn Akison kommer hurtig ind, fulgt af Palnir.

Bagn.

Ha, hvad er dette, Farfar? Som jeg hører,
Saa stifter I et Heltesamfund her,
Og jeg er ikke med?

Palnatoke.

Bagn! raser du?

En Dreng paa tolv Aar!

Bagn.

Naar jeg alt paa tolv
Kan kappes mageligt med Gen paa atten,
Hvi skal da Palnir foretrækkes mig?

Palnatoke

til Bue affides.

Stil ham til Rette, Svoger! thi du est jo
Den Eneste, som er i Stand at temme
Den unge Bjorn.

Bue.

Lad mig fun raade, Toke!
Jeg veed det rette Greb at tae ham paa.

Hoit.

Hør, Bagn! saafremt du ikke søger Doren,
Saa kommer ud du giennem Bindveslaagen.

Bagn.

Mig vilst du kaste ud af Bindveslaagen?

Bue opbragt.

Ja, det vil jeg, du Ulveunge!

Vagn.

Du?

Bue.

Saa at Du aldrig meer skal kræve Rage
Fra denne Dag.

Vagn.

Det vil vi see.

Bue.

Det skalst du.

Han gribet Vagn om Livet; denne sætter sig kæk til Modværge,
men trænges dog alt meer og meer hen i Baggrunden til
Baagen af Bue, som kaster ham ud.

Saaest du, det lod sig giøre, Mimringtand?

Palnatoke.

Ha, Bue! raser du? Det var dit Alvor!

Fra andet Stokværk!

Bue fatter sig.

Den fordomte Dreng!

Han giør mig altid hidsig.

Palnatoke.

Du har dæbt ham.

Bue.

Saa kiender du ham ikke ret. Han dør
Ei af saa lidt. Han falder som en Kat
Bestandig ned paa Benene. Den Idræt
Har vi alt provet meer end eengang sammen.

Palnatoke.

Men aldrig fra saa høit et Sted. Ha, Bue!

Jeg frygter for din Uregierlighed.

Bue.

Det er nu eengang min Natur; den bruser.
Min Ven behøver ei at frygte for den.

Palnatoke.

Er Vagn din Fiende da?

Bue.

Den Ulveunge

Beed alt for vel, han er min Kæledægge.

Thorvald.

Du fæler for ham paa en egen Maade.

Bue.

Han kommer nok, som sagt; thi bræk han Halsen
Blot ved at falde ud af Binduet
I Fredens Tid, saa var han ikke værd
At stamme ned fra Beset paa Bornholm.

Thorvald urolig.

Jeg vil gaae ned og see —

Han gaaer.

Bue.

Lidt hidsig er jeg;

Dog kan jeg tæmme mig, naar jeg faaer Tid.
Kun at jeg ikke faaer Bersærkgang,
Da kiender jeg ei længer Ven fra Fiende.

Palnatoke.

Du est et Hekla, Bue! vild og rødsom.

Dug var det ikke godt for Nordens Gre,

Hvis Ilden ulmed under Isen ei.

Vi skal vel tæmme dig.

Sigurd.

Vi har den Maade,

At klemme ham blandt Skiolde, naar han flyser.

Palnatoke.

I Fald kun Vagn —

Bue.

Han kommer nok; med mindre
 Han mod Formodning skulde brukket Halsen.
 Men hvis saa er, da skal han aldrig gielde
 Fra nu af længer for min Søsterson.

Thorvald kommer med Vagn.

Alle.

Der er han atter!

Bue.

Naa, det var din Lykke.
 Hvi komst du ikke strax?

Vagn.

Det spørger du,

Som styrted mig af Laagen ud, fordi
 Jeg kom den første Gang?

Thorvald.

Jeg bringer ham. —

I saae mig nylig ikke slaae paa Skoldet
 Ved Palnatoxes Forslag, Venner! Troer
 For Alting ei, at det var Utilfredshed.
 Mit Hierte slog, som det bestandig gør,
 Naar denne vise Helt begeistret taler.
 Men kære Brødre, vakkre Danerhelte!
 Tillader mig nu frit, at ogsaa jeg
 Maa handle selv og egen Billie følge.
 Jeg kan ei tage Deel i eders Forbund.
 Til dette Forbund hører sielden Styrke,
 Og Lyft til Krig. Det har mig Nornen negtet.
 Forskielligt deelte Himlen sine Gaver:

Nogle blev givet vaeldig Handle Kraft,
 Andre sik ei den rige, bedre Deel;
 Til Giengield skientte Himlen dem et aabent
 Og trofast herte, Evne til at skatte
 De Andres Virksomhed. Blandt dem er jeg.
 Fra Barnsbeen var min Lyft at læse Sagn,
 At høre Eventyr i Borgestuen.
 Da jeg blev større, drev min Videlyst mig
 Fra Ægypten rundt omkring i alle Lande.
 Saadan henrinder frydeligst mit Liv.
 Jeg kan ei binde mig til enkelt Sted.
 Svend har mig scængslet med sin Venlighed,
 Han er min Ven; saalcænge Lysten lader
 Mig blive her, forbliver jeg hos ham,
 Og haaber, I mistyder ei mit Afslag.

Palnatoke.

Nei, Thorvald, nei!

Thorvald.

At du har holdt mig værdig
 At tage Deel i dette Stifterlaug,
 Det hædrer, rører mig. Din Oversigt
 Af Vandets Tilstand har husvalet mig.
 Jeg takker dig. Men du vil ei fortørnes,
 At frit, som det en nordisk Mand sig sommer,
 Jeg siger dig mit Hiertes Mening her.

Palnatoke.

Det smørter mig at miste dig, min Thorvald!
 Men du har Ret. Gaf du med Baldur, brave,
 Retskafne Ven!

Thorvald smilende.

Naar nu jeg træder ud

Af Lauget, er en ledig Plads. Jeg tænker,
 Vagn Afison har viist sig dygtig til den.
 Den unge, vilde Love kan I bruge,
 Og han vil nytte eder meer, end sleg
 En fredelig og stille Mand, som jeg.
 Thor styrke eders Daad, og signe den!

Han gaaer.

Sigvald.

Naar han har Alting hørt, saa gaaer han bort.

Thorkil.

Et braadent Sværd, ved Thor!

Bue.

Bil undgaae Legen,

Hvor ei det gielder Fingrene, men Liv
 Og Hals.

Vagn.

Et Qvindehierte!

Palnatoke vred.

Stille, Dreng!

Om og din Krop er alt fuldvoxen, sterk,
 Skalst du dog nyde mange Skepper Salt,
 For du forstaer at dømme om en Mand,
 Mindst om en Thorvald. Sigvald! overiil
 Dig ei; udstødte Ord er vendingsløse.
 Jeg fiender ham, har ofte seet ham stride,
 Hvor han sin Fiende Stykke gav for Stykke,
 Raat for Usødet. Men det er vel sandt,
 Langt meer han glimrer fra en anden Side.
 Ingen i Nord er saa berømt, som Thorvald,
 For Godhed, Trofasthed og Hielpsomhed.
 Alt, hvad i Strid han faaer til Bytte, deler

Han blandt de Fattige, løslober Fanger,
 Og klæder dem. Man vise mig en Christen,
 Der staaer i milde Dyder over ham.
 Hvo derfor være vil min Ven, han troe mig:
 Det er en Hædersmand!

Bue.

Belan, vi troe dig.

Palmatoke.

Tidt rækker did den milde Dyd, min Frønde!
 Hvor Spydet er for fort. Læg det paa Hjerte!
 Men det er Tid, at ende denne Sag.

Han henter et Skjold.

Her har jeg fortelig optegnet for
 Vort Laug de første Love. Deres Indhold
 Er, at vi stifte vil et Manddomsforbund,
 Der vorde skal den faste danske Stok,
 En Somagt mellem Danemænd i Jomsborg;
 Hvor Løgn og Svig, Bagtale, Tvedragt skal
 Forbandet være, og hvor ingen Qvinder
 Maae bringes inden Byens Mure.

Bagn.

Hvad?

Slet ingen Qvinder?

Bue.

Eft du qvindesyg,
 Saa gaa igien, hvorfra du kom!

Bagn.

Men ude

Skal vi dog ikke holde os, som Munke,
 Fra Qwindesamfund?

Psalnatoke.

Der er hver Mand fri.

Jeg eier selv en trofast Vib i Bretland.
Men ind i Jomsborg maae de bringes ei.
Vort Samfund grunder sig paa enig Styrke,
Og Blodhed kommer fun fra Qvinderne.

Bue.

Det var et Sandheds Ord, et Viisdomsord.

Psalnatoke.

Alt, hvad i Krigens vindes, deles lige.
En Formand fun maa føre an i Krigens
Maa pleie Retten. Det var listig Hyklen,
En smaalig Omvei, hvis jeg satte Balget
Til eder, thi jeg veed, I vælge mig.
Jeg er den Aeldste og den Mægtigste,
Og jeg er Stifteren.

Alle.

Du est vor Formand!

Psalnatoke.

Saa sværger da, i det I vende Sværdet
Mod Runerne paa Skoldets Love her,
At I vil holde dem, som vakkre Helte!

Alle Kæmperne

drage deres Sværde, og vende Oddene mod Skoldet.
Vi sværge!

Psalnatoke.

Sværger her med mig, at vi
Vil hielpe Svend paa Danmarks Kongethrone!

Alle.

Vi sværge!

Palnatoke.

Sværger endelig til sidst,
At vi vil grunde en selvstændig Stat,
Et Bulværk imod Sydens Argelist!

Alle.

Vi sværge!

Palnatoke.

Bel! Det var den tredie Ged.
Odin har hørt den, thi hans Straaler smile.
Nu folger mig i Borgestuen, Venner!
Der vil vi tomme froe det store Misdhorn
Til Edens Hæder og Bekræftelse,
Mens Sigurd synger os en Kæmpevisse.

Sigvald.

Ta, Sigurd være skal vort Jomsborgs Skiald.

Bue.

Jeg skulde ikke rose ham, han er
Min Broder, men han har en Stemme, som
En Bjørn i Skoven; mens han synger, maa jeg
Bestandig drifte.

Palnatoke.

Ret saa, vakkre Bue!

Den, som ei svigter ved det fulde Bæger,
Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.

De gaae.

En Plads i Skouen.

Morgen. Kong Harald i Forgrunden med Skofte, sin Gangerpilt. I Baggrunden seer man en talrig Skare Mennesker, spændte for en stor Kampsteen, hvilken de langsomt drage over Skuepladsen.

Harald.

En hørlig Morgen!

Skofte

gnider sine Fine.

Hvis den kun ei faldt

Saa tidlig ind paa Dagen.

Harald.

Est du sovnig,

Hvad vilde du da med?

Skofte.

Du har fortalt

Saa meget om det Minde, du vil sætte
I Leireskoven for din Fader Gorm
Og for din Moder Thyra, saa jeg tænkte
At see et Underværk.

Harald.

Og er da ikke

Hun store Steen, som blot mit Bud bevæger,
Heel kongelig?

Skofte gaber.

Heel kongelig? Maaskee.

Jeg veed ei ret, hvad der er kongeligt.
Du spander dine Undersaatter for,
Som Stude, til at slæbe dine Byrder;
Hvis det er kongeligt —

Harald.

Du est en Giel.

Der kommer Fiølnir; han forstaaer det bedre.

Fiølnir kommer.

Hil Danerkongen!

Harald.

Tak! Velkommen, Fiølnir!

Du seer mig ved mit Arbeid. Dette Minde

Skal giøre Gorm udedelig, og više

Hans Sons Tafnemlighed for Efterverden.

See, denne Steen stod flere hundred Aar

Bed Isefiordens Indløb; mangt et Skib

Er brustet mod dens haarde Barm i Stormen.

Jeg har ved Bonder og ved Trælle ladet

Den bringe hid paa Land, og drage fort.

Ei noget Dyr, blot Mennesker har fort den

I Leireskoven ind, til Kongens Minde.

Siiig, saaest du nogentid en større Byrde

At drages bort ved menneskelig Kraft?

Fiølnir.

Ja, Herre! jeg har seet den, som var større.

Harald.

En større Klump ved blotte Manddomskræfter?

Fiølnir.

Nys saae jeg Svend, din Son, paa Leirething

Fra dig til sig at drage Danmarks Rige;

Dem selv nu, hvilken Klump der var den største!

Harald.

Hvad siger du?

Fislnir.

Du meente, Svend var kommen
Med fire Skibe blot?

Harald.

Er det ei saa?

Fislnir.

Nys meldte Givind Skeira: Palnatoke
Har efterladt med Svend en talrig Flaade
Bed Samss. Han har talt, foruden Holste,
Foruden Espinger og mindre Sneffer,
Tyve Dromunder, syrgethyve Knurrer.
Et andet Budskab melder os fremdeles:
Bed Ringsted samler sig en Hær for Svend.
I Nat har Palnatoke havt et Møde
Af Kæmper i sit Huus; Svend Otho nu
Gif nys ombord til Samss, og paa Thinget
Bed Stranden for ham Hedningerne Troskab.

Harald.

Hvad bringer du mig for et Rædselsbudskab!

Fislnir.

Hvert Ord er Sandhed, Herre! Bæbne dig!

Harald raaber.

Lad Stenen staae! Til Baaben alle Mand!
Nu gielder det, at vise Mod og Troskab.
Lad Stenen staae! Jeg har fra Danmarks Hav
Maaskee hidslæbt den til min egen Grav.

Han iles bort med sit Folge.

Tredie Act.

Palsnatoke's Huns.

Palsnatoke. Palsnir.

Palsnir.

Ha, Stilstand! og min Fader her som Gidsel!

Palsnatoke.

Det var det værste Puds, den Listige
Øs funde spille. Bi var ham for stærke,
Thi koler han vort Mod med Langsomhed.
Nu røres underligt hans Faderhierte
Bed slig en Krig imod hans egen Son;
Nu vil han see, hvordan til Begges Fordeel
All Tvedragt endes kan foruden Blod.

Palsnir.

Ha, skal da Argelisten med sin Omvei
Bestandig quæle Helsten, som en Slange!

Palsnatoke.

Forsigtighed vancerer ingen Mand.
Svend er med sine Gidsler reist til Samsø.
Jeg har jo mine Heltebrodre hos mig.
Hvi frygte? Med en lille Flot, som den,

Slaer jeg mig giennem Haralds Leiesvende,
Hvis det skal gielde, Palnir!

En Svend
kommer, og melder:

Biskop Popo!
Palnatoke.

Du seer, jeg har alt fornemt Munkeselskab.
Ham vil jeg have dog min lille Spog med,
Den sledske Praest! Jeg gietter, hvad han vil.
Han har alt meldt sig for en Time siden.
Gak ud med Svenden, Son! og naar jeg slaaer
Paa Skioddet, kom igien, og bring med ham,
Hvad du vil see jeg har tillavet Bispen
Paa Arnestedet.

Palnir.
Det skal skee, min Fader!

Han gaaer med Svenden.

Biskop Popo traeder ind.

Popo.
Det undrer eder vist, min tappre Herre!
At over denne Tørskel Biskop Popo
Tor vove sig.

Palnatoke.

Hvi saa, min fromme Herre?
Troer I, jeg holder selv mig for en Ulv,
Tær for et Haar, og denne Stue for
En Morderfule?

Popo.
Nei, jeg veed, I er
En ødelmodig Helt, og kommer freidig.

Palnatoke.

I taler jo, som om I havde giort
Et farligt Tog, Herr Bispe! til Biarmeland.

Popo.

Jeg fiender eders Hjerte, Jarl! I kan
Ei være Christendommen fiendtlig sindet.

Palnatoke.

Dertil behøves ikke meget Kiendskab.

Popo.

I strider ei af Had mod Christendommen,
Men for at ende Landets indre Krig,
Og for at hielpe Svend til det, som Ret er.

Palnatoke.

I siger Sagen, som den er, Herr Bispe!

Popo.

Hvo ønsker ei den Tvedragt endt? Deri
Maa Christen og maa Hedning være enig.
Alt blinkte Sværdet, draget af sin Balg,
Da gav jeg dristig omkring Haralds Arm,
Og hindred Sonnemordet.

Palnatoke.

I er Aarsag

I denne Stilstand?

Popo.

Jeg, og ingen Anden.

Palnatoke.

Det kan jeg ikke takke eder for.
Det forte Onde er det bedste Onde,
Og dette gamle Saar vil aldrig læges,
For en frimodig og veldædig Kniv
Har skaaret Edderbylden bort, som buldner.

Popo.

I mener: under denne løse Bakken
Kan Intet trives?

Palnatoke.

Ja, det er min Mening.

Popo.

Min med, Herr Jarl! I troer: om ogsaa Harald
Nu sluttet et Forliig med Svend, sin Son,
Saa havde det dog ingen Varighed
Med dette Vensteb?

Palnatoke.

Jeg formoder det.

Popo.

Ieg med, Herr Jarl! Thi hvad der bygges kun
Paa Sand, det blæser om ved første vind.

I mener: Danmark have maa en Herre
Med Manddomskraft, med Hætemod og Viisdom,
Hvis Landet blomstre skal, som hidindtil?

Palnatoke.

Jeg har den Tro.

Popo.

Jeg har den samme Tro.

Fra denne Synspunkt er vi Troesforvandte.

Det er jo underligt, hvordan vi To

I mange Punkter stemmer overeens!

Palnatoke.

Jeg finder selv det ubegribeligt;

Dog det maa være vel en Misforstand.

Popo.

Nei, nei, Herr Jarl! vi stemme mere sammen,
End I vil troe; hver paa sin egen Maade.

Vi drives begge dog af Get, det er:
 Af Iver for den gode Sag, af Retfærd.
 I er den første Helt blandt danske Kæmper,
 Jeg er den første Præst blandt danske Christne.
 I strider ei af Had mod Christendommen,
 Men for at bringe Ro og Kraft i Riget;
 Jeg holder mig til Harald, ei fordi
 Jeg hader Svend, men kun fordi jeg nødes
 At grieve til den første, bedste Støtte,
 At dog den spæde Blomst kan finde Noget
 At vinde Stilk'en til. Hvis ei Svend Tvekfæg
 Foragted Christendommen, maatte jeg,
 Saavel som nogen brav, forstandig Mand,
 Langt heller onste Danemark en Konge
 Med Ungdomskraft, end en, som gaaer i Barndom,
 Og som har intet Andet af en Christen
 End netop Navnet.

Palnatoke opmærksom.

Fuldfør eders Tale!

Popo.

Det, som jeg mig opoffrer ene for,
 Er Christendommen, ei Kong Harald; Harald
 Er et Behiculum, det er at sige:
 Et Middel for min Hovedsag. Saa gaaer
 Det eder. Danmarks Kæfster vil I styrke;
 Det, som I kun opoffrer eder for,
 Er Landets Hæder, ei Kong Svend; Kong Svend
 Er et Behiculum for eders Plan.
 Forstaaer I mig?

Palnatoke.

Saa temmelig, Herr Bispe!

Popo.

Hvis altsaa Fædrelandets Redning fordred,
At J forlod Kong Svend, var det en Synd,
At foretrække Landets Frelse ham?

Palnatoke.

Nei, sikkertig!

Popo.

Ei sandt, det var en Pligt,
At lade Svend i Stikken for det Hele?

Palnatoke.

I Stikken?

Popo.

Nu, det er et Udtryk fun.
Bor Pligt var, deri er vi enige,
For jer, at offre Danmarks Rige Svend,
For mig, at offre Christendommen Harald.

Palnatoke.

Hvad folger nu af hvad J her har sagt?

Popo.

Hver Mand maa stride med sit eget Baaben.
En Helt gaaer frem, saa dristig som Naturen
I sine Virkninger, med ydre Styrke;
Mig gaaer det anderledes, med det Indre
Kan jeg fun virke, fun ved Mandens Kraft
Jeg veed at vende Sagen til min Fordeel.
At ville vandre frem med Twang, som J,
Var Raseri af mig, saavist min Fremgang
Af eder maatte kaldes snedig List.
Hvad Gen sig sommer, sommer ei den Anden.

Palnatoke.

Det laer sig høre.

Popo.

Nu, som vakkre Mænd

Kan vi jo sige her vor Hiertens Mening;
Thi ikkun Lummekhed gaaer den lange Omvei.
Jeg kommer ikke blot som Betler, for
At bede, ogsaa for at byde. Lige
For Lige, hedder det, skal Vensteb holdes.
Er det ei saa?

Palnatoke.

Det Ordsprog er ei gammelt;

Det findes ei i Odins Havamaal.

Fra Syden er det kommet seent; men da J
Er kommen samme Bei, Herr Bispl! saa er
Det billigt, at J hædrer Landsmandskabet.

Popo.

Et Middel, hvorved Brodermord forhindres,
Og hvorved sikkert dog det Gode fremmes,
Bør foretrækkes et, hvorved tilvisse
Det Første skeer, men hvorved Følgens Godhed
Er uvis. Er J ei af samme Tanker?

Palnatoke.

Jeg frygter for, vi blier uenige

Af lutter Enighed tilsidst.

Popo.

Hvis saa var,

Er Skylden ikke min, jeg varer kun
Om hvad Fornuft og Billighed kan fordre,
For at forhindre Misforstand og Brede.
Nu da til Sagen med et freidigt Mod!
J truer Harald med en talrig Flaade
Og med en Hær; men han er Danerkonge,

Og staaer i Magt for eder ei tilbage.
Uvis er Sagen; thi naar Sværdet drages,
Er Seiren, som I veed, endnu hos Gud.

Palnatoke.

Heel vel!

Popo.

Kong Harald vil beroeve Svend
Sin Fødselsret; han tvinger Sonnen selv
At grieve Sværdet mod sin Fader.

Palnatoke.

Rigtig!

Popo.

Det seer den christne Præst, som Kampens Mand.
Men, fiære Herre! kan vi ønske Svend
En Seir, som foraarsager Christendommen
Nedstyrtelse og Fiendskab, og som gior
Ansgars og Rimberts fromme Verk til Intet?

Palnatoke.

Kong Svend vil handle, som det sommer sig
En ærlig Drot.

Popo.

Ja — naar man vidste det!

Palnatoke.

Hvad har I her paa Hiertet, fromme Fader?
Siiig mig det uden Frygt, tal ud af Skægget!

Popo.

Ier Godhed og befiendte Bravhed giver
Mig Mod til at fortroe mig eder.

Palnatoke.

Tal!

Popo.

Saa fremt Kong Svend høitidelig vil love,
 Saa fremt I selv høitidelig vil love,
 At lade Christendommen uforkrænket,
 Saa lover jeg Kong Svend og eder, Herre!
 En Seir, en siffer Seir, og uden Blod.

Palmatoke.

Hvorledes skulde det da vel gaae til?

Popo.

Danmark er deelt i twende Parter: Christne
 Og Hedninger. Hvad Hedningerne angaaer,
 De hører eder til; men, strenge Herre!

Smilende.

Jeg styrer Christendommen.

Palmatoke.

Fromme Fader!

Forklar jer tydeligt.

Popo.

Af hellig Iver
 Staaer fun det halve Danmark imod Svend;
 Ei for at tækkes Harald, thi han hades.

Palmatoke.

Troer I?

Popo.

Tilvisse. Lover I mig helligt
 (Og eders Ord er mig tilfulde nok)
 Mit Embed og den arme Christendom
 Uskadt og uforkrænket, lover I
 Mig Klostrets Herlighed urort, saa bringer
 Jeg eder Danmarks Krone i min Haand.

Palnatoke.

Hvorledes?

Popo græder.

Christendommen uforkrænket!

Bed Gud! hvad jeg forlanger, er beskeden;
Et billigt, et retfærdigt Krav.

Palnatoke.

Hvorledes?

Hvorledes vil I virke det?

Popo.

Jeg træder

For Haralds Hær — det sidste Baand, som holder
 Hans Magt, det kan jeg med et enkelt Ord
 Brat sønderrive — træder for hans Hær:
 Jeg byder dem at lægge Sværdet; vidner,
 At Harald er en Synder, at Kong Svend
 Vor efter Himlens høie Billie faares;
 Stadfæster det ved et Mirakel; Svend
 Bestiger Thronen; Landets Krig er endt.
 Harald aflægger stafket før sin Død
 En Krone, som han ei kan længer bære —
 Og alt det ædle danske Blod er spart.

Palnatoke.

I vil stadfæste det ved et Mirakel?

Har Rygtet Ret, og kan I virkelig
 Uden at brænde Huden, bære Handsker
 Af giennemglødet Staal?

Popo.

Sligt Tertegn skienkte

Mig Himlen, for at overtyde Mængden.

Palnatoke.

Det havde selv jeg megen Lyst at see.
Hvo veed? maaſkee jeg med blev overthydet.

Popo.

Kom til mig i min Celle, naar det mørknes;
Der skal I ſtue det med egne Dine.

Palnatoke.

I vil mig vise Kunſten?

Popo.

Hiertens gierne.

Palnatoke.

Fortræſligt! Det kan ſkee paa Dieblifikket,
Strax. Vi behøver ei at vente Mørket.
Hvad jeg ſkal ſee, det ſeer jeg bedſt ved Dagen.

Han ſlaær paa ſit Skioſd. Palnir og Svenden bringe en
gloende Jernhandſke ind paa et Æyrefad, ſom de ſætte taufe
for Bispen.

Popo bestyrret.

Ha, hvad er det?

Palnatoke.

En Vante, god for Kulden.

Træk den fun paa! Jeg ſiger eder god for,
I vil ei fryſe paa den høire Haand.

Popo.

Et forud overlagt iværksat Spil,
For at forhaane mig?

Palnatoke.

Vi Hedninger

Kan ſpaae; jeg forudsaae, hvad der omtrent
Her vilde ſkee, og har forſyuet mig
Med det Nødvendige i Tide.

Popo.

Jarl!

Er det min Tak for min Oprigtighed?

Palnatoke.

Nu ingen lang Indledning! Længe nok
Har taus jeg hørt paa eders Tale; nu
Vil jeg en Handling, som kan frone Værket.

Popo.

Jeg gør det ei.

Palnatoke.

Det er Halsstarrighed,

Fornærmelse, som jeg har ei fortient,
At I ei troer mig værd et Tertegn, som
I spilder paa den mindste Almuesmand.

Popo.

I Klostret vil jeg vise det, ei her.

Palnatoke mørk.

Altsaa — det er ei alle varme Banter,
Der passer eders Haand?

Popo.

Jeg gaaer herfra.

Palnatoke

griber hans Arm.

J bliver. — Dersom jeg betragter Tingene
Blot som en Kunst, saa har I Ret til Afslag;
Til Kunster kan man Ingen tvinge. Men
J har afkaffet Tvekamp, grundet paa
Bor Olds Natur og den almene Billie,
Og indfort Jernbyrd; saadan skal man nu
Bevise sin Uskyldighed, sin Ret.

Streng.

Saa følg jer egen Lov paa Dieblifikket!
 Drag Handsken paa, som en uskyldig Mand,
 Hvis ei, da gaa hersra som en Bedrager!

Popo spændt.

Den mindste Deel af Hoben findes stikket
 Til retlig Indsigt; til at dæmpe Tvedragt
 Blandt Mængden, er det forte Middel bedst.
 Jaa fatte det Guddommelige; naar
 Den Wise bruger sandselige Midler,
 For at opnaae et himmelsk Diemed,
 Da er Bedraget, om det saa kan faldes,
 Uskyldigt og tilgivligt Bedrag.

Palnatoke.

Ha, hvad en Munk dog ei udsmykke kan!
 Henrevet af Forundring har jeg seet
 Jer skule bag en smidig Silketunge
 Et Blaargarnshierte; har jeg seet jer listig
 Med rene hvide Klæder at udpynte
 De sorteste Forbrydeller. Kong Harald,
 Som — være han for Resten, hvad han vil —
 Er eders Ven, Belgører, vil I svige,
 Vil I forraade! Af en Nidingsfrygt,
 Da alt I seer, til hvad Kant Vognen holder,
 Hidkommer I til mig, den Mand, som I
 Af Alle hader meest, og spiller Ven.
 Og Christendommen, en uskyldig Lære
 Om stille Dyd, maa selv begvemme sig
 Til Skalkestiul for eders Synder. — Popo!
 Du vilst dig sammenligne med Ansgar?
 Med Rimbert? med de dydefulde Mænd,
 Hver uden Egennytte, ørlig hver,

Og agtet hver af Hedning, som af Christen?
 Du vilst dig sammenligne her med mig?
 Og troer, en tapper Fyrste, at en Hær
 Af Danekæmper skulde takke Seiren
 Din Munkelyst? Ha! gaa, du falske Judas!
 Svob flamroð ind dit blege Ansigt i
 Den sorte Kutte! Gaa! bliv attet Skaffer
 For Brunos Klosterkiøffen hijst i Køln!
 Mæst dig i Dovenskab af Bondens Sved;
 Men vov dig aldrig meer for mine Dine!

Popo forbittret.

Du triumpherer alt, du stærke Helt!
 Jeg saae forud, til hvad Kant Vognen heldte?
 Den holder hen, hvor du det venter mindst.
 Snart sprætter Jetten hovedløs! Svend Tveskæg —
 Ha, jeg maa lee! Velan, I vil det saa!
 Men I vil græde Blod, at I foragted
 Min Nødhjælp taabelig! vil græde Blod!

Han gaaer.

Palnatoke.

Ha, hvad var det? Han trued? Høie Guder!
 Han nævnte Svend. Gaaer! henter ham tilbage!

Palmir og Svenden skynde sig bort, og bringe Bispen tilbage
 for Palnatoke.

Palnatoke

drager sit Sværd, og sætter ham det for Brystet.
 Hvor har I Svend? Hvad vilst du sige med
 Den hovedløse Jette? Har I alt
 Brudt Freden? Er ei Svend med sine Gidsler
 Paa Samss?

P o p o ængstelig.

Af, Herr Jarl! tag jer i Agt!

I trykker mig jo Sværdet giennem Kappen.

Palnatoke.

Jeg trykker dig det giennem Brystet, Munk!

Hvis ei du skrifter strax Forræderiet.

P o p o .

Slip mig fun først!

Palnatoke.

Tal saadan, som du staaer!

Sværdsodden maa du føle under Hiertet,

Hvis det skal røres til Oprigtighed.

Hvor har I Svend?

P o p o .

I Ormetaarnet, uden

Før Byen midt i Skoven. Harald Gormsøn

Lod Skibet standse, hvorpaa Svend med Gidsler

Til Samsø foer; har ladt hans Folge dræbe,

At Sagen ikke skulde vorde kundgiort.

Kun Thorvald fængslet blev med Svend.

Palnatoke.

I Taarnet?

I Ormetaarnet?

P o p o .

Men ei fastet end

Før Ormene; fun i et Kammer over

Den dybe Kule. Hvad der meer skal skee,

Beroer paa Kongens Bud. Mig maa I taffe

Før den Opdagelse.

Palnatoke.

Ha, Niffelheim!

Fort, tager denne Munk og baster ham!

I Kieldren skal han fastes; Speciderne,

Som holde Bagt ved Døren, ligesaas.

Jeg iler hurtig med min lille Fløk,

At redde Svend. En Baad skal sætte os

I Skumringen paa Dybet ud til Samso.

Baghuset vender lige ind mod Skoven;

Vi snige did os, uden at bemærkes.

Nu gelder Hurtighed og Uforsagthed.

Afsted med Munk'en! Fort at redde Svend!

Popo.

I fængsle mig til eders største Skade;

Endnu i Lænker kan jeg hevne mig.

Alle bort.

Fængsel.

Fangesogden,

en Gubbe med et langt graat Skæg.

Fordømt! Det er dog bedre, meget bedre,

At være Røver paa den vilde Ø,

End Fangesoged i det skumle Hængsel.

Thi hugger jeg paa Borderanden der

Min Karl i Panden med den brede Øre,

Saa kan han giøre mig den samme Skiel;

Det er et ørligt Haandværk, frit og lyftigt.

Hvad har jeg derimod vel af at lade

De arme Dicæle styrte ned i Hullet

Til Ormene? — I Fald det ikke var

For Aldrens Skyld, hvis ikke Bisshop Popo
 Mig havde tordnet det i Ørerne,
 Og truet mig med Svovelpolen — hu!
 Hvis der var holdt, brød jeg mig feil derom.
 Jeg er en gammel Normand, vant til Frost,
 Har al min Levetid holdt mig fra Øvnen;
 Og skulde nu til sidst — det var for stærkt!
 Han sagde mig: saafremt han ikke kom,
 For Sol gik ned, da skulde jeg i Guds Navn
 Kun lade Lemmen falde; thi da havde
 Kong Svend (hvad nu han vilde undersøge)
 Fortient sin Død. — Det mørknes jo alt stærkt.
 I fald han kom, og fandt det ikke fuldført,
 Blev jeg vel bandsat paa min gammel Alder.

Han gaaer hen, og tager i en Kæde ved Væggen.

Belan! — Hvor snart er dog et Menneske
 Sat ud af Verden! Hurtig er han indsat,
 Og hurtig utsat. Jeg behøver kun
 At drage stærkt i denne Kobberlænke,
 Saa skyrter Gulvet med de To derinde.
 De veed det ei, de gaae med Tillid paa
 Den falske Grund. Det gisr vi Alle jo:
 Jorden er huul; hvorhelst vi træde, lurer
 En Grav. Vi gaae et lille Stykke Bei,
 Saa brister ISEN, og saa plumpe vi.

Han betænker sig et Diblik, og figer derpaa bevæget:
 Men derfor rører det mig og desmeer,
 At forte disse raske Ungersvende
 Den forte Bei. — Ja ja, Gen kan jeg redde!
 Kong Svend, var Bisbens Ord; den Anden ei.
 Den Fremmede, ham kan jeg redde. — Hvilk'en

Er Svend, og hvilken er den Fremmede?
 De kom i Mørket, og jeg fiender Ingen.
 Nu, jeg vil raabe den herud, som ei
 Er Svend.

Han gaaer ind, og kommer tilbage med Thorvald Vidsørse.

Fægefogden
 med den høieste Forundring.

Herr Thorvald! Himmel! er det eder?
 Thorvald.

Jeg hedder Thorvald. Hvo est du, min Gubbe?

Fægefogden.

Mit Navn er Sobiørn Steinakløver; men
 Gud bedre mig, nu er jeg fra en Sobiørn
 Forvandlet til en Fængselsrotte.

Thorvald.

Sobiørn!

I forekommer mig bekjendt.

Fægefogden.

Af, Himmel!

Det er vel intet Under: I har reddet
 Mig Livet paa et Vikingstog, løskiobt
 Min Son; og denne Skramme, som I seer
 Her paa min venstre Kind, har selv I syet
 Mig sammen. — Og nu er I fængslet her?
 Saa har vor Herre hørt min Bon, saa kan jeg
 Dog lønne Godt med Godt, og Liv med Liv?
 Gaa, Herre! flynd jer! der er Nøglen; luk
 Tert Fængsel op, skul jer i Skoven, fly!
 Vogt jer at møde Bispen!

Thorvald.

Og Kong Svend?

Fangefogden.

Maa blive. Han er en Forbryder, figer
 Den fromme Bispe, og ham maa jeg vel troe.
 Men om han sagde tusind Gange, Thorvald!
 At I var en Forbryder, skyldig Døden,
 Saa troede jeg ham ei, om saa han var
 Ti tusind hede Handsker til Beviis.

Thorvald.

Hvad Skiebne har man her bestemt Kong Svend?

Fangefogden.

At styrtes ned til Ormene. Saasnart
 Jeg drager denne Snor, saa synker Gulvet
 I Kamret der; saa er det giort.

Thorvald.

Belan:

I redder Svend og mig, hvis ei, da dræber
 I Svend og mig. Jeg stilles ikke fra
 Min Ven, forlader ham i Døden ei.

Fangefogden.

Jeg dræbe eder? For skal Ravnen hugge
 Mig mine Dine ud paa Netterstedet.

Thorvald.

Gior, hvad I vil, handl efter eders Bligt!
 Svend er min Ven, en brav, uskyldig Helt;
 Bispen har vidst at daare eders Genfold,
 Hans Kunst med Handsken er et plumpt Bedrag.

Fangefogden.

Forsynd jer ei! jeg veed, I er en Hedning;
 Men jeg er dobt, maa øre Christendommen.

Thorvald.

Jeg ører Christendommen, skiondt en Hedning;

Popo er Christen ei, skjondt han er døbt.
 Gior, hvad J vil! Betænkt jer, hvem af os To
 J meest bør stole paa, hvad enten den,
 Der gav jer Sundhed, Liv og Son tilbage,
 Hvad heller den, der drog en gloheed Handske
 Paa Haanden, uden at forbrænde Hudten.
 Min Skiebne er uskillelig fra Svends.

Han gaaer ind.

Fangesogden
grublende.

Hvad enten den, der drog en Handske paa,
 Hvad heller den, der drog sin Glavind ud
 Og redded mig med egen Fare? Himmel!
 Tilgiv den gamle Sobjorn, hvis han feiler:
 Jeg holder med den Handskelose.

Gaaer ind.

En Plads i Skoven.

Fangetaarnet vender ud til Veien paa den ene Side med
en stor Jernbor.

Palnatoke, Signald Jarl, Rue huin Digre, Sigurd Kappe,
Palnir, Vagn og flere Kæmper, alle bevæbnete.

Palnatoke
stærkt bevæget.

Ha,

Forgieves! Argelist har vundet Seir.
 Den tykke Muur ugiennemtrængelig,
 Stebt Jern er Doren. Uden Twivl har Fogden
 Adlydt den grumme Munks Befaling alt.

Hvad gavnér det, at vi med Angstens Sved
 Tilstaaelsen sikk presset af hans Bryst?
 Her standser Hæltens Mod; en skummel Gift
 Fortærer har vort Hjerte. Krig og Tvedragt
 Vil ødelægge Landet. Falder Harald,
 Hvo skal bestige Thronen? Twistighed,
 Ergierrig Stræben hæver alt sin Tinding
 Af Nattens Dynd, til Held for Danmarks Fiender.
 O Danmark, o mit arme Fædreland!

Bue.

Du græder, Toke? Nu, ved Nastronds Flammer!
 Her har jeg i min Haand en vældig Stang
 Af syvfold hærdet Staal; min Oldefader
 Hik den af Beland, den beromte Smed.
 Jeg render Døren ind, jeg sprænger Bolten.
 Meer end af Løvens, end af Bjornens Blod,
 Har tolv Mænds Styrke Bue Digre drukket
 Af dine Hæltetaarer.

Han render med saadan Hart mod Døren, at Spydet springer
 i Stikker, og han stirter til Jorden. Alle Kæmperne støtte
 sig raadvilde til deres Spyd, og stirre til Døren; i det
 samme aabnes den, og Thorvald Vidførse træder ud med
 Svend ved sin Haand, fulgt af den Gamle.

Alle.

Ha, Kong Svend!

Balnatoke.

Svend!

Svend.

Balnatoke! elskete Fosterfader!

Han kaster sig i hans Arme.

Palnatoke.

Er det et Blændværk? Har Du Muren sprængt?
Svend! har du skremmet Døden bort?

Svend
peger paa Thorvald.

Der staaer

Min Redningsmand.

Alle Kæmperne
forundrede.

Hvad? Thorvald?

Svend.

Denne Gubbe

Er Fangefogden. Ham har Thorvald eengang
Fra Døden reddet med hans Son; nu vilde
Den Gamle redde ham, men Thorvald svor
En Ed, han gif ei ene uden mig.
Da rørte sig den gode Oldings Hierte,
Og vi gif begge frie.

Palnatoke.

Ha, ædle Thorvald!

Tillad mig at omfavne dig.

Thorvald.

Min Herre!

I gior for meget af en ringe Gierning.

Palnatoke.

Jeg favner dig ei blot for denne Gierning,
Endskiondt den er vort Lands Lyksalighed;
Jeg favner dig for dette Hiertelag,
Der bringer dig til overalt at finde,
I Fængslet selv, taknemlig Gield. O, Svend!

Tak Guderne for denne Ven, behold ham;
Han er den bedste Glavind ved din Side.

Svend.

Det er han.

Palnatoke

vender sig til Stridsmændene.

Nu, I stolte Jomsborgs Kæmper!

Nu, Bue! var det sandt om Aalandens Magt?

Der ligger højt dit sondersprungne Speer,

Og her staar Svend ved Thorvalds Haand.

Bue.

Ti! ti!

Svend.

Nu maae vi skynde os i Skoven, flæde

Os om som Fiskere, og seile bort

Til Samso med en Baad, som Gubben slaffer.

Palnatoke.

Net saa! Vi andre blive her tilbage.

Alt Popo fengslet er med Speiderne;

Før Morgen faaer ei Harald Nys om Tinget.

Før Overfald kan man jo sikre sig.

Og aabenlyst vil ingen Danekæmpe

Som Niding bryde Freden. Bore Benner —

Men kom! her kunde vi opdages let;

I Skovens Dyb vil vi aftale Resten.

De gaae. Bue holder Thorvald tilbage.

Bue.

Islander! bliv et lille Korn, og hør paa

Hvad en Bornholmer har at sige dig.

Thorvald.

Heel gierne, Ven!

Bue.

Vi har et gammelt Ordsprog,
At man skal ikke skue Hund paa Haaret;
Det passer prægtigt paa os begge To.

Thorvald.

Du redelige Kæmpe!

Bue.

Island ligger
Bel fuld af Jis og Sne, men Ilden brænder
I Grunden der; og hvad der giesler Værdom
Og Runer og Historier, af dem
Har I da fuldt op. Det er intet Under,
At du forstaaer at skifte dig saa vel.

Thorvald.

Den vakkre Bue er saa brav, som stærk.

Bue

ryster hans Haand.

Bornholm er stenet, fuld af Klipper, men
Det er ei sieldent, at man finder der
Karfunkler dybt i Glintestenen.

Thorvald rovt.

Ben!

Bue

drager hurtig sit Sværd, og vender Spidsen beraf imod Jordens.
Kom, vi vil blande Blod i Jordens sammen,
Og sværge strax Fostbroderskab!

Thorvald venlig.

Nei, Bue!

Dertil staaer ei min Hu.

Bue

rækker ham Sværdet.

Der! vilst du have

Mit Sværd, det allerbedste, som jeg eier?

Thorvald.

Behold dit Sværd! det kanst du bedre føre,
End jeg.

Bue

utaalmodig.

Hvad vilst du have da?

Thorvald.

Giv mig

Dit Venstak!

Bue

omfavner ham.

Hvis du nojes vil med det,

Da skalst du have det saa friskt og varmt, som

Det kommer ud af dette danske Hierte.

Thorvald.

Erlige, dicerne Kæmpe!

Bue.

Vise Thorvald!

Du est en Blomst i Freden, jeg en Ulv

I Krigens.

Thorvald.

Begge for vort Fædreland!

Bue.

Dg begge Fienden farlig. Fred og Krig

Gaae Haand i Haand, er Benner! Lad saa Nogen

Herester vove paa at true Danmark!

De gaae hort Arm i Arm.

Fierde Act.

Kongens Hal.

Nat. En Lampe hænger under Loftet, og oplyser Dronning Thyre Danebods Billed i Baggrunden.

Harald. Fiølnir.

Fiølnir.

Som jeg har sagt, min Herre! Taarnet ledigt,
Dg Svend og Thorvald romt med Fangesfogden.

Harald.

Den solvgraa Gubbe, hvis Samvittighed
Bestod i, blindt at lyde Bispens Bud!

Fiølnir.

Fuglen har skiftet Ficer, og tomt staer Buret.

Harald.

Og Toke flygtet bort med alle Gidsler?

Fiølnir.

De kan ei have faaet Nys om Tingen;
Thi nylig gif jeg Palnatoxes Huus
Forbi, de sad og drak for aabne Dore
I Borgestuen, sang, som intet Fiendskab
Bar tønkligt.

Harald.

Det er endda en Trost,
Hvad Kundskab er os bragt af Speiderne?

Fiolnir.

Jeg kan ei finde dem.

Harald.

Hvad? Speiderne?

Fiolnir.

Maaſkee de sad hos Valnatokeſ Kæmper,
Det funde jeg ſaa grant ei ſee. Du kiender
Mit Forhold til den ſtolte Valnatoke.

Jeg hader ham, ſom jeg har altid hadet
Hans Fader, der foragted mig, ſin Broder,
Fordi jeg var et Slegfredbarn; ſom var det
En Skam, at takke fyrig Elſkov for
Sin Fødsel — ſad ei Hrolf paa Leirethronen?
At jeg har hiulpet dig at Straffe Aſki,
Farbroderen, veed Valnatoke; Straffen,
Den velfortiente, falder han et Mord.

Hans Kæmper er en Efterklang af ham.
Jeg gik forbi, den tykke Bue ſaae mig,
Da greb han Hornet, raabte: Fader Fiolnir!
Hvi ſniger du dig ſom en Snog forbi os?
Kom ind, og tom et Horn! ſaa vil vi glemme,
At du eſt Aſkis Bane; thi nu hevner
Straadøden jo dog ſnart dit Ridingsværk.
Da blev jeg red af Harm. Jeg maatte døie
Forsmædelsen, de havde Overmagten;
Men ſnarlig hevne vi os, Herre Konge!

Harald.

Med Hilmens Hielp. Det er endda en Trost,
At de er overmodige, hoirostet;
Det viser, at de ruge Intet ud.
Og som du siger, sad de ubevæbnet
Og drak.

Fiolnir.

Ei ubevæbnet; klædt i Jern
Med store Slagsværd ved de venstre Sider.
Paa Bæggen rundt omkring hang blanke Øyer,
Og lange Spiud i alle Kroge.

Harald.

Ha!

Det Tegn er ikke godt.

Fiolnir.

Saaledes pleie

Bestandig Balnatoxes Mænd at drifte.
De er saa vant til Harnisk og til Sværd,
At Intet tykkes dem saa mageligt,
Som naar de sidde diupt i Pandserplader.

Harald.

Det er endda en Trost.

Fiolnir.

Er det en Trost?

Harald.

Gaa, hent mig Bispen! Denne hele Sag
Er før forblommet.

Fiolnir.

Hente Bispen? Ja,

Saa fremt jeg vidste, hvor han var; han er
Ei heller nogensteds at finde.

Harald.

Hvad?

I Klostret ei?

Fiolnir.

Slet ingensteds, min Herre!

I Morges gif han ud; hvorhen, veed Ingen.

Jeg frygter, han er gaaet ud til Taarnet,

At Svend har kastet ham, ved Føgdens Hielp,

I Hullet ned til Ormene.

Harald.

Som Natten,

Er sort og skummel denne Sag. — Hvordan

Er Beiretude?

Fiolnir.

Mørkt, og Binden hyler

I Træerne.

Harald.

En gunstig Nat for Stimænd.

Jeg seer dem brænde Huset!

Fiolnir.

Vi er sikre.

Harald.

Gaa, Fiolnir! Viis dig værdig til at være

Min Staller, Marquismand! Kald Høren sammen!

Lad Civind Skeira holde Flaaden klar!

Jeg kan ei færdes selv i Natten; men

I Morgen vil jeg više mig som Kæmpe.

Fiolnir.

Gaf du til Sengs, og frygt ei, gode Herre!

Vi skal vel vaage over dig.

*H*arald.

*N*ei, nei!

Selv vil jeg vaage over mig; man vaager
Selv bedst. Gaa, hent mig Skofte, Gangerpilten!
Han skal mig forte denne lange Nat med
Historier og Eventyr.

*F*iolnir.

*K*ong Harald!

Nu vilst du høre Eventyr? Maaskee vi
Opleve selv et Eventyr i Nat,
Som vil fortælles mange Aar herefter.

*H*arald.

Spild Tiden ei, skynd dig og lyd mit Bud!

*F*iolnit gaaer.

*H*arald.

Man bruger ei Fortrolige til Alting. —
Ha, denne Nat er svanger paa Misgierning!
Jeg seer i Mørket dem med Dolk og Blus.
Ha, Nidinger! jeg forekommer eder.
Giv Lykke mig til Daaden, St. Sebaldus!
Saa skal dit Altar faae et Overtræk
Af Purpurpel, ti store Borglys; ja
Jeg bygger dig en Kirke, hvis du hielper
Mig ud af denne øengstelige Nat.

*S*kofte kommer.

See, her er Skofte! Er ei Danerkongen
Endnu i Seng?

*H*arald.

Man sover alt for meget
I dette sorte Liv. Tidsnok at sove

Paa Bolstret af de haarde Kampestene
I Høien!

Skofte.

Nei, det veie er for haardt.
Jeg sover helst ved Arnestedet, i
Den hede Aalkehob.

Harald.

Jeg vil ei heller
Henfastes i det koldde Muld; jeg vil ei,
At Stormen mig omtude skal, en Synder
Paa Steilen liig. I Roskilds Kirke vil
Jeg jordes; hoit i Choret skal de mure
Mit kongelige Legem i en Stotte
Opreist, og male mig med stærke Farver
Paa Villens Bæg, for Efterslagtens Dine.
Saaledes vil jeg leve efter Doden.

Skofte.

Men naar nu Kalken falder af paa Bæggen?
Og naar i Muren dine Been blier Kalk?

Harald.

Saa skal jeg leve frist i Skaldens Digt;
Og længer har ei nogen Helst det drevet.

Skofte.

Det er kun Galgenfrist.

Harald.

Fordriv mig Tiden!

Skofte.

Du vilst fordriue Tiden, Konning Harald!
Og Tiden vil igien fordriue dig;
Det gaaer jo op!

Harald.

Fortæl et Eventyr!

Skoftø.

Skal jeg fortælle dig om Heidreks Sværd,
Som vilde lædste sig i Mandeblod,
Naar det blev draget?

Harald.

Nei; det har Ansgar

Fordervet, ved at underlægge det
En from Betydning. Denne Biis er slet.
Tyrsing var virkelig et Trolddomssværd;
Saaledes har de gamle Skialde meent det.
Nu taler han om Myrdelyst og Grumhed!
Paa denne Maade dræbes Tyrsing selv.

Skoftø.

Saa vil jeg synge dig en Biise da,
Som jeg har lært i Hjemmet.

Han synger:

Maanen skine!
Domand grine!
Verde du ikke ræd?

Harald.

Hvilke Fagter!

Fy, ti! Det er fun Overtro; den Dræbte
Kan ikke lee i Maanstin.

Skoftø.

Herre Konge!

Da leer man først, naar Kiødet faldet er
Fra Kiæven; men det er en twungen latter.

Harald.

Kom, sæt dig ligeover for mig, Skofte!
 Og da jeg veed, at du har Mioden fizær,
 Saa drif af dette guldbeslagne Kruus,
 Mens jeg fortæller dig et Eventyr.

Skofte.

Du vilst fortælle? Det er kosteligt.

Han sætter sig hurtig ved det lille Bord, ligeover for Kongen, skenker og drifker.

Harald.

Der var engang en sölverhaaret Konning;
 Ham stod de lumiske Fiender efter Livet,
 De trued ham, opegget af en Niding,
 Og Gubben sad forladt i Alderdommen.

Skofte drifker.

Den arme Dicevel!

Harald.

Det var bælmørk Midnat.

Naar Dagen kom, da skulde Striden stande.
 Han sad i Natten, sørnlos og forfærdet.
 Oprørerne var i et andet Huus,
 Og svired, sikkre paa den snare Seir;
 Der var og Kongens værste Avindsmænd.
 Af! tænkte Oldingen, i Fald jeg havde
 En Tiener nu, behiertet, uforagt,
 Saa sendte jeg ham i min Fiendes Huus;
 Han stodte Dolken i Forraderen,
 Og naar da Dagen kom, var Seiren vundet.

Skofte.

Og fandt da Gubben ei en Elig?

Harald.

Min Son!

Behiertet Troskab er ei let at finde.

Skofto.

Det skulde været mig, jeg havde ei
Betænkt mig længe.

Harald.

Du est rast og snild

Og usorsagt, men du est ikke vant til
At bruge Sværd, at skue Blod.

Skofto.

Ei Sværdet;

Men Kniven kan jeg bruge desto bedre.

Ei vant at skue Blod! Hvor vilst du hen?

Hos os derhiemme bringe Kvinderne

Bestandig Svededugen og Liigskorten

Til Gildet med, for deres Mænd og Brodre.

Der løber sielden af det uden Blod.

Harald.

Tillader Kulden saadan Hestighed?

Tilsteder Sneen Drab?

Skofto.

O, Herre Konge!

Den lokker just dertil; thi aldrig rødme
Blodsdraaberne saa smukt, saa purpurfriske,
Som naar de drypper i den hvide Sne.

Harald.

Du havde virkelig da Mod, min Skofto!

Til denne Daad, hvis jeg var Oldingen?

Skofto.

Hvad Mod? Jeg har alt dræbt med egen Haand
Tre stærke Mænd, min Faders Fiender.

Harald.

Du?

Skofte.

Jest jeg.

Han drager sin Kniv.

Og seer du disse Pletter Rust

Paa Kniven? Det er Blodrust; det er Blod af

Min Faders Fiender.

Harald.

I en Tvekamp?

Skofte

stikker Kniven til sig.

Nei,

Det var en Tvekamp.

Harald.

Stod de da stille,

Og lod dig støde til?

Skofte skinker.

Nei; men de laae.

Harald.

De laae?

Skofte drinker.

Og sov.

Harald.

Ja saa! — Du est saa munter.

Ha, jeg misunder dig din Munterhed!

Siig, est du aldrig plaget af en Svartalf,

Som man har kaldt Samvittigheden?

Skofte.

Nei.

Jeg fiender lidt til Vittigheden, mindre
Samvittigheden.

Harald.

Lykkelig est du!

Skofté.

Jeg gør, hvad man besaler mig, og lader
De Andre tanke efter, om min Daad
Er vel giort, eller ikke.

Harald.

Lykkelig

Est du!

Skofté.

Hvad er det da saa stort at døe?
Saa stort at dræbe? Er det her forbi,
Saa lever man jo op et andet Sted,
Hvor der skal være bedre, som man siger.

Harald.

Egen er din Natur. Siig, har du Brodre?

Skofté.

En Broder, hedder Karker, hos Jarl Halon
I Norge. Han er dum; jeg pryglte ham,
Derfor har Jarlen skilt os ad, og sendt
Mig hid til dig i Skat med Falkene.

Harald.

Jeg takker ham for denne sieldne Gave.
Er Noden størt, er ogsaa Hielpen nærmest.
Et Bæsen har jeg netop nødig, Skofté!
Som dig; thi jeg er Gubben selv, min Søn!
Og Palnatoke — det er Nidingen.

Skofté.

Han, som skiod Aeblet bort af Sonnens Hoved?

*H*arald.

Just ham.

*S*kofte.

Det var et dygtigt Skud.

*H*arald.

Jeg frygter

Et værre. Hvis han ikke forekommes,
Da skyder snart han Kronen af mit eget.

*S*kofte.

Skyd Hovedet af ham, saa er din Frygt
Et hoved fortære.

*H*arald.

Du taler, som

Den vise Mimer. Skofte! vilst du snige
Dig did, og støde Dolken i hans Bryst?

*S*kofte.

I Fald det laer sig giøre, ja!

*H*arald.

Det lader

Sig giøre. Huset er mig vel bekjendt;
Jeg eied det som Kongeson i Gorms Tid.
I twende Stokværk er det bygget. Underst
Er Borgestuen; den er fuld af Kæmper.
Foroven er en Svale med et Kammer;
Der sover viist han nogle Timer ene. —
Du kanst dog flattre, Skofte?

*S*kofte.

Som et Egern.

*H*arald.

Saa stiger du ad Træet op til Taget.

Den største Skorsteen fører dig til Svalen;
Der kanst i Mag du vente Leiligheden.

Skofté.

Det laer sig høre.

Harald.

Hvis det lykkes dig,
Da skalst du faae en sognon Silkekofte,
Skarlagens hue, hoi og spids, og Stovler
Med Kloverblad.

Skofté.

Og maa jeg tidlig gaae
Til Sengs? Og maa din Kisgemester give
Mig mere Smør paa Brødet, end sædvanlig,
Og ikke skrabe det saa karrig tyndt?

Harald.

Det loves dig. Hvis Palnatoke falder,
Da skalst du aldrig mangle Suul til Brødet.

Skofté.

Jeg iler. — Men endnu dog Get, Kong Harald!
Du har saa ofte lovet mig at vise
Dig for mig i din skonne Kroningsdragt;
Den har jeg aldrig seet. Hvis jeg skal gaae,
Saa maa du først fornøie mig med dette.

Harald.

En anden Gang!

Skofté.

Nei, denne Gang, nu strax!
Der kunde stee Forhindringer; maaskee jeg
Da sik det ei saa let at see igien.

Harald.

Selv deri vil jeg føie dig.

Skofte.

Det ligger

I Skabet i dit Sengekammer. Skal
Jeg lyse?

Harald.

Nei, bliv her! jeg veed Besked.
 Til hoire Side ligger Kroningsdragten,
 Til venstre Kant Liigklæderne. Bliv her!
 Jeg veed at finde, hvad jeg vil, i Mørke.

Skofte

alene, drager sin Daggert.

I Hald den fun er skarp nok, denne Daggert!
 Nu, jeg vil slybe den, før jeg gaaer bort,
 Derude paa vor Benk, det gamle Alster.
 Der hvæsser jeg bestandig Kongens Knive.
 Der staaer den gamle Odin med sit Sværd
 Smukt gravet ud i Stenens Overflade.
 Vi har alt slebet bort lidt efter lidt
 Det halve Sværd med samt hans Tommelfinger.
 Thi til et velbesat og lækkert Taffel,
 Udfordres fremfor Alting Kniv og Gaffel.
 Da maa der slybes. Mens nu Kniven vinder,
 Derude Sværdet meer og meer forsvinder;
 Og gaaer det længe rask saaledes fort,
 Saa er snart hele Kæmpen slebet bort.

Kong Harald kommer ind i sine Liigklæder.

Skofte.

Der er han alt. Ja, tænkte jeg det ikke!
 Nu har han grebet seil; der kommer han i
 Liigklæderne. Hu! han seer rædsom ud.

Harald

med en stolt Høitidelighed.

Her er jeg i min egentlige Dragt,
 Den Dragt, der tyder paa min Slaegt, mit Udspring,
 Der viser med sin sieldne Hærlighed,
 Af hvilken vældig Spire jeg er rundet.
 Den anden bæres fun af Ydmighed;
 Men denne pryder mig for alle Andre
 Den høitidsfulde Dag, naar jeg bestiger
 Min Throne.

Skoftे.

Stolte Konge! du har Ret!
 Unegtelig est du den største Mand
 I det firkantet-lille Fyrrege;
 De Andre er fun Madiker mod dig.

Harald

betrugter sig

O, Himmel! hvad er dette?

Skoftे.

Du har vidst
 At finde, hvad du vilde, vel i Mørke.

Harald forfærdet.

Jeg tog den Bylt, som laae til høire Side.
 Jeg veed det vist, den laae til høire Side!
 Min Kroningsdragt! Selv har jeg lagt den hen,
 Selv har jeg Nøglen. — Ja, jeg veed det vist!

Skoftе.

Det er vel ikke første Gang, Kong Harald!
 At du har taget venstre Haand for høire?

Harald.

Gaa! Surtur fogler følt i denne Nat.
 Gaa! dyp din Daggert i min Fiendes Blod,

Saa skalst du see mig i min Kongedragt
 End mange Aar. Men skynd dig ufortøvet,
 Thi jeg er syg om Hiertet.

Skofto.

Bel, jeg gaaer.

Harald.

Her er en Dør, forborgen i Tapetet;
 Den bringer under Jorden i en Longang
 Dig op i Gaarden paa den anden Side,
 At ei Drabanterne skal mærke dig.
 Saaledes kommer du igien tilbage,
 Og alle Spor, som funde robe Daaden,
 Er slettet ud. Men skynd dig, Skofto! skynd dig!
 Thi jeg er syg. Det hvide Liigtoi har
 En hæslig Stank. Jeg veed det vel, det kommer
 Af Fyrreskabet, af beklumret Luft.
 Jeg kan ei taale Lugt af Hovlespaaner,
 Med Hovlespaaner stoppes Dødens Pude.
 Gaa, skynd dig!

Skofto.

Jeg er hurtig, som en Falk.

Harald.

Styrt hurtig, som en Falk, dig paa dit Bytte!

De gaae.

Palnatakes Hus.

En Lygte staer paa Bordet, og brænder.

Palnatoke. Bue.

Palnatoke.

Det er alt Midnat, Bue! jeg vil sove.
 Bed dem i Borgestuen spare Misden;

Naar Svend har seiret, vil vi drifke meer.
 Den aarle Morgen maa i Kraft os see,
 Ei halv beruste. Vi maae skiftes til
 At sove, medens Nogle holde Vagt.

Bue.

Der har du Ret, min Svoger! Jeg vil ile;
 Og hvis de døver Dret mod Forstanden,
 Saa vil jeg tordne dem den Sang i Dret:

Op! ei til lyftigt Gilde,
 Ei Jomfrusnak huun milde,
 Men Hildurs Leg huun haarde.
 Hver skal mod Fienden baarde.

Palnatoke.

Det gamle Biarkemaal! Ret saa, min Frænde!
 Thor styrke dig! god Nat! I Morgen sees vi.
 Men om i Morgen-Nat vi vandre til
 Saa fort en Hvile; om os Hanen vækker
 At skue Overmorgens Morgenrøde —
 Beed Himlen, Bue! Men vi sees igien;
 Thi Dødens Magt adskiller ei de Gode.

Bue.

O, vi skal leve sammen, nyde Seiren
 Som Benner! Disse Nidinger kan ei
 Forkorte vore Dage; og min Arm skal
 Jeg bruge tro for dig og for dit Liv,
 Thi det er mere værd, end mit og Manges.

Palnatoke

griber hans Haand.

Og skal jeg falde, Thor! saa lad mig falde
 For sleg en ærlig Kæmpes Heltearm.
 Saa gaaer jeg glad i Døden, naar du vinker.

Bue.

Thor har dig hørt; seer du, hans Sterne blinker?

De omfavne hinanden; Bue gaaer.

Palnatoke alene.

Jeg kunde legge mig paa Sengen der

I Kamret; men saa sover jeg for hardt,

Og vaagner dosig i den aarle Morgen.

Paa Stolen vil jeg sidde her ved Bordet;

En siden Slummer, ingen Qvindesovn.

Han sætter sig.

Ha, jeg er træt! — Hvor herligt smager Hvilen

Den Modige! Og Haralds List, og Bispens

Og min Forstillelse, den tvungne Glæde

Har mattet mere mig, end selv en Kamp.

Jeg er ei vant til saadant Mummespil. —

I Lygten der kan Lysset gierne brænde.

Saa kom da, hulde Siofna, Nattens Mø!

Giv mig dit Kys, og styrk mig med din Slummer.

Han sover ind. Kort efter bliver Skiermen taget bort fra Kamnen, og Skosse træder ud med sin Daggert i den venstre Haand og med et Klæde om den hoire.

Skofte.

Han sover. Rigtig! Nu behændig, Skofte! —

Fordømt, at jeg har skaaret mig saa dybt

I Haanden, da jeg vilde slibe hurtig

Min Kniv i Mørket højt paa Offerstenen.

Man skulde ikke troe det; men det kom mig

Saa far, som om den gamle Odin reiste

Sig op fra Stenens Overflade, stodte

Mig Kniven dybt i Haanden ind. Da løb jeg

Af alle Kræfter. Jeg begriber ei.

Hvorledes jeg er kommen hid saa hurtig;
Men han var efter mig i Hælene.

Seer paa Palmatøke, og farer forskekket tilbage.
Der sidder han! — Nei, det er Palmatøke.
Han ligner Odin. Hvilken dygtig Kæmpe!
Bredskuldret! Hvilken Pande! Brystet hvælt.
Han er bedækt med Staal. Jeg kan ei støde
Ham Daggerten i Brystet. Stille! Halsen
Er bar — Et Snit fun! Frisk nu!

Han nærmer sig skælvende, men standser pludselig.

Det er dumt! —

At løbe hurtig til, og støde hurtig,
Og hurtig løbe bort, den Sag er let.
Men nærme sig hans Aasyn, Skridt for Skridt —
Hvad det er for et Ansigt! Hvis han vaagned,
Han knuste mig til Ravnemad.

Nærmer sig atter, og standser igien.

Hvi har jeg

Mig ogsaa skaaret i den hoire Haand?
Den venstre kan jeg ikke bruge. Hvo der
Gaaer ud paa Mord, den burde altid være
Keithaandet.

Han gaaer lige ind paa Jarlen, og sætter ham Kniven for
Struben.

Nu? hvad holder mig tilbage?

Nu fun et Snit —

I det han rører ved Palmatøke, taber han Dolken af Forskæf-
tesse; og i det den klingende falder paa Gulvet, raaber han
af alle Kræfter:

Red jer, Herr Jarl! ha, red jer!

Man staarer jer efter Livet.

Palmatoke springer op.

Hvo er her?

Hvo vared mig for Mordere?

Skofto forstyrret.

Jeg, Herre!

Palmatoke.

Hvo vilde dræbe mig?

Skofto.

Jeg, Herre!

Palmatoke.

Du?

Skofto.

Ja, Herre!

Palmatoke.

Hvi fuldførte du da ikke

Din Hælledaad?

Skofto.

Jeg havde gierne giort det,

Hvis Evnen havde været der, som Billien.

Palmatoke.

Hvordan?

Skofto.

Naar J en anden Gang vil dræbes

J Sovne, maa J ei forstrække Folk.

Palmatoke

griber ham i Brystet.

Ha, seige Morder! hvo har sendt dig hid?

Skofto.

Det tør jeg ikke sige, det har Kongen

Forbudet mig; det er en Sag, som fun

Bedkommer ham og mig.

Palmatoke.

Mig skulde den
Dog ogsaa komme ved, saavidt jeg mærker.
Skofte.

Ja, det er sandt. Jeg taler lidt forvirret;
I har forbluffet mig.

Palmatoke

drager sit Sværd.

Hvorledes est

Du kommen hid igiennem Bagten? Har
Alt Haralds Stimænd overvældet lumiſt
Min lille Helteſlof?

Skofte.

Jeg har jo sagt jer,
Det er en Sag imellem os, os Tre;
Og hverken eders eller Kongens Kæmper
Har mindste Nys om denne Nattereife.

Palmatoke.

Hvorledes est du kommen i mit Huis!

Skofte

peger til Kaminen.

Har I ei for seet Ugler falde ned
Igiennem eders Skorsteen?

Palmatoke.

Hvordan komst du
Af Kongens Gaard igiennem Nattevagten?

Skofte.

Harald har twende Huller paa ſin Hule,
Som Ræven: een bekjendt og een forborgen;
Mig har han udsendt af den bageſte.

Palnatoke.

Før skammeligt at myrde mig i Sovne!

Skofte.

Det siger J., og ikke jeg, min Herre!

Palnatoke.

Den tredie Gang! Nu, ved Retsfærdigheden! —

Min Bue! — Her. Mit Pilefogger! — Ha,

Hvor er mit Pilefogger? — Jeg har glemt det

I Borgestuen mellem Kæmperne. —

Forsigtighed! — Hvad, Norne? negter du

Retsfærdigheden Havn, og Havnernen

Sit Baaben? Skulde! vilst du standse mig?

Han grunder et Dieblik, og lægger Haanden paa sit Bryst.

Hvad har jeg her? O, maegtige Gudinde!

En Piil! den samme Piil, jeg stak i Barmen,

Da Harald — Nu, retfærdige Forste!

Førstaer jeg dig; du taler tydeligt.

Jeg er i Haralds Gield, jeg skylder ham

Et Skud — han minder strengt — det skal betales.

Til Skofte.

Du følger mig, saa hurtig som en Naar,

Stum som en Fis, og lydig som en Hund!

Jeg binder dig ved Døren, at du ei

Skalst løbe bort, mens jeg besøger Kongen.

Den mindste Lyd vil koste dig dit Liv.

Skofte.

Jeg har ei Raad, at kioße den saa dyrt.

Begge bort.

Kongens Hal.

Harald

siddet ved Bordet i en Purpurkaabe med en Guldkrone
paa sit Hoved; hans Scepter ligger paa Bordet. Han
helder Midt af Guldkruset i et Horn.

Han tøver længe. Det er Midnat alt.

Hoit galen Hanen. Mørkets Vægter, Heimdal
For Jordens Ragnarokur! hæsligt stoder
Du i dit Giallerhorn. Tusmørket truer
Jo Guderne, saa maa Bælmørkets Mulm
Vel true Kongerne. — Ei! Harald Gormsøn!
Hvad er dog det for Dremme? Altid falder
Du til det gamle Hedenstab. Du est jo
En Christen! Hine dunkle Fabler due
Kun til at skrämmme Barn med.

Grunder.

Barn har godt!

Som Barn har man et let og muntert Hierte;
Man vøxer til, og alt imens man vøxer,
Saa svulmer Hiertet mere haardt og tungt,
Og trykker En til sidst som Steen i Brystet.

Han stirrer hen paa sin Moders Billed i Baggrunden.
Der hænger hun! Hun græder, tykkes mig.
Ha, Thyra Danebod! hvi græder du?
Men det er Glædestaarer; hendes Son
Har bragt det vidt, han siddet med en Krone
Paa Issen, med et Scepter i sin Haand,
Med gyldenbræmmet Purpurpel om Skuldren.
Maa hun da ikke fryde sig? Thi hvad
Er større Glæde for en Moder, end
At se sit Barn vel artet? — Gamle Taabe!

Hvad er dog det for Sværmeri, du drømmer? —
 Den Hane skal i Morgen slagtes; thi
 Den striger mig for stærkt i Ørerne,
 Og Hunden tuder Grovt til Hanens Fiint,
 Mens Uglen froer sig af sin Fjæsteltrille.
 Et herligt Taffelspil, heel kongeligt!
 Hvo ei ved slig Musik sik Lyft til Drif,
 Var ikke Mioden værd. God Taar derude!

Han drikker, og lægger Hornet fra sig.

Besynderligt med de Umælende!
 Om Dagen tie de, og laer os tale;
 Om Natten sladdre de, naar vi er tauße,
 Og kræver os med deres Hyl til Regnslab.
 Alt præfer, disse Mure, Thyras Billed.
 See, hvor hun stirrer straffende herned!
 Som om jeg ikke vidste, dine Dine
 Bar brusne længst. — Det er en hæslig Bane,
 At Skilderierne ved Nattetide
 Bestandig stirre Folk i Dinene.
 Hvorhen jeg gaaer, forfølger hendes Blik mig.
 Utaaleligt! Det er en Hexekunst.
 Jeg vil forbyde alle Malere
 At nærme sig mit Rige.

Gaaer hen for Billedet.

Nu? hvad vilst du?

Har du paa Bugen vendt dig i din Grav,
 Fordi din Godhed, din Formaning ei
 Har frugtet paa mig? Vilst du end bestandig
 Mig revse med din Tale, som en Pebbling?
 Ha, jeg er vojet længst fra Riset, jeg!
 Jeg er en Mand paa firsindstyve Aar;

Kan selv mig raade.

Han sætter sig.

Hvor dog Skofste bliver!

Det maa dog være giort nu alt. Saa kom!

Da skalst du see mig i min Kroningsdragt.

Ei blot for Drengens, for min egen Skyld

Har jeg iført mig denne Dragt; den gør

Mig tryg i Natten. Nattens Rødsler tør

Ei nærme sig den Salvede.

Seer stift paa Billedet.

Den Stirren

Skal jeg dog vænne snart dig af med.

Han gaaer hen, og vender Billedet om paa Væggen.

Saa!

Nu kanst du see i Væggen, ei paa mig. —

Den Salvede! Ha, trued hendes Blik ei

Bed dette Ord, som om hun vilde sagt . . .

Nok — død er død — og Knud Dan-Ast er længst
Begravet. Var han god, saa er han salig.

Hvad der gif for imellem ham og mig,

Det kommer Ingen ved. Nu sover han i
Tinkisten. Harald er den Salvede.

At Salven brændte ham som Ild paa Jøssen,

At Haarene faldt af derved, det er

En Hemmelighed, som kun Harald veed,

Og som han tager med sig i sin Grav.

Hvis han er Drot, har han betalt sin Krone,

Ei faaet den for Intet; han har kioft den

Med sin Samvittighed, og det er meer,

End dette gule Stykke Malm er værd. —

Dit blege Gienfaerd skrækker mig ei, Knud!

Det er Indbildning fun, at hifst jeg seer det
 I Hallen rynke sine hvide Bryn,
 Og pege med sin Finger paa sit Saar;
 Kun Overtro! der gives ingen Gienfaerd! —
 Natten er raa, den tører kold, som Soen;
 Da maa man driske muntert og forjage
 Sin Hovedsvimmel. — Ha, der kommer han!
 Der kommer Skofte med sin rode Daggert.
 Den svæver op, den skulste Dor. Saa rygt
 Dog ikke saa! nu er det jo forbi.

Deren aabner sig, og Palnatoke staer i fuld Rustning med
 opspændt Bue, og sigter paa Harald.

Harald.

Hielp, Himmel! det er Palnatoke's Aand!

Han styrter til Jorden.

Palnatoke.

Nu er din Time, Harald Gormson! kommen; do!

Harald.

O, lad mig ei som Synder døe! O, Skygge! spar!

Palnatoke.

At synde meer forhindre dig vil Skuldas Bud.

Harald.

Jeg synger Sælemesser dig ved Graven; spar!

Palnatoke.

Opdaget blev dit Ridingsværk; mit Liv er frelst.

Harald.

Spar, spar! Jeg deler viliig Riget strax med Svend.

Palnatoke.

Før sildig! Eden binder mig, du maa herfra.

Harald.

O, vær ei grusom! Fryder dig en Oldings Drab?

Palmatoke.

Bed Thor! jeg sender Dodsens Piil med Taarer dig.
Harald.

Bi til i Morgen, lad os stride da som Maend!
Palmatoke.

Du est en Niding, tor i ærlig Kamp ei gaae.
Harald
brager sit Sværd.

Saa dræb med Sverdet! negt mig ei mit Livs Forsvar!
Palmatoke.

Spilsægten var fun mellem dig og mig en Kamp.
Harald.

Her knæler jeg i Støvet for dig; skaan mit Liv!
Palmatoke.

Vee den, som Livet foretrækker Grens Lov!
Harald
reiser sig fortvivlet, og grüber sit Scepter.

Jeg er din Konning: lyd mit Scepter, fly min Hal!
Palmatoke.

Tilranet har du Sceptret dig ved Brodermord.
Harald.

Ha, Morderengel! ør min Krone, mig i den!
Palmatoke.

Vanæret har du Danmarks Krone; tag din Straf!
Han skyder ham Pilen i Brystet, og gaaer.

Harald styrter.
O, han har dræbt mig! Milde Himmel, Mislundhed!
Hielp, hielp! I Danske, kommer, stiller Kongens Blod!

Dybt brænder Pilens Odd mit Bryst. Jeg brænder alt.
Han vælter sig mod sin Moders Billed.

O, bed til Himmel, Moder! for din Son; du varst
Sø god og dydig. Styrk mig, hulde Moderblik!

Fortvivlet.

O, Himmel! Ryggen har hun vendt sin Son! — Nei! nei!
Selv har jeg vendt min Moder fra mig. Ingen Trost
I Doden! ingen Trost i Doden! intet Haab!
Havn! Havn! I sorte Magter! Havn paa den, som lod
I Synden døe den solvgraa Gubbe; blodig Havn!

Han doer.

Femte Act.

Kongens Hal.

Kong Svend. Thorvald. Fiølnir. Følge.

Svend.

Her blev min Fader myrdet, Gubbe? her?

Fiølnir.

Her. Hjst i Sovekamret — slumrer han.

Han aabner Doren. Svend gior en Bevægelse til at gaae
hurtig ind, men standser, og folger derpaa langsomt med
Fiølnir.

Thorvald.

Kongen er heftig rørt.

En Kæmpe.

Den gamle Fiølnir

Har taget Svededugen af den Dode.

Svend kysser knælende sin Faders Haand.

Svend

kommer tilbage med Hænderne for Dinene; han staaer længe
taus i den inderligste Bedrovelse, endelig bryder han ud:

Han var min Fader! Af, hvad er min Seir?

Her staaer jeg nu! en kronet Betler! Hvad

En pialtet Træl, der skraber Gryden højt
 I Stegerset, besidder, blev mig negtet;
 Thi jeg har ingen Fader. Han er dræbt,
 Og da han leved, var han død for mig.
 O, hvad er skjont, som det at ei' en Fader?
 Bedbenden slynger sig ei' mere trygt
 Til Egen og den brede Bog, end Sonnen
 Til Faderhierret.

Han stirrer ind paa Liget.

Hvorfor vilde du,

Som varst saa herskeshyg, ei' herske over
 Et sonligt Hierte? Hvorfor skulde Doden
 Forst aabne dig et Bryst, hvis Kærlighed
 I Livet du forskiedst? Hvi skulde Mordet
 Mit Hierte lære forst: du varst min Fader?
 Men det har lært mig det; med rede Runer
 Har Morderpilen gravet i mit Hierte:
 Du varst min Fader! og saa vist jeg haaber
 At nyde hisset Odins stolte Glæder,
 Saa vist jeg hevne skal din Død, hvis Surtur
 Gi skuler Ophavsmanden med sit Mulm.
 Det sværger jeg dig høit! Ja, du skalst hevnes.

Fiolnir.

O, at min gamle Herre havde hørt
 Slight Udbrud af sin Sons Hengivenhed!
 Ha, skal da Misforstaaelser og Ondskab
 Bestandig fierne selv de bedste Hierter?
 Ja, jeg er vis derpaa, I havde fundet
 En Fader i ham, hvis han havde kiendt jer.
 Men Bee den, som Forargelsen kom fra!

Svend.

Siiig, Gubbe! har du Ingen mistænkt? Ingen?
Fiolnir.

Mistanken ene følder ingen Mand.

Dog, Herre! jo; ei blot Mistanken har jeg.

Men meer: Sandsynlighed, og maaſkee — Bished.

Svend.

Bished?

Fiolnir.

Lad eders Folge træde bort,
Saa vil jeg tale.

Svend

byder Drabanterne ved et Vink at forfoie sig bort; til
Thorvald, som ligeledes vil gaae, siger han:

Bliv, min Ven! for dig

Har Kongen intet Hemmeligt. Tal, Gubbe!

Fiolnir.

Her fandt jeg Kongen i sit Blod i Morges.

Den finſke Treſl var borte. Alle troe nu,

At han er Morderen; men hvo, som fiender

Hans forhen viste Troſlab, maa forkaste

Sligt, som den plat urimeligste Gisning.

Hvorledes dette Mord er skeet, det ſkules

I Nattens Muſm; men, Herre! Gierningsmanden —

Ham har alt Hevnens vrede Norne robet.

Svend.

Hvorledes? tal! hvem har du mistænkt? tal!

Fiolnir

tager en Piil frem af sin Barm.

Med denne Piil er eders Fader dræbt;

Selv har jeg draget den af Kongens Herte.

Svend.

O, Himmel! den er blodig end.

Fiolnir.

Som Blodet

Beviser Mordet, saa beviser Pilen
Tillige Gierningsmanden. Kiender du
Den ei, min Herre?

Svend.

Nei! — Jo! — Nei! — I Guder,
Hvad Gisning isner mig!

Fiolnir.

Sikkert den rette.

Siiig, Herre! kiender I ei denne Piil?

Hvo skyder med saa tunge, store Pile?

Svend.

Thorvald!

Thorvald.

Min Konge!

Svend.

Nærm dig! Kiender du

Den Piil? Tal! tal!

Thorvald

betrugt den, studser et Dieblik, men giver den derpaa rolig
tilbage.

Ja, Svend! jeg kiender den.

Den har en Stimand stiaalet ud i Nat

Af Palnatokes Kogger.

Svend

omfavner ham.

O, min Ven!

Dig skienkte Himlen mig, en evig Frelser.

Som før mit Liv, saa har du reddet nu
 Mit Haab, dræbt min Fortvivelse; du har ~~med Domme~~ ^{med} 3
 Blot ved et Ord nu anden Gang befriet mig
 Fra Lænkerne. Ja, Thorvald! du har brudt
 Uværdig Mistivils Slavelænke.

Fiofnir.

Stille!

Lad først mig lukke Døren for den Døde.
 Slig Tale kunde reise ham i Kisten.

Svend.

Hvad siger du?

Fiofnir.

Jeg siger, Ungdom er ~~med Domme~~ ^{med} 2
 Et Hav, hvis hele Brusen avler — Skum!

Svend.

Ha! du hebreider mig?

Fiofnir.

Jeg troede nys,

At see en Boggur, snild betenk't paa Havn,
 En Amleth, grublende paa rædsom Straf
 For Fadermordet; og nu har et Bindstød ~~med Domme~~ ^{med} 3
 Fra Island følet pludselig din Rue,
 Og giort dig fra en Löve til et Lam.

Svend.

Slig Skingrund kan ei fælde Palnatoke.

Fiofnir.

Det var fra Arilstid et stærkt Beviis,
 At finde fiendt Mands Vaaben hos den Dræbte.
 Han er min Broderson; var han uskyldig,
 Da maatte Blodets Stemme falde mig
 Til hans Forsvarer, ei hans Avindsmænd.

Men Pligt og Tro staaer over Slægtskabsbaand;
 Her har han myrdet lumfelig min Konge,
 Og fra med Iver at bevise Mordet
 Skal Intet bringe mig.

Svend.

Opdag det først!

I Aften holder jeg min Faders Gravol.
 Til dette Gilde kommer alle Kæmper,
 Og Palnatoke med; er Tallet fuldt,
 Da vil jeg lade Pilen gaae omkring
 Fra Mand til Mand, og Palnatoke maatte
 Paa een Gang have skiftet reent Natur,
 I Fald han skulde negte sin Bedrift.

Fiolnir.

Det troer jeg selv; hans Dristighed og Stolthed
 Er toilelos. Men, ødle Herre Konge!
 Han kommer ei. Han gaaer i Nat til Jomsborg.

Svend.

Hvordan?

Fiolnir

henter et Skjold.

Læs disse Runer, hoie Konge!
 Dem skrev han paa Heroldens Skjold til Svar.

Svend læser.

„At Sonnen ære vil sin Faders Minde,
 Bor ei bebreides; at jeg ei kan hædre
 Min Avindsmænd, at Palnatoke slet
 Forstaaer at hykle Følelser, det veedst du;
 Desaarsag bliver jeg fra dette Gravol.
 Ei heller har jeg Vyst, at lade Rygtet,
 Der gaaer, i Aften komme til Forklaring.

Drif, efter Landets Sæd, din Faders Minni,
 Bliv værdig til den Throne, du bestegst,
 Og tro med Styrke paa min Erelighed,
 Indtil jeg faaer bevist dig den! Farvel!"

Fiolnir.

Nu? er endnu min Gisning Lust?

Svend.

Bed Odin,

Nei! Han maa komme her i Aften, Fiolnir!

Fiolnir.

Det vil han, hvis Du billiger mit Forstag.

Svend.

Tal!

Fiolnir.

Skriv paa Skolet: han maa komme. Skriv:
 At Fiendskab jo bør være glemt med Døden,
 Og at den første Danekæmper ei
 Maa mangle ved dit første Giestebud.
 Skriv: over dig har Nygtet ingen Magt;
 Og at der Intet ymtes skal om Nygtet
 Den hele Aften. Lov ham det, min Herre!
 Og du skalst see, han kommer.

Svend.

Bel, det skee!

Thorvald.

Hvorledes? Svend, min Ven! du vilst bedrage,
 Vilst overvælde lumsk din Fosterfader?

Svend.

Hvis han har overvældet lumskelig
 Min egen Fader, er min Havn for stor?

Thorvald.

Betenk dig vel, Kong Svend! der gives ofte
 Omstændigheder og Forviklinger
 I Livet, som man aner ei. Det funde
 Vel hænde sig, at Palnatøke havde
 Dræbt Harald, og var endnu brodeløs.

Svend.

Og har han dræbt ham, nu, ved Danmarks Rige!
 Da skal han bode for det. Du forsvarer
 At dræbe værgeløse Gubber, troer jeg,
 Ved Midnat?

Thorvald.

Jeg forsvarer Intet, Svend!
 Jeg beder dig kun, at du ei skalst glemme
 Besindigheden, og den Tillid, som
 Du est den ædle Palnatøke skyldig.
 Hvo stod i Dag paa Thinget mandelig,
 Og talte diceret og kæmpende din Sag?
 Hvo var den første Aarsag, at du valgtes
 Af Christne, som af Hedninger til Konge?

Fjolnir.

Det være kan et Skalkestiul, som mere.
 Mig farlig var den Mand, hvis jeg var Fyrste,
 Som stifter Stater i min Stat, som veed
 At styre Folket, og som straffer Konger
 Paa egen Haand med Doden.

Svend.

Han har Ret.

Fjolnir

aabner Sovekammerdøren.

Der svommer eders Fader i sit Blod.
 I svor ved Odin —

S v e n d .

Kom! jeg skriver Brevet.

Han gaaer hurtig bort med Fiolnir.

T h o r v a l d

ene, efter et Diebliks Taushed.

Det havde jeg ei troet om Svend, min Ven.

Med dette Brev fra skriver du dig, Konge!

En vaeldig Kæmperarm, et trofaaet Hierte.

Thor bedre dig! Mig seer du aldrig mere.

Han gaaer.

Palnatoke's Huns.

Palnatoke. En Skare Danske.

F o r m a n d e n .

Ja, Herre! Sjællands sydre Deel og Fyen

Har eder valgt. Vi frygter Othos Magt,

Vi mene, til at styre Riget nu

I saadan Storm, dertil behoves Maend,

Ei Ungersvende; og da eders Slægt

Er kongelig, som Svends, saa byde vi

Den ædle Palnatoke Danmarks Krone.

P a l n a t o k e .

Har I og eders Venner Tilstid til mig?

F o r m a n d e n .

Det troe vi at bevise med vort Tilbud.

P a l n a t o k e .

Hvis saa er, da er Sagen hurtig afgjort.

Gaaer hjem og figer dem, som eder sendte:

Min Mening var, da jeg opdrog Kong Svend,

At danne ham til Drot, hvortil han fødtes!
 Siig eders Venner, som har Tillid til mig:
 Jeg troer at have opnaaet, hvad jeg stræbte,
 Og at jeg har det bedste Haab om Svend!
 Fremdeles siger: Svend har ingen Ben
 Meer trofast i sit Land, end Palnatoke!
 Forkynder dem: den Mand, som jeg skal agte,
 Maa være Kongen tro! og siger dem
 Til Slutning: at det Spyd, som vilde stode
 Fra Thronen Svend, først maatte bore sig
 En blodig Bei igennem dette Hierte!
 Har I forstaet vel min Mening?

Formanden.

Ganske.

Palnatoke.

Saa gaaer med Fred, og glemmer ei herefter,
 At rolig Troskab og Hengivenhed
 Er Undersaattens første Pligt! Farvel!

De Afsendte forsoie sig bort.

Arnoddur

træder ind med et Skjold, som han rækker Palnatoke.
 Dankongen sender dig et Skjold med Runer.

Palnatoke

læser det, og siger derpaa, efter at have betænkt sig et Døbleft,
 i det han giver ham det tilbage:
 Vel! Hils din Herre! siig ham: jeg skal komme.

Svenden gaaer.

Thorvald

som har mødt Svenden i Doren, folger ham betenkelsig
 med Dinene, og siger derpaa til Palnatoke:
 Jarl! togst du mod Indbydelsen?

Palnatoke.

Ta, Thorvald!

Thorvald.

Det havde jeg ei troet. Jeg var hos Svend,
Da du aßlogst det første Gang, og kom nu
At sige dig Farvel.

Palnatoke.

Erlige Thorvald!

Vi vil ei tage Aßked. Aßked tyder
Paa lang Traværelse, og din Grindring
Skal aldrig være skilt fra mig. Vi sees
Desuden, haaber jeg, vel snart igien.

Thorvald.

Det kommer an paa Guderne; jeg twivler.

Palnatoke.

Du twivler?

Thorvald.

Gode Jarl! du gaaer til Jomsborg,
Og jeg indskiber mig i Nat til Island;
Den vaade Egir skiller vidt os ad,
Og om jeg tiere seer de danske Kyster —
Maa Himlen vide.

Palnatoke.

Du forlader Svend?

Thorvald.

Jeg staær forladt af ham, og skynder mig
Fra disse skumle, kongelige Sale,
Hvor Lijsten yngler lumst i hver en Krog,
Tilbage til min tarvelige Hytte.

Palnatoke.

Hvordan skal jeg forstaae din Tale, Ben!

Du est bedrovet.

Thorvald.

Ja, ved Asa-Baldur!

Ret inderlig bedrovet.

Palmatøke.

Ben! hvorfor?

Thorvald.

Jeg smigrer mig dermed, jeg troer, min Herre!

At du becerer med dit Benslab mig.

Bestandig har du viist mig ærlig Undest,

Ja selv Tilboilighed, endstiondt du est

En vældig Helt, og jeg en ringe Mand.

Palmatøke.

Hvorledes kan en Thorvald tale saa?

Thorvald.

Maa jeg udbede mig en Godhed af dig

I Afskedstimens sidste Dieblik?

Palmatøke.

Alt, hvad du vilst.

Thorvald.

Vil Palmatøke skienke

Da Thorvald sin Fortrolighed?

Palmatøke.

Du est

Den værd.

Thorvald.

Saa siig mig, ædle Jarl!

Hvorfor afflogst du Kongens første Tilbud,

Og togst imod det andet?

Palmatøke

betragter ham et Dieblik stivt.

Du har hort

Et Rygte, Thorvald! Troer du dette Rygte?

Thorvald.

En ørlig Mand troer ei paa Squalder.

Palnatoke.

Troer

Bel Thorvald mig i Stand til denne Daad,
Som Nygtet mig beskylder for?

Thorvald.

Hvorfor ei?

Hvo forudseer vel alle Livets Forhold!

Palnatoke.

Troer Thorvald mig i Stand til Ridingsværk?

Thorvald.

Bed alle Balhals gode Guder: nei!

Palnatoke

griber hans Haand.

Erlige Ven! ja, jeg har draebt Kong Harald
I Natten med min Piil.

Thorvald.

Det sagde mig

Dit Die stræ.

Palnatoke.

Jeg sad i Hallen her,
Var slumret ind, blev vækket af en Trel,

Som Harald havde sendt at myrde mig.

Det var det tredie Anslag mod mit Liv.

Et Menneske er kun et Menneske,

Og selv den bedste Helt er intet meer.

Mit Hjerte svulmed vredt; jeg greb min Bue,

Og fulgte Morderen den skulte Bei.

Der stod den gamle Synder. Tusind Gange

Han havde været Døden værd. Jeg saae

I Nattens Baggrund Danmark groede Blod
For denne Ridings Skyld. Da forekom
Hans Dod mig uopsettlig nødvendig —
Og Pilen sloi fra Buen i hans Bryst.

Thorvald.

Han vilde atter skille dig ved Livet?

Palnatoke.

Ja, ved sin Skosvend, ved den finske Træl.

Thorvald.

Harald er falden paa sin egen Synd.

Palnatoke.

Bed Nornernes Retsfærdighed, det er han.

Men — fromme Thorvald! da vi er alene,

Og da du ønsker min Fortrolighed;

Eet — ængster mig just ei, men gior mig dog

Urolig i mit Hierte.

Thorvald.

Hvilket, Herre?

Palnatoke.

Den gamle Synder raabte i sin Dødsstund

Paa Tvekamp, fordrede sit Livs Forsvar.

Jeg negted ham den sidste Tilflugt, Thorvald!

Thorvald tør.

Palnatoke.

Det var ei Grusomhed. Jeg indsaae klart,

Hvor lidet Kampen vilde nytte ham.

Den kunde vorden en Udsmykning hoit

Før min Bedrift, ei nogen Hielp for ham;

Og jeg forsmaade denne Pyntekaabe.

Thorvald.

Hvad du har giort, kan ingen Mand fordemme.

Den bedste Helt er kun et Menneske;
 Det har du til dit eget Forsvar sagt.
 Og Ridingsværk kan fylde selv med Galde
 Et Duchierte, meer et Lovebryst.

Palmatoke

griber pludselig hans Haand, og fører ham til en Side.
 Og skulde du nu troe, min vakkre Thorvald!
 Med Alt, hvad her du siger til min Trost,
 Med Alt, hvad jeg mig selv bestandig siger —
 Saa staer den røde Skygge for mit Blik,
 I Purpurkaaben, med den gyldne Krone,
 I hver en Krog — og truer med sit Spiir.

Thorvald.

I Broder-Purpurlod var Kaaben farvet,
 Og Spiret vrystet af den Dræbtes Haand.
 Hør om er din Samvittighed, min Herre!

Palmatoke.

Min Gre var tilforn et speilglat Skold
 Af slebent Staal; hvor Solens Straale faldt,
 Der blinkte den med dobbelt Glands tilbage.
 Nu staer en Plet af blodig Rust paa Skoldet.
 Jeg gnider den ved Dag, ved Nat — og kan
 Gi saae den ud.

Thorvald.

Hugprude Palmatoke!

Naar hørte jeg dig tale saa?

Palmatoke

med stigende Barme.

Bed Thor!

Jeg gav mit Blod, i Fald jeg funde vase
 Rustpletten ud dermed.

Thorvald.

Fat dig, min Herre!

Palnatoke.

Der gaaer en grusom Frister giennem Livet,
Den stygge Vagnhost med det krumme Sværd.
Han løkker os, Een meer, en Anden mindre;
Han har sin Fryd af at forvile Hiertet
I sine Garn. Maaskee det er en Probe,
Hvorved de høie Guder vil erfare
Det sande Sindelag. Den, som de skienkte
En fielden Evne, af en Saadan fordre
De og en fielden Kraft, en fielden Dyd;
Og finde de i Haabet sig bedragne —
Da sende de Blodnornen med sit Spyd.

Thorvald.

Bed Odin! Harald har fortient sin Død.

Palnatoke.

Hvi drev min egen Sag mig til hans Drab?

Thorvald.

En menneskelig Drift, ved alle Guder!

Palnatoke.

Nok, Thorvald! Jeg har aabnet dig mit Hierte;
Hvad du har hørt, faaer Ingen meer at høre.

Thorvald.

Din Tillid og Fortrolighed fortienner
Den inderligste Giengield: Palnatoke!
Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravol.

Palnatoke.

Og derhen maa jeg, derhen skal jeg just.

Thorvald.

Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravol!
Hvad vilst du der? Du har jo selver sagt:
Det er et Minde, som du ei kan hædre.

Palnatoke.

Jeg gaaer ei did for Haralds Skyld, for Svends;
Han ønsker mit Farvel, for jeg gaaer bort,
Vil tække mig personlig for min Iver
Bed Kongevalget.

Thorvald.

Palnatoke, bliv!

Svend har besluttet at besnære dig;
Det er den sande Aarsag, hvi jeg kom.
Fortumlet ved det pludselige Skifte,
Bed Kongevalget, ved sin Faders Dod,
Bevæget ved at see hans Liig, ophidset
Af Fiølnirs Had, har nu den svage Ængling
Forglemt sin Pligt, og hvad han skylder dig.

Palnatoke.

Det veed du vist?

Thorvald.

Saa vist, at jeg bestiger
Endnu i Nat mit Skib, og gaaer til Ægypten.

Palnatoke.

Bliv her, og følg med mig til Haralds Gravol!
Did gaaer jeg hen uagtet alle Farer.
Hvad du har sagt, har jeg formodet alt.

Thorvald.

Og dog? dog vilst du gaae?

Palnatoke.

Jeg maa derhen.

Ei min Samvittighed beklammer mig.
 Men dette Mummeskjul. Saalænge jeg
 Har levet, var jeg min Bedrift bekiendt.
 Jeg vil ei flygte, som en Rømningsmand,
 Men ørlig tage Afsked med Kong Svend.
 Vil han Ærklaring, nu! da skal han faae den,
 Og jeg vil see den Kæmpe, der tor vove
 At lægge fiendtlig Haand paa Palnatoke.

Thorvald.

Tag i det mindste dine Venner med dig!

Palnatoke.

Nei. Denne Sag vedkommer ene mig;
 Hvad enkelt Mand har gjort, maa enkelt Mand
 Forsvare.

Thorvald.

Edle Jarl! jeg kan ei dølge
 Dig her min Frygt.

Palnatoke venlig.

Hvad frygter Thorvald for?

Mit Liv? Det skal jeg jo dog eengang miste.
 Min No? Den vinder ved det raske Skridt. —
 See, Thorvald! jeg vil tilstaae dig det reent ud:
 Jeg havde mig en Drom i Morgenstunden.
 Mig tyktes, at der kom en Mand og sagde:
 „Endnu i Nat skal denne Regning slettes
 Imellem dig og Svend. Endnu i Nat skal
 Dit Hierte vorde roligt.“ Om han meente
 Nu Livets eller Dødens No — det veed
 Jeg ei; det vil vi nu forsøge. Hvis
 Jeg falder — vel! da var det Nornens Vinf.
 Gaaer jeg derfra — da skal den røde Skygge

I Mørket tæbe sig med denne Mat,
Dg Dagen atter stedse see mig freidig.—
Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Haralds Gravol.

Han gaaer.

Thorvald.

O, ædle Helt! du gaaer kun til dit eget.
Men jeg vil redde dig — ja! jeg vil ile
Til Stranden ned, vil aabenbare Bue
Forræderiet; han skal komme med
Sit Mandskab dig til Hjælp. — Jeg gaaer herfra;
Thi falder Palnatoke, falder Svend,
Er lige stor min Sorg og Danmarks Tab.
Farvel, du skionne, danske Strand! hvi twinger
En grusom, en fortørnet Norne mig
At flygte bort paa Nattens sorte Bove
Til Heklas Sne fra dine Bogestkove?

Han iles bort.

Kongens Hal.

Salen er i Baggrunden behængt med sorte Tæpper og den
Afdodes Vaaben. Et Bord i Midten, hvorpaa staer et
gylbent Træbilled af Freiers hellige Galt. Bænke til begge
Sider. I det Scenen forandres, begynder en dæmpet
Sorgemusik, under hvilken Kæmperne vaabenkladte komme
parviis ind, og sætte sig omkring Bordet. I Baggrunden
staar Trællene ved SkienkeborDET med store Miodkuse i
Hænderne. Naar Alle ere komme, træder Kong Svend ind
med fiofnir.

Svend

affides til fiofnir.

Tallet er fuldt, fun Hovedmanden mangler.
I Fald han kommer ei?

Fislnir.

Han kommer vist.

Kun frygter jeg hans Folge.

Svend.

Stille, Fislnir!

Bed Asathor, der er han! uden Folge
Og uden Rustning, blot med Sværd og Skjold.

Fislnir.

Den vrede Norne leder selv hans Fied.

Musiken begynder igien. Svend sætter sig i Hoisædet, Palnatoke ved Bordenden. Under Musiken gaae Kællene omkring og helde Miod i Kæmpernes Horn.

Svend

reiser sig i Hoisædet med et fort Drehorn, beslaaet med Solvringe.

Arnoddur raaber:

I ædle Kæmper! Konning Svend, vor Herre,

Alt for bedrovet til at tale selv,

Forkynder eder lydt ved sin Herold,

At han vil driske nu af Sorgens Horn

Sin Faders, Konning Haralds Gormsons Minni.

Musiken begynder igien; alle Kæmperne reise sig, og driske med Svend, hvorpaa deres Horn atter fyldes.

Svend

reiser sig atter, med et dobbelt saa stort Driskehorn af reden Guld; hvorpaa

Arnoddur raaber:

I drabelige Kæmper, fromme Hirdmænd!

Nu blotter eders Hoveder fra Hjelmen!

Thi dette Bæger er det hellige Horn

Før Asa-Bragi, det er Loftets Bæger.

Kæmperne blotte deres Hoveder uden at reise sig, og sætte Hjelmene med et raslende Samslag for sig paa Bordet.

Fiolnir

flaaer op, og raaber:

Jeg, den Afdodes Staller, Mærfismand
Og Ven, adspørger dig, Svend Haraldsen!
Hvad Løfte gior du her paa Freiers Galt,
Bed Bragis Bæger, for din Faders Minni?

Svend

strækker Hornet i den hoire Haand høit mod Himlen, den venstre
lægger han paa Galtens Hoved, og siger derpaa:

Paa Freiers Galt, ved Afa-Bragis Bæger,
Gior jeg det Løfte, Svend, de Danskes Konge,
At jeg vil henvne strengt min Faders Drab.
Hver Draabe vorde Gift, saafremt jeg sviger!

Han tommer Hornet.

Fiolnir.

Et ørligt Løfte! Guderne har hørt det.

I Kæmper! drifker til Bekræftelse.

Kæmperne reise sig, og drifke; derpaa sætte de sig igien, og be-
dække sig med deres Hjelme. Der stodes i Lurer.

Arnoddur

træder frem med Sverd og Skoild, flaaer tre Gange paa
Skoildet, og raaber:

Høit efter gammel Skik adspørger Kongen,
Om Ingen har Beviis mod Morderen.
Hvo noget har, han træde frem som Bidne!

Fiolnir.

reiser sig, og tager Pilen frem.

Jeg, Fiolnir, har Beviis mod Morderen.
Med denne Piil er Harald Gormson dræbt;
Selv har jeg draget den af Kongens Hjerte.

S v e n d

til Arnoddur.

Tag denne Piil, bring den om Bordet, spørg,
Om Nogen kiender den, og veed dens Eier!

A r n o d d u r

gaaer med Pilen i den ene og en stor Borkerte i den anden Haand
Bordet om fra Mand til Mand, og spørger den første:
Dankæmpe! kiendes du ved Pielen?

K æ m p e n.

N e i.

Derpaa siger han til Enhver Du? og faaer Nei til Svar,
indtil han kommer til Palnatoke, som svarer Ja.

S v e n d

reiser sig opbragt.

Hvordan? du kiender den?

Palnatoke rolig.

Hvi skulde jeg

Ei kiendes ved min egen Piil?

S v e n d.

Hvor skiltes

Du ved den sidst?

Palnatoke.

I Fald du endelig

Vilst vide det, min Fosterson! da skiltes
Jeg ved den sidst paa Buestrenge, dengang
Jeg skied din Fader tværs igennem Hiertet.

S v e n d.

Staaer op nu, alle Mand! og gribet ham;
Thi nu er Huldkab, nu er Venkab brudt.

Fislnir.

Op, griber ham! Jeg være skal den Første.

Palnatoke

drager sit Sværd, og støder ham ned.

Du være skalst den Første, gamle Niding!

Der styrter ned til Hæl; og saa skal Hver,
Der vover sig et Skridt mig nærmere.

Han slæer Sværdshialtet imod Bordet, saa det runger i Salen.
Rolig i Hallen her! Ved Asathor!
Den mindste Mine til at røre mig
Bil koste eders Hierteblod.

Til Svend.

Gronsfolding!

Du vilst forgrive paa en mandig Helt dig?

Hvo lærte dig, hvo lærte eder alle,

Duunglatte Ynglinger! at bruge Sværdet?

Hvo førte eder sejerrigt mod Fienden?

Hvo tugted eder op til Danekæmper?

Jeg, Palnatoke! Og nu kan I troe,

At eders Fader, Lærer er en Niding?

Nu kan I troe, at Palnatoke har

Banhædret sit berommelige Navn?

Bed Danmarks Gære! Valhals Guder rødme,

Og skamme sig ved eders Trællesind.

Alle Kæmperne stikke skamfulde deres Sværd i Skederne, og sætte
sig tause ned igjen.

Palnatoke til Svend.

Jeg kunde gaae, behoved ei at giore

Dig Regnslab for min Daad; men jeg er kommen

At tage Afsked, som en ærlig Mand.

Din Fader har jeg dræbt, fordi han var

En Synder, Doden værdig, Landets Fiende;
Meer vil jeg ikke sige til mit Forsvar.

Den gamle Niding twang mig til sit Drab.

Farevel! Jeg gaaer herfra til Usedom.

Hvis du vilst hevne dig, velan, da træf mig

I Østersøen med din Flaade; men

Bancer dig ei, og mod ei den med Lumsthed,

Der meer din Fader var, end den, du hevner.

Jeg gaaer herfra saa rolig, som jeg kom.

Hvo vover sig til at forfolge mig?

Hvis jeg har overilet mig og feilet —

Det er en Tag, som Guderne maae domme,

Ei Mennesket. I kan ei følde mig!

Han gaaer.

S v e n d.

O, han er stor! Jeg har fornærmet ham.

Hvo handler saa? hvo yttrer saadan Kraft?

Naar fun han taler, maa han troes, beundres.

Ja! jeg vil mode dig i Østersøen,

Og bøde for mit overuulste Lovste.

Til sine Kæmper.

Gaaer bort med dette Liig! Han faldt retfærdigt,

Thi han har egget mig mod min Belgører.

Kæmperne gaae bort med Sjolnirs Liig. Svend staaer alene,
og stotter sig til sit Sværd, henslunket i Bedrovelse; plud-
selig hører man Sværdekirren og Kamp bag Skuepladsen.

B u e

stryter ind med en flok Tomsborgere, bleg i Ansigtet med funkende
Dine; han har Berserkegang, løber rasende mod Svend med oploftet

Sværd, og raaber:

Du, du har dræbt ham, Niding! du skalst døe.

Svend

sætter sig til Modværge.

Fat dig! Din Herre gik herfra med Fred.

Bue.

Til Gravens Fred! men du skalst bøde for det.

De kæmpe.

Svend raaber:

Det var ei Palnatoke's Liig, men Fiølnirs!

Bue.

Til Hel, til Hel, du Niding! syrt til Hel!

Svend smubler, og synker i Kneerne. Bue sætter ham Sværdet for Brystet. I det samme syrter

Palnatoke

ind, griber Bue i Halskraven, fastar ham tilside, og raaber opbragt:

Affindige Forræder! vilst du myrde

Din Konge? Raser du? Siig, vilst du være

En Kongemorder?

Bue

ude af sig selv.

Kongemorder? ha!

Er dette Taffken for min Trostlab til dig?

En Kongemorder? Du est Kongemorder,

Og ikke jeg. Der — der har du din Straf!

Han render Palnatoke sit Sværd igennem Livet.

Palnatoke falder.

O, hellige Guder! Mægtige Forsete!

Bue klemmes mellem Skiolde. Palnatoke bringes i en Stol.

Sigvald

til Domsborgerne.

Lad først ham komme til Besindigheden!

Bevidst først skal han bøde for sit Mord.

Palnatoke

raaber med sine sidste Kræfter.

Jeg byder eder, Jomsborgs Helte! hører
Mit sidste Bud: Bue skal nyde Livet.

Bue

kommer til sig selv igien, han drager et dybt Suk, stirrer
paa Palnatoke, og siger:

Hvad har jeg gjort!

Palnatoke

venslig og mat.

Bue har Intet gjort,

Du varst et Værktøi kun i Skiebnens Haand.

Bue

sætter sig Sværdet for Brystet.

Jeg følger med!

Palnatoke.

Hvis jeg skal døe med No,

Da maa du svørge mig, at du vilst leve.

Bue

kaster sig paa Knæe, kysser hans Hænder, og væder dem
med sine Tærer.

O, Palnatoke! Alle gode Guder!

Dig, som jeg elskte over Alt i Verden!

Palnatoke

lægger sin Haand paa hans Hoved.

Nornen har ført din Haand, du varst uskyldig! —

Det er forbi. Hør mig, før Døden lukker

De blege Læber: Lev, og smyk dit Norden

Fremdeles med din Heltekraft! — Gaaer, Brodre!

I No herfra! Gaaer! Taler ei et Ord!

Henter en Baar af sammenbundne Spyd.

Dg bringer mig paa Skibet ud, og fører
 Mit Legeme til Jomsborg! Torder mig
 Paa Torvet! Sætter ved min Grav en Steen,
 Og sværger der ved Thor, at I vil hævde
 Det gamle Danmarks Hæder og dets Kraft.
 Det var mig ei bestemt at folge med.
 Sigvald er viis, han være eders Høvding
 I Freden; Bue stærk, han føre eder an
 I Krigen.

Bue vil tale, Palnatoke siger:

Stille! stille! Døden kommer.
 Hvor er min Palnir?

Sigvald.

Af! han gif til Samss.

Palnatoke.

Jeg havde gierne seet min Son end een Gang —
 Siig ham, han hilse skal sin Moder, Broder!
 Gaaer! lad mig doe i No! Den, som i Livet
 Har elsket mig, han vandre taus herfra!

Bue gaaer hukkende bort med Hænderne for Dimene. Alle
 Kæmperne folge ham stumme i den høieste Bedrovelse.
 Stilhed.

Svend

nærmer sig skælvende, og siger med sagte Rost:
 Tilgiv mig, Fosterfader! hvis du lever
 Endnu! Tilgiv den alt for svage Svend!

Han knæler.

Palnatoke

rækker ham mat sin Haand.
 Selv Mænd kan seile, Svend! det har vi seet;
 Hvor meget meer en Yngling! Jeg tilgiver
 Dig Alt, min Son!

Svend.

Og ved din hellige Død!
Din Fosterson skal vorde værd sin Fader.
Mod dine Venner kan jeg ikke stride —
Jomsborg vil tugte mig; men lad den det!
Naar Svend har staatet ud sin Straf, da skal
Han vise sig som Palnatoxes Fostre.

Palnatoke

reiser sig pludselig overende, strækker sine Arme ud, og
raaber glad med hoi Rost:
Tak, Bue! Tak! der svandt den røde Skygge —
Du har udvasket Pletten paa mit Skjold.
Han falder tilbage, og doer.

Die Völker und ihre Kultus-Gesetze
Die Religionen und ihre geistige Welt
Der Geist der Religionen ist eine leise, leise Wirkung auf
Die Freiheit der Seele — Gott ist sie und sonst nichts mehr
Der Geist der Religionen ist ein leiser Wind, der die Freiheit
Der Geist der Religionen ist ein leiser Wind, der die Freiheit
Gottes ist ein leiser Wind, der die Freiheit der Religionen ist ein leiser Wind,
Gottes ist ein leiser Wind, der die Freiheit der Religionen ist ein leiser Wind,

Katholisch.

da der Geist einer Religion, eine Religion ist ein Geist
der Geist ist ein Geist.

Der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

der Geist einer Religion ist ein Geist.

Protestantisch.

Der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

Anglikanisch.

Der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

Schwedenisch.

Der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist
der Geist einer Religion ist ein Geist, der Geist einer Religion ist ein Geist

Ærel og Balborg.

Et Sørgespil.

„Gud dennem forlade, som Årsag er,
At de ei sammen maae være,
Som have hinanden af Hiertet flør,
Dg elsker i Tugt og Gære!“

prophētē go bīgk

disprez 10

in partem non satis amissi dicit.
etiam videt regnum nostrum ad
eum invadit in huiusmodi vixit et
dicit de iudeis quod illis

Personerne.

Hakon Herdebred, Norges Konge.
Sigurd af Reine, hans Staller.
Aigel Thordson, hans Frænde.
Vassborg, Axels Brud.
Vishelm, hans Ven.
Erland, Erkebiskop.
Knud, Sortebroder.
Bjørn Gamle,
Endrid hün Ange,
Kolsein, og
Flere Kæmper.
En fiendtlig Kæmpe med Følge.
Gotsred, Vilhelms Svend.
Dronning Thora med sine Fruer og Jomfruer.
Biarkebeiner.
Munke.

Handlingen foregaer i Christ-Kirken i Nidaros. Til begge Sider
Begravelser i Murene; midt paa Gulvet Harald Gilles Lægsteen. I
Hørgrunden tvende mægtige Kirkepiller, som understøtte Hvelvingen;
den venstre betegnet med tre Kors, den høire viser Tegnet **X** om-
kranset af Horgletmigei. Dybt i Baggrunden Hoialteret. Over
Altartavlen staaer et gyldent Skrin, der oplyses af de brogede Ruder
i Choret, hvorigennem Solen skinner. I Midten af Gangen en
Lysekone.

Tiden er 1162.

ЛІЧЕННЯ

такій відмінній місці
зміст іншої лінії в багатьох
важливих відношеннях буде
заснований на цій
загальній ідеї.
Важливо, що відмінні
властивості цієї
лінії зберуться в усіх
загальніших відношеннях
до інших ліній.
Це дозволить нам
зробити висновок, що
важливими відмінними
загальними властивостями
всіх ліній будуть
засновані на цій
загальній ідеї.

Також важливо зазначити, що
важливими властивостями
всіх ліній будуть
засновані на цій
загальній ідеї.
Це дозволить нам
зробити висновок, що
важливими властивостями
всіх ліній будуть
засновані на цій
загальній ідеї.

Første Act.

Axel. Vilhelm.

Vilhelm.

Hør er da den beromte Trondhiems Kirke,
Hvis Ry har bredet sig til selve Rom.

Axel.

Har Nygtet prælet?

Vilhelm.

Nei.

Axel.

O, hvilket Tempel!

Vilhelm.

Et heit udhuset, hvælvet Dovrefield!

Axel.

Wrværdig Rosighed har her sit Sæde,
Og gyder Fromhed i det stille Sind.

Vilhelm.

Et prægtigt Syn, naar midt man staer i Gangen
Og skuer op til Altret.

Axel.

Messen holdes

I Choret; hør! den fierne Morgensang
Runger i Kirkens trinde Hvælvinger.

Vilhelm.

Hvor dunkelt for en Sommermorgen! Norden
Er dunkel.

Axel.

Dunkel, som det Hellige!

De gule Voxlys brede svage Straaler
Fra Messingkronen hen i Kirkens Gange;
Saa glimter Haabet i et sorgfuldt Hierte.
O, hvilket Syn! den unge Morgenrøde
Gløder igennem Farverne paa Bindvet
I Østen. Hil dig, hil dig, flionne Sol!
Du vækker alle mine Barndomsminder.

Vilhelm.

Og hvad betyder vel den gyldne Kiste
Hist over Alteret?

Axel.

Sanct Olafs Skriin.

Vilhelm.

Ha, det er Olafs Skriin!

Axel.

Der giemmes fromt

De hellige Levninger af Nordens Helgen.

Vilhelm.

Og klippes end hans Skæg og Negle stundom
Af Kongerne?

Axel.

Nei; Harald Haarderaade
Fandt det uværdigt, at forstyrre Liget
I sin høitidelige No; han fasted
I Havet Skrinets Nøgler, og fra den Tid
Hviler det ædle Stov i stille Fred.

Bilhelm

betrugter Pillerne.

Herlige Stotter ved Sanct Innocens!
De har en sterkere Nygrad, bredre Skuldre,
End du og jeg; og de vil kneise fort,
Naar vore trætte Been er længst i Muld.
Men hvad betyde disse trende Kors?

Axl.

Kom, Bilhelm! lad os see den næste Pille.

Bilhelm.

Siig mig fun først, hvad disse Kors betyde!

Axl.

De trende Kors betyde Haarderaades,
Kong Olaf Kyrres og Kong Magni Høider.
Men lad os eftersee den næste Pille!

Bilhelm.

Hvad vilst du see?

Axl.

Et mindre Mærke, Bilhelm!

Ei nær saa høit, ei nogen Kæmpehoide,
Saa høit fun som en femtenaarig Mo,
Ei hugget ud i Stenen, ridset ind fun
Med svage Træk i Træmfatningen.

Bilhelm.

Din Balborgs Maal?

Axl.

Bi, bi en siden Stund!

Lad mig forhøie Nydelsen ved Dvælen.

Bilhelm.

Naar skarft du det?

Axl.

Før fem Aar siden, da

Jeg treen i Kirken for til Gud at bede,
 For Afsked med min Kærighed og med
 Mit Fædreland at tage. Valborgs Moder
 Var nylig død, og Valborg sat i Kloster
 At lære Sommen sye og læse lære.
 Hun var fun femten Aar; men, o min Broder!
 Den modne Siel alt smilte som en Engel
 Igennem Diets Himmelblaa. — Jeg kom;
 Det var en aarle Morgenstund. Kong Eisten
 Bar sanget Dagen for, og skændigt myrdet.
 En veldig Rødsel drev mig bort fra Norge.
 Grumt raste Landets Sonner mod hverandre;
 Grumt raste Kærigheden i mit Bryst.
 Jeg bad til Gud, at ud han vilde slukke
 Den sterke Flamme, der, endskjont uskyldig,
 Dog skyldig brændte til min skionne Frønke.
 Jeg bad, og som jeg bad, da aabnedes
 Hjæl Klosterdøren, hvorigennem ellers
 De fromme Nonner komme hid til Messen.
 Det undrede mig, at de kom saa aarle;
 Men, af! det var fun Gen, en Lindviet,
 Hvis Skionhed Sleret endnu grusomt ei
 Bedekte. Tæt det sorte Klædebon
 Sig vandt om hendes smekre Midie; blegt
 Som Silke faldt det silkeblode Haar
 I Fletringer om Skuldrene. Hun saae
 Mig ei, hun knælte her for Graven, Vilhelm!
 Her for sin Moders Grav; hun hæved fromt
 De trinde Arme, liliehvide Hænder.
 Hun bad, som jeg: „O Himmel, sluk min Elskov!
 O Moder, styrk din Datter i sin Dyd!“

Da glemte jeg Sanct Olaf, alle Helgen,
 Og Himlen selv; thi Himlen aabenbared
 Sig for mig i min Valborg. — Aldrig var
 Tilstaaelsen end kommen mig paa Læben.
 Fra Barnsbeen kaldtes vi vel Egtesfolk;
 Det var i Spøg, fordi den sode Mø
 Som Glut alt var mit Hierte dyrebar.
 Jeg nærmmed mig, igiennemglødet af
 Det stærkeste, det elskovsfulde Mod.
 Nu syntes alle Farer mig forsvinde;
 Axel var Valborg fær, som Valborg Axel.
 Jeg skued med Foragt hver ussel Jordom,
 Der liig en Dævel vilde trodse Himlen
 Og Englen i sin Fryd. Min Skiebne laae
 Mig som en saaret Lindorm for min Fod.
 Jeg stod paa den, fæk som Sanct Michael,
 Og stodte Spydet i Uhyrets Ryg.
 Mens mine Hølelser med stærke Binger
 Sig lofted imod Himlen. Saadan treeen jeg
 For Valborg; med min venstre Haand omflyngte
 Jeg hendes skionne Midie, med den høire
 Drog jeg mit Sværd, og svor ved alle Helgen:
 Valborg skal vorde Axel Thordsons Brud
 Paa Jorden eller hist i Himlen!

Bilhelm.

Amen!

Min brave Broder!

Axel.

Af, da skælved Valborg:

„Axel, hvad sværger du! Er ei vor Elskov
 Mod Religionen og mod Sæderne?

Er vi ei Slægtninge? Forbyder Kirken
 Ei sligt et Ægteslab? Bad vore Mødre
 Indstændigt os paa Sottesengen ei,
 At tvinge denne Flamme? Spaaede de
 Os idel Kummer ei og Undergang,
 I Hald vi handlede mod deres Raad?
 See vore Mødre paa Liigstenene!
 De boie deres Hoveder, de græde
 Af inderlig Medlidenhed for os,
 For deres Borns grusomme Skiebne!" Vilhelm!
 Da skar jeg vore Træk i Pillen der,
 Og svor igien: Jeg kommer hjem med Orlov
 Fra Paven, eller aldrig, aldrig mere!

Vilhelm.

Hvor lykkeligt at stande ved sit Maal,
 Begavet nu med Alt, hvad forhen mangled!
 Kom, lad os eftersee dit Navnetræk!

Axl.

Ta, det skal være mig mit første Varsel.

Han gaaer hen mod Pillen, og opdager Blomsterkranseen.
 O, Vilhelm! Vilhelm! Balborg er mig tro;
 Himlen er ei saa blaa, som disse Blomster.

Han omfavner sin Ven.

Vilhelm.

Lyksalige, som elsker, og som elskes!

Axl.

Staldbroder! hav Taalmodighed med Axl,
 Lad ei hans Blodhed trætte dig. Snart er
 Han lykkelig, da skal han dele Livet
 Imellem Balborg og sin Broder Vilhelm.
 Du fulgte mig til Norge, for at kiende

Den nordiske Natur. Alt skalst du skue;
 Men Kærligheden, Ven! er ogsaa nordisk:
 Den hoie Agtelse for Qvinden, Vilhelm!
 Har Sydens Ridder lært af Nordens Kæmpe.
 Hvis du vil kende Norden's Aaland og Sæder,
 Maa du begynde med dens Kærlighed.

Vilhelm.

Eft du, min Ven! sværme, og vær lykkelig.
 Du kaarede dig en ærlig Tydster til
 Din Ven, og du skalst altid finde sand
 Deeltagelse ved dette Bryst.

Axel.

Det veed jeg.

Da Odins Skarer skiltes ad, blev Roden
 Af Sproget og vort Sindelags Natur
 Udeelt; og dersor bør det sig bestandig
 At Gothen og Germanen vorde Venner.

Vilhelm.

Du viste dig i Henrik Løves Tog
 Saa dærv en Ridder, som en trofast Beiler
 Her ved de valte Minder af din Elskov.
 Jeg lader ene dig med Kærligheden,
 Og iler hen til Skibet, for at bringe
 Vort Folk Besked og Bud.

Axel.

Jeg skulde selv —

Vilhelm.

Ei! du est undskyldt; lad du mig kun raade.
 Tak, for du viste mig den skionne Kirke!
 Pilegrimskaaben har jeg ladet lægge
 I Stolestadet hist ved Vandringssstaven,

Hvormed du første Gang vil see din Valborg.
Jeg overlader dig til denne Glæde;
Paa Skibet kanst du atter finde mig.

Axel.

Jeg bringer dig i Kongens Hal, saasnart —
Bilhelm.

Først ønsker jeg at hilse Bispen; dog
Det haster ei, men Kærligheden haster.

Han gaaer.

Axel.

Du tappre Bilhelm, redelige Tydsker,
Udkaerne Ven, trofaste Baabenbroder! —
Hvor lifligt straaler Solen Munterhed
Ind i mit Hjerte, som i Kirkens Hvelving!
Men hvilken dunkel Skygge, sort og skummel,
Sniger sig langsomt hid, for at formørke
Den lyse Fryd? Ha, Sortebroder Knud!
Jeg kiender ham, det samme lumfse Træk
Bed Diet og det samme sledske Smil
Paa Læben, som for fem Aar siden. — Kunde
Jeg undgaae ham! Men han har seet mig alt.
Hvis her han dvæler, til min Valborg kommer!
Ulykkesfugl! du skal den Første være,
Som her mig moder? Et usaligt Varsel!

Knud kommer.

Ei! hellige Guds Kors! hvad? seer jeg ret?
Hvad? Axel Thordson? Axel her i Landet?
Bedrage mine Dine mig?

Axel.

Tert Die

Seer klart og sundt, min fromme Fader! Axel
Er her. Guds Fred! Hvor gaaer det, Broder Knud?

Knu d.

Gud takke dig for denne gode Hilsen!
 Hvordan det gaaer? Det Gamle! Præstegang!
 Fra Klosteret til Kirken, og fra Kirken
 Til Klosteret, og endelig derfra
 Et Skridt til Graven; det er Munkelivet.
 Men siig mig, siære Son! hvor gaaer det dig?
 Ei, ei! hvor du est bleven for og stærk!
 Hvor har du færdedes? Hvad har du øvet?
 En vacker Kæmpe lever meer et Aar,
 End alle Munke deres Levedage.
 Hvordan forstaer jeg her Tilbagekomsten?

Han betragter Arel opmærksom.

Arel.

Kan det forundre eder, at en Normand
 Tilbagevender til sit Fædreland?

Knu d.

Jeg veed, hvorfor du drogst af Landet ud;
 Al! alle Kirkens Brødre maatte rose
 Saa fromt et Horsæt hos saa ung en Svend:
 Du vilde ved Graværelsen betvinge
 Din syndefulde Brynde til stion Valborg.
 Nu, det var smukt giort, det var vel giort, godt giort!
 Men nu Tilbagereisen, siære Son?
 Dog sem Aars Tid er gaaet, det er sandt.
 I sem Aars Tid kan glemmes meget, veed jeg;
 Dog i Italien er stionne Qvinder,
 Trinde som Lilier, blussende som Roser,
 Blide som Duer, fyrlige som Ild.
 Da glemmes Nordens blege Skionhed snart.
 Ei sandt, min Son?

Axel.

Det kan vel hændes, Fader!
Knuud.

Ja, ja! saa er det hændt sig, kan jeg tænke.
Og det er vel; det var en blodig Synd,
Dit unge Hjerte dengang stod i Fare
For at begaae.

Axel.

Hvor lider Balborg?
Knuud.

Nu,
Som det nu gaaer de unge Mører; hun
Er bleven from, klog, smuk —

Axel.

Det var hun alt,
Da jeg drog bort.

Knuud.

Ja, ja! hun tegned brav,
Hun tegned brav.

Axel.

Saa er hun mere deiligt?

Knuud.

Derom kan jeg ei domme, kære Søn!
En Munk forstaaer sig ei paa jordisk Skionhed,
Han seer kun paa den himmelske.

Axel.

Er Balborg
Endnu i Klojstret?

Knuud.

Undertiden, ja!
Dog østere er hun hos Kongens Moder
Paa Kongens Gaard. Snart blier hun der vel stedse.

Arel.

Hvorledes det?

Knud.

Hun faldes Arels Brud
 Endnu før Spøg af Byens Piger; men
 Vi vide vel, at Konning Hakon snart
 Vil dele Norges Krone med skion Valborg.

Arel.

Hvad? Hakon?

Knud.

Nu, han elsker Jomfru Valborg
 Med al sit Hiertes Hestighed.

Arel.

Og Valborg?

Knud.

Hun — ham igien.

Arel.

Der loist du, Broder Knud!

Knud.

Ei, ei! min unge Ven! jeg troede sikkert,
 Du havde fromt bekæmpet dine Synder.

Arel.

Hun elsker Hakon ei, hun hader ham.

Knud.

Christ frie os! hade Kongen!

Arel.

Om hendes Tro?

Knud.

Allt længst; og Valborgs Frænder
 Gav Kongen alle Ja.

Axel.

Men Valborg, Munk!

Men Valborg gav ham Nei.

Knud.

Hun er optugtet

I Erbarhed og Christendom; hun veed,
At Lydighed er Dvindens Hovedsmykke.

Axel.

Nei, Munk! ved alle Himlens Stierner, Valborg
Ægter ei Hafon, hun er Axels Brud.

Knud.

Du troer at giennemdrive denne store
Forærgelse?

Axel.

Retmæssigt skal hun vorde
Min Brud for Gud, som for mit Hierte.

Knud.

Axel!

Hvorledes —

Axel.

Derom taler jeg med Kongen,
Dg skylder eder intet Regnskab. Valborg
Er min trods alle Dicevle, alle Munke.

Han gaaer.

Knud.

En viktig Nyhed, onskelig for mig!
Det blier en Kirkesag. Vor Erkebisp
Wil neppe blande sig i dette Væsen;
Han har jo eengang været selv forelsket,
Den gamle Taabe. Altsaa — Broder Knud! —
Axel afstaar ei Valborg med det Gode;

I Elskovsheden har han atter glemt —
 Jeg iser hen at aabenbare Kongen
 Den hele Sag. Erland er syg og gammel;
 Snart maa der tenkes paa en anden Bislop.
 En vigtig Post, især i disse Tider;
 Normannafonning traenger til en Mand
 Med Kraft og Klogskab, der ved sin Idræt
 Har viist Hengivenhed. Mod, Broder Knud!
 Her byder sig en Leilighed, som kaldet.
 Hvormed belønner hoit nok Elskenen
 Den Mand, som staffer ham hans Elskeinde?
 En vigtig Nyhed, onskelig for mig!

Han gaaer.

Axel

Kommer tilbage i en Pilegrimskappe befæstet med Muslingefæller, han
 har en hvid Stav, en bred Hat og et graat Skæg i sin Haand.
 Alt borte? Vel! Til du kun hen at bringe
 Hakon det sieldne Bud; jeg kommer selv. —
 Han elsker hende, Hakon elsker Valborg!
 Men Valborg elsker mig. Og hvoraf veedst du,
 Og hvoraf veedst du, at hun elsker dig?
 Hakon er Konge, Valborg er en Mo.
 Og Qwindens Lod er Svaghed. Skam dig, Axel!
 Bor Synden tvivle om en Engels Dyd?
 Men Pigen elsker Glimmer! — Axel! Axel!
 Da her for Gud hun knælte, med sit Hierte
 Af hellig Elskov fuldt, stod Jordens Glimmer
 Da ogsaa dengang i den Nenes Blik? —
 Af, Tiden matter Alt, den sloifer selv
 Hjist Pyramiderne paa Nilens Sletter;
 Hvor meget meer — O, Kærlighed! du est

Ei nogen god, uskyldig Drift; du vækker
 Mistillid, Håd og Frygt i Måndens Hierte. —
 Fem Aar! Jeg har forandret mig i den Tid;
 Jeg har ei tabt derved, er vorden Helt.
 Mit Blif er mere roligt, mere skarpt,
 Min Hage skules tøt af dunkle Duun.
 Mit Sværd har ikke rustet i sin Balg
 I midlertid. Den store Henrik Løve
 Udmærkte mig; for hans Skyld bærer jeg
 Mangt sammenstrumpet Ar paa Bryst og Skulder.
 Var jeg elskværdig for i Valborgs Dine,
 Da maa jeg mere vorde det som Mand;
 Hvad elsker Kvinden meer end kraftig Manddom?

Hans Die falder paa Krandsen.

O, hulde Blomster! som en lysegron
 Maidag, omhvælvet af det Himmelblaa,
 Mildner I Sorgen i mit Hierte. — Thora
 Kommer fra Messen alt med sine Moer.
 Til Sagen! Som en solverhaaret Gubbe
 Jeg speide vil min Skiebne. Er hun utro,
 Da bort saa hurtig, som jeg kom! da lynsnar
 I Henrik Løves Hør tilbage! Brat
 Jeg finder der min Dod for Vendens Øye.
 Og fanges jeg, og offer Hedningen
 Mig hen for Radegast, for Svantevit,
 For Provo, eller for den grumme Siva —
 Hvad er det meer? Jeg faldt et Offer alt
 Her for en christen, mere grum Gudinde.

Han gaaer affides. Dronningen gaaer igennem Kirken med sine
 Fruer og Jomfruer.

Valborg

Kommer i det sidste Par; hun standser i Forgrunden, og
siger til sin Folgesøster:

Gaf du foran, Svanhvide! at jeg ene
Kan giøre Bonnen efter daglig Skif
Her ved min Faders og min Moders Grav.
Jeg følger efter.

Dronningens Folge gaaer bort. Valborg knæler ved sine
Fældres Grav.

Axel,

som forklaedt er kommen tilbage, og knæler i en Afstand.

Himmel! det er Valborg.

Jeg kiender hende neppe. Hvilken Bæxt!
En fyldig Rose, hvad fun for var Knop.
Hvor hun er bleven deiligt! Hendes Nasyn
Er fun det samme. Men de røde Roser
Er bleget hen til hvide Beemodslilier.
Held mig! Jeg vilde gyse, hvis hun blussed
I freidig Munterhed.

Valborg

Staaer op, og seer sig omkring.

Jeg er alene;

Hjæl knæler fun en gammel Pilegrim.

Hun gaaer hen for Pillen med Navnetrækket, tager den forrige
Kraands af, og hænger en frisk i Stedet.

Jeg hilser dig, min Kærlighed! god Morgen!

Axel.

O, Himmel!

Valborg betragter Axel.

Hvor han beder fromt, den Gamle!

Axl.

Tak, høie Fader, for din Mislundhed!

Valborg.

Hvor salig er hans Fryd, den solvgraa Gubbe!
 Han har tilbagelagt en hellig Reise,
 Og lettet Hiertet for en tung Bekymring.
 Nu staaer han reen, uskyldig ved sin Grav;
 Denaabner sig, som Havnen af en Ven.
 O, gode Gud! hvor felsomt gaaer det dog
 Paa denne Jord; tidt nyder Alderdommen
 En barnlig Ungdomslyst, imens den Unge
 Maa tøres hen af glædeløse Sorger.

Hun gaaer ham i Mode, i det han reiser sig.
 Held dig og sæl, min fromme Vandringemand!

Axl.

Jeg takker eder, skionne Jomfru Valborg!

Valborg.

Du kiender mig?

Axl.

Jeg gif til Nidaros,
 Deels for at knæle ved Sanct Olafs Skriin,
 Deels for at bringe eder Brev og Hilsen
 Fra Tydsfland, hvorigennem Veien faldt.
 Jeg har alt hilset Helfred, eders Frænke
 Paa Immersborg; hun spaaede mig en god
 Modtagelse for dette gode Budskab.

Valborg.

Mig kiender Ingen i den vide Verden;
 Kun Helfred er min tro Veninde. Men
 Du kommer langveis fra; hvad kanst du bringe?

Axel.

Fru Helfred har — en Broder.

Valborg rodmær.

Axel Thordson?

Axel affides.

O, føde Lilier! I forvandler eder
Til Roser atter.

Hoit.

Rigtig, Axel Thordson;

En ørlig Kæmpe, kun lidt kummerfuld.
I Saxon traf jeg ham i Henricks Leir,
Og neppe hørte han, jeg drog til Norrig.
Saa flyede han mig dette Brev, og bad
Mig bringe det i eders egne Hænder.

Valborg

Kaster et frugtsomt Sideblik hen i Kirken; da hun finder sig
ene med Gubben, rækker hun efter Brevet, og siger:
Min Gubbe! du har bragt — færkomment Budskab.

Axel.

Har jeg? Nu, Gud velsigne jer for det!

Valborg.

Du tager Deel i Axel Thordsons Skiebne?

Axel.

Og i skion Valborgs med. Læs eders Brev!

Valborg

bryder Brevet, og læser:

Ung Axel lader Brev udgaae;
Valborg, du føde Qvinde!
Christ give, det dig finde maa
Min Brud, min Elsterinde!

En Ring jeg tager af min Haand,
 Du den paa Fingren sætte!
 Jeg elsker dig med trofast Aand,
 Og kan dig ei forgiette.

Kom vel i Hu, min unge Brud!
 At jeg dig saa mon fæste,
 Skiondt Axle drog saa vide ud,
 For fremmed Folk at gieste.

Han tiener i Herr Henriks Hær;
 Forgyldt er hver hans Spore,
 Fra Velskland er hans gode Sværd,
 Og ridderlig hans Føre.

Men, ak! han sover ei sodelig,
 Som sig mon Kæmpen somme;
 Hver Nat han har ei Ro hos sig
 Alt for de stærke Drømme.

O, vær mig tro, min Fæstemo!
 Boi fra mig ei din Billie!
 Jeg sviger ei paa Verdens Ø
 Balborg, min hulde Lilie.

Og Lyffen veksler ofte om;
 Det kan sig vel saa hænde,
 At Axle bringer Bud fra Rom,
 Kiært for hans sode Frænde.

Maaſkee han for dit Aaſyn ſtaaer,
Naar mindſt du troer hans Komme.
Farvel nu, Balborg, hulde Maard,
Roſe for alle Blomme!

Balborg ſirrer veemodig paa Brevet, og gientager langſomt og
forsagt:

Maaſkee han for dit Aaſyn ſtaaer,
Naar mindſt du troer hans Komme!

Hun ſlaaer Dinene op, og bliver i det ſamme Axel vaer, ſom
har afkastet Forklaedningen.

O, Himmel!

Axel i hendes Arme.
Her er han, Balborg, hulde Maard,
Roſe for alle Blomme!

Balborg.

Axel!

Axel.

Balborg!

Balborg.

O, min Gud!

Er det dig ſelv?

Axel.

Nei, det er ikke Axel;

Axel var en bedrovet, ſorgfuld Svend,
Og, elſte Balborg! du omfavner her
Den lykkeligſte Heſt i dine Arme.

Balborg.

Min Axel! er det muligt?

Axel.

Elſte Pige!

Altting er muligt for et trofast Hierte.

Altting er lykfedes din Pilegrim.

Han stander ved sit Maal, ei ved sin Grav,
 Og taffer Himlen for dens Mislundhed.
 Jeg svor en Ged, at ei jeg kom tilbage,
 For Kirken havde billiget vor Elskov;
 See, her er Orlov fra den hellige Fader,
 Nu kan vi elskke, elskke uden Synd.
 Jeg bærer Pergamentet i et Omflag
 Af Silke paa mit blotte Bryst. See, Balborg!
 Det gule Pergament! Et Himmelbrev!
 See! seer du: Hadrianus Episcopus,
 Servus servorum Dei — Al! det er
 I Romersproget, det er sandt; men Brevet
 Tillader dig at elskke mig, min Balborg!
 Den gode Olding svor mig det. Og nu
 Sverg mig, mit Hiertes Allerkæreste!
 Her paa den brede Lügsteen, som bedækker
 Vor Stammefaders, Harald Gilles, Stov,
 At end i Dag du vil for Altret træde
 Med Axel, som din Fæstemand.

Balborg.

Min Axel!

Beedst du, at Kongen —

Axel.

Alting, veed jeg, Alting;
 Han elsker dig. Og du?

Balborg.

Jeg elsker Axel.

Axel.

O, føde, himmelske Væltalenhed!
 Endnu engang! siig det endnu engang,
 Du hulde Lilievand! jeg hørte ei,
 Hvad første Gang din Purpurlæbe talte.

Balborg.

Jeg elsker Axel.

Axel.

Har I hørt det, Mure?
 I hoie Hvalvinger? I hellige Alstre?
 Hun elsker Axel! Nu, saa skal da ogsaa
 Kun Doden skille dig fra Axel. Kom!
 Kom, lad mig sætte Ringen paa din Finger!

Han taber den.

Den faldt.

Balborg.

O, Gud!

Axel.

Den trilles i en Revne.

Balborg.

Den trilles ned i Harald Gilles Grav.

Axel.

Jeg lader smedde andre ti til hver
 Af dine runde Alabasterfingre.
 Med Perler skalst du flette dine Haar;
 Silke, med Roser og med Lilier sat,
 Skal svulme kring dit Bryst; din spæde Fod
 Skal sluttes ind af solverspændte Skoe;
 Af dit Skarlagenskind skal Gangerpilten
 Strunk bære Slæbet, naar som Axels Hustru
 Du vandrer hen til Kirken fra hans Gaard.
 Heel mangen Klump af Bendernes Skurdguder
 Faldt i din Kæmpes Lod; du varst hans Skoldmo,
 Granvoerne Balborg!

Balborg.

Elskelige Svend!

Hvor har du ogsaa stærkt forandret dig;

Dit Hierte fun, din Elskov er den samme.
 Jeg skuer neppe meer den skielmiske Kloft
 I Hagen her for Luther sorte Krusen.
 Barbar, som du est vorden! Balborg elskete
 En hvid, glathaget Ungersvend; nu favner
 Hun her en solbrændt, skæggehaget Bildmand.

Axel.

Og til Beviis paa, at du frygter ei
 Den barske Bildmand med det sorte Skæg,
 Saa tryk din glatte, silkeblode Hage
 Mod disse dunkle Duun, i det du trykker
 Det første Indsegl af din Kicerlighed
 Paa Axels Læber med din Mund.

Han kysser hende.

Balborg.

Min Axel!

Axel.

Min Balborg! — Saa! nu træder jeg for Hakon,
 Nu har jeg drukket Mod og Dristighed.
 Jeg frygter ei; han skal ei røve mig
 Min Brud. Han kan det heller ei; han er
 En nordisk Drot, og kan ei være nedrig.
 Det er min Pligt, ei at formode det.
 Farvel! O, Hulde! hvor det kostet Axel
 At rive sig fra dig, min Elskerinde!
 Men det maa være. Snart forenes vi
 Saa huldt og fast, som vore Navnetræf.
 See, sode Pige! hvad er dette A?
 Et omvendt V! Og hvad er dette V?
 Et omvendt A! Saa gaaer det vore Hierter.
 Vi er een Sicel, i tvende Parter adskilt,

Hvis hele Streben er at enes etter.

Christ signe dig! Smyk dig som Brud; du finder
Din Axel her igien som Brudgom.

Han gaaer.

Valborg.

Axel! —

Hvor han er vorden mandig, tillidsfuld!
Hans Blif udstrommer Munterhed og Trost.
Hvi gifst du bort, og lodst din Valborg ene
Tilbage mellem Gravene, min Axel?
Nu falder etter øengstligt hendes Die
Paa hendes Moders blege Billed hist.
Hun græder end bedrovet; af, som om
Hun vilde sige: „Ulyksalige!

I fryder eder i et stakket Haab.

En grusom Skiebne har opreist sin Muur
Af Jern innellem eders Hjarter. Først
I Graven —“ Gud! i Graven faldt hans Ring,
I Haralds Grav! — Han stander i sin Rustning,
Den dode Konge, barsk og truselsfuld,
Med Haand paa Sverd, med vredtindtrukne Bryn.
Vor Stammefader! af, fortornes ei!
Min Axel bringer Pavens Drøv hem,
Bort Egteskab er ingen Brøde længer. —
Men, af! han truer ubevæget fort,
Som om han vilde sige: „Intet Brev
Kan svække Blodets Magt; ei nogen Bulle
Gior Indgreb i Naturens hellige Orden.“
Og Axels Ring — o, alle gode Helgen!
Den trilled i vor Stammefaders Grav.

Anden Act.

Kong Hakon. Sigurd af Reine.

Sigurd.

Hil og lykselig dig, min Herre Hakon!
Jeg mærker, man maa gaae til Kirke nu,
Naar man vil være sikker paa at træffe
Normannaføning.

Hakon.

Bringer du os Budskab?
Har du indhentet Nys om Erling, Sigurd?

Sigurd.

Et Kiobmandsskib er løbet ind i Fiorden,
Har sneget sig ved Nattetide bort
Fra Bergens By; det bringer ilde Nyhed:
Ung Magnus faares rundt i sondre Norge,
Og Erling stormer slemt i Bergen. Dræbt
Er Arne Brigdestkal, din Sysselmand;
Disligest Ingebjørn, Landshovdingen.
Hver Kiobmandssnekke holdes fast i Bergen,
For ei at bringe Bud til Nidaros
Om Erling Skaffes Rustning. Hændelsen
Har vi at tafke for den sidste Tidend.

Hakon.

Den Niding ønsker sig vel samme Hilsen,
Som Inge fik paa Bekesuden.

Sigurd.

Herre!

Klog Mand foragter ei sin stærke Fiende.
Gi altid hielper Lykketræf, som sidst, da
Din Piil paa Isen traf Gregorius Dagsøn.
Erling er ingen Niding, som Kong Inge,
Den skranten Bissenfod; fra Barnsbeen har
Han lært at taale Jern. I Nørfsund
Formaaede selv Blaamandens Ørehug
Ham ei at følde, da med Ragnvald Jarl
Han drog til Særkland, og paa Beien entred
Den stolte Dromund. Endnu bærer han
Paa Skraa sit Hoved efter dette Hug —
Og faldes Erling Skafte.

Hakon.

Vi vil prove

At hugge til ham fra den anden Side,
Saa tænker jeg det gaaer.

Sigurd.

Det give Gud!

Men, Konge! taal en Gubbes Driftighed:
Hvad gior du mellem Gravene? Hvi sufker
Du, som en skranten Qvinde? Hvorfor bleges
Din brune Kind? Hvi glode dine Nine
Sygt, som den Drufnes? Hakon! kan en Mo
Din Sundhed og din Dygtighed betvinge?
See, Landet trænger til en ørlig Herre,
En Drot, som ener Haarderaades Kraft

Med Magni Viisdom. Du besidder nu
 Den norske Throne, Rigets Arvinger
 Er faldne, Retten hævder dig dit Spiir,
 Som Harald Gilles sidste Sonneson.
 Nu reiser sig en anden Slægt, for atter
 At spilde Landets Blod ved indre Krigs.
 See, Hakon! Norges Haab staaer nu til dig.
 I Danmark har alt Baldemar beviist,
 Hvor snart en Helt kan vende Splid til Orden.

Hakon.

Du giver mig Exempel af min Fiende?

Sigurd.

Lign ham i Wren, vig ham i hans Heil!
 Sværm længer ei imellem disse Mure,
 De stolte Tegn af Augustini Hovmod!
 Nu bygger han i Bergen andre Mure
 Imod din Magt til Erling Skaffes Larv.

Hakon.

Bær rolig, Sigurd! snart, snart har min Længsel
 Sin Gienstand fundet.

Sigurd.

Nu, saa skynd dig da,
 Men gior det fort og godt! Stil dine Længsler;
 Ryg Ungersvenden, Elskeren af Wermet,
 Og mod som Helt og Drot for dine Kæmper!

Hakon.

Som Helte vil vi møde Erling Skafte.

Sigurd.

Det er paa Tiden, at derpaa du tænker;
 Hvad sikrer dig for Erlings Overfald?
 Saml dine Skibe! Lad der bleses Hærblæst

Endnu i Dag! Lad høit Krigspiben floite!
 Kast Brynien over hviden Hals, og viis
 Dig vaabendicær og færdig at undfange
 Oprørerne.

Hakon.

Bel, vel, i Morgen, Sigurd!
 I Morgen! Kun i Dag er det umuligt.

Sigurd.

I Morgen er fanske det meer umuligt,
 Hvis Erling overfalder os i Nat.
 Glem ei —

Hakon.

Glem heller ei Grædigheden!

Sigurd.

Kun af enfoldig Troskab har jeg talt.
 Det krænker mig, at Erlings Rygter troes,
 Hordi tilfældigt Uheld styrker dem.
 Det er et Folkesagn, at Harald Gille
 Besteg ved et Bedrag den norske Throne,
 Og at til Straf for det, og for den Grumhed,
 Han viste Magnus Blinde, Bislop Reinald,
 Det gaaer saa ilde med hans Afskom nu,
 At der er intet Held og ingen Trivsel
 Med al den gilske Slægt i hvad den virker.
 Saa taler Folket, og det krænker mig.

Hakon.

Eligt Eventyr bor krænke gammel Qvinde,
 Ei gammel Helt.

Sigurd.

Grædighed og Varsel

Er i et Folkesagn.

Hakon.

Og Overtro. —

Jeg skuer Broder Knud.

Sigurd.

I ham er VanTro
Uden Wererdighed, den lumiske Hykler!
Jeg har en Wkelhed for dette sorte,
Langsomme Sneglehuus. Kom, Hakon! folg mig;
Lad Sneglen krybe.

Hakon.

Sigurd! tal med meer
Werodighed om Kongens Skriftefader.

Sigurd.

Din Skriftefader? Nu, i Herrens Navn!

Hakon.

Jeg har en viktig Sag ham at betroe.

Sigurd.

Gud naade da din Sag! Farvel! Jeg pleier
Juſt ellers ei, at drives let paa Flugt;
Men for de sorte Kutter er jeg Miding.

Han gaaer.

Hakon.

Utaalelig med samt sin Werlighed,
Med samt sin Kraft! En evig Tugtemester!
Hvor fildrer det dog den Forfængelige
At revſe, rette, hvor han feer en Higen
Hos Andre, som han selv ei har! Du finder
Din Fryd i Kampen fun; derfor skal Hakon
Kun ogsaa finde Fryd i den. Din Alder
Har slukt al Elskovs Ild; derfor skal Hakon
Nu ogsaa dove Flammen i sit Hiertre.

Hvor viist! Den frogne Vinter med sin Sne
 Bebreider Vaaren, at den staer i Blomster.
 Nei, elsk vil jeg, elsk med mit Hiertes
 Ungdommelige Fylde. See saa du
 Mit Kongedom i Nidaros, i Bergen,
 I Bigen, hvor du vilst! Jeg skuer det
 I Valborgs Hierte; det skal ingen Erlug
 Berove mig, naar forst min Kærlighed
 Har huldt erhvervet mig min skionne Throne.

Til Munken, som holder sig i en ærbodig Afstand.
 Kom, Broder Knud! kom nærmere. Den Gamle
 Er borte.

Knud.

Jeg forbaistes ved at see ham
 I Kirken her; den allerforste Gang
 I tyve Aar!

Hakon.

Tal! har du fundet Valborg?
 Har ved forstandig Tale du forsøgt —

Knud.

Forsøgt? Af, eders Maade! ellers kan
 Forstandig Tale vel udrette meget;
 Men her er Talen spildt. Saameget meer —

Hakon.

Hvad nu?

Knud.

I kiender jo de gamle Griller,
 Den usforglemelige Kærlighed!

Hakon.

Og kanst du ei afmale den saa styg
 Engang med alle Helveds rode Farver,

At hun affærkes? Kanst du ei desuden
 Med al Sandsynlighed bevise hende,
 At sleg en Elske, som saa længe tier,
 Maa enten være trolös, eller død?

Knud.

Det er en egen Sag at disputere
 Med Qwindfolk, Herre! synderlig, naar heftigt
 De elsker. De antager ingen Grunde,
 Antager ingen Tid og intet Sted.
 Den Elske er dem altid nær, om selv
 Han tiente mellem Bæringerne hos
 Kyrialax i Grækland —

Hakon.

Grumme Skiebne!

Knud.

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
 I Nidaros.

Hakon.

Hvad figer du?

Knud.

Jeg figer:

Hvormeget meer, naar pludselig han staaer
 I Nidaros.

Hakon.

I Nidaros?

Knud.

Saa faldte

To Olaf Trygveson, jer Stammefader,
 Vor gode By.

Hakon.

Ha, Munk!

Knud.

Tilgiv, min Herre!

Jeg meente vist, man havde sagt jer alt,
At Axel Thordson kommen var tilbage.

Hakon.

Tilbage?

Knud.

Af! I veed det ei? Tilgiv da,
At jeg uskyldig melder eder først
Et uvelkommen Budskab.

Hakon.

Axel her?

Knud.

Han søger eder overalt, min Herre!

Hakon.

Har alle Magter sig da sammensvoret?
Axel er her! Og har han samme Tanker
Om Valborg?

Knud.

Tanker, eders Naade? Af!
Naar tanket Elsteren? Han brenner som
Et hækla efter hendes Favnetag.

Hakon.

Nu, vi vil see, hvo af os To der vinder
Det Skafspil!

Knud.

Eders Naade vogte Kongen
For Løberen! Med Sindighed og Kulde
Kan Spillet vindes, Dronningen bevares.
Tillader I mig her at tale frit?

Hakon.

Tal!

Knud.

Axel er en Drømmer nu, som altid.
 En Tidlang har han sværmet om i Tydskland,
 Og vovet et og andet Lykkespil
 Paa Henrik Loves Tog. Den tydste Fyrste
 Har med et Ord opmunret Svendens Mod.
 Nu svulmer han af Selvtillid; nu troer han,
 At Alt maa lykkes ham. Den gamle Pave,
 Den hellige Hadrianus har omstiftet
 Det Timelige med det Evige;
 Nu strider Victor hardt med Alexander
 Om Pavedømmet. Alexander valgtes
 Vel af Conciliet; men Fredrik Rødstiæg
 Beskytter Victor imod Alexander.
 Alt er i Kamp og Oprør; Henrik stormer
 Mod Benden, Fredrik til Italien;
 I Danemark og Norge raste længe
 Mord, Ødelæggelser og Borgerkrige,
 De stolte Riddre nytte denne Tilstand.
 Jo mere Overherrens Bælde synker,
 Desmere stiger enkelt Ridders Magt.
 De mene: Paverne og Fyrsterne
 Har nok at giøre nu med egne Sager;
 Hver troer at kunne handle, som han vil —
 Og dette Dieblik benytter Axel.

Hakon.

Saa sandt jeg er en Konge —

Knud.

Eders Naade

Har huldt tilstedet mig at tale frit;
 Jeg beder derfor om et gunstigt Dre,
 Til jeg har uttalt. Eders Naade elsker
 Skion Valborg — hvor naturligt! hun er skion.
 I hader Axel Thordson — hvor naturligt!
 Han er den Lykkelige. Eders Naade
 Troer dog at vinde Seier — hvor naturligt!
 I er den Mægtige. Saa vidt er Alting
 Formuftigt, i sin Orden, og naturligt.
 Nu gaae vi videre! Axel er kommen;
 Han beiler om skion Valborgs Haand. Skion Valborg
 Er fader-, moderlos; som Norges Konge
 Staaer I skion Valborg nu i Faders Sted.
 Axel maa soge hendes Haand hos eder,
 En Haand, som I af ovenmeldte gode,
 Naturlige, urokkelige Grunde
 Gi giver ham. Her er endnu ei Taleu
 Om noget Spil; vor Sag gaaer uansægtet
 Sin retlige, sin skæve Gang, en Gang,
 Der sikkert falder ud til Kongens Fordeel.
 Her har ei eders Naade nodig altsaa
 At sætte Drottens Verdighed tilfide
 Ved hidsig Ordstrid eller noget Sligt.
 Ung Axel kommer som en Undersaat,
 Frembærer eder i Verhdighed
 Sit Verind. Uden Twivl, da han er kommen
 Til Ridaros, vil han tilbyde eder
 Sin Tieneste mod Erling Skafke. Nu,
 Sligt Tilbud er ei noget Aflag værd.
 Nu gaaer han videre, begærer Valborg —
 Det er en Kirkesag! I sender ham

Til Præsterne. Jeg henter Kirkebogen,
 Beviser Axels Slægtskab med sion Balborg;
 Den gamle Erland nodes efter Pligt
 Til at udføre det, som han maa skee
 Af Sindelag er heel uvillig til.
 Kongen har holdt sig rolig i sin Høihed —
 Og dog er Maaleet naaet.

Hakon.

Jeg føler dybt

Forskielligheden af den barske Sigurds
 Umilde Stolthed og dit Venstabsraad,
 Min Skriftefader! Ja, saa skal det være.
 At gibe Lykken stræber Mennesket,
 Og bruger hvert et Middel, som Naturen
 Har stemplet med sin Lovlighed. Hans Elskov
 Er imod Kirken, imod Sæderne;
 Min er uskyldig, derfor vil og Himlen
 Beskytte den. Gaa, hent mig Kirkebogen!
 Bring mig den ufortovet, Broder Knud!

Knud gaaer.

Deri har Sigurd Ret: det sommer sig
 Normannakonning ei at suffe, ei
 At tærer hen af Længsler. Hun skal vorde
 Min Dronning, tvungen eller villig. Ha!
 En Mo er som et Barn: det græder efter
 Hvad Viisdom negter det, men glemmer snart
 Sin Kummer, taffer snart den floge Ledet,
 Som tvang det til sin virkelige Lykke. —
 Er Hakon ei en fagervognen Mand?
 Ung, rask og fyrig? Er han Konning ei?
 Et Konning over Thrønderne? et Folk

Saa stolt, at fast man skulde troe, det lod sig
 Beherske kun af Gud i Himlen! Balborg
 Skal vorde min. Men seer jeg ret? Ha, Axel!
 Tving dig, min Brede! svulm ei nu, mit Hiert!

Axel kommer.

Hil og lyksalig Hakon Herdebred!

Hakon.

Belskommen, Axel! Man har meldet mig
 Din Ankomst alt.

Axel.

Man sagde mig, at her
 Jeg vilde træffe dig; og da —

Hakon.

Belskommen!

Belskommen, Frænde! Hvad kan vi tilskrive
 Den Lykke her at see dig atter, Axel?
 Vi troede alle, du varst vorden slig
 En fornem Ridder hos den tydske Henrik,
 At reent du havde glemt det arme Norrig.

Axel.

Det er ei Norskес eller Danskес Biis
 At glemme deres Fædreland. Normannen
 Kan streife vidt og bredt i fremmed Land,
 Han vender sikkert dog engang tilbage
 Til Fædrelandet, eller ogsaa tager
 Han Fædrelandet bort med sig, og stifter
 Et lille Danemark og Norge, snart
 I England, snart i Frankrig, snart i Belskland,
 Hvor det nu saa kan træffe.

Hakon.

Mangen Helt

Drog ud af Landet paa en Tid, naar Freden
 Ham kieded hiemme, eller og naar Vandflod,
 Naar Pest og Hunger drev ham fra sin Arne.
 Med dig har det en anden Art: du gifst
 Herfra, da Landet var i Oprør; da
 De dragne Sværd klæng blodigt mod hinanden;
 Da der var nok at tage Haand i for
 En ørlig Kæmpe. Deraf maa man troe,
 Du foretrakst et andet, fremmed Rige
 Dit Fædreland.

Axel.

Mit Fædreland! og hvad
 Er Fædrelandet, hvad et Broderfolk,
 Naar Raseri og Herskelsyge gicerer
 I alle Aarer, og omspænder Hiertet?
 Hvad er en Undersaats, en Kæmpes Pligt,
 Naar alle Pligter, alle Forhold løses?
 Den er en Niding, som ei ørlig stander
 Sin Konge bi i Modgang som i Medgang
 Med Liv og Blod; men hvad skal Kæmpen giøre,
 Naar fire Konger kives om et Land,
 Alle med lige Ret, og alle Brodre,
 Og alle Tigre, Bodler mod hverandre?
 Min Fader Thord Husfreia var din Faders
 Kong Sigurds ørlige, trofaste Mand;
 Han stod med ham, han faldt med ham. Da Eisten
 Fra Skotland kom og tog sig af din Ungdom,
 Og arved Throndelagen efter Sigurd,
 Jeg tiente ham, saalenge til han faldt
 I Ingess Hænder, og paa skændig Biis
 Blev hugget med en Øye Kors paa Ryggen,

I mense hans blege Læber bed i Græsset.
 Nu var fun Inge Konge. Skulde jeg
 Nu blevet? svoret Inge Troskab? Troskab
 Din Faders Vanemand? Da flygted jeg,
 Med Rædsel uden og med Kummer inden.
 Nu har sig Skiebnen mildnet. Eistens Hær
 Har kaaret dig, og du har føldet Inge.
 Nu est du Drot med Rette for vort Folk;
 Og jeg er her igien, og byder dig
 Som Thrønder, Kæmper og din nære Frænde
 Min hoire Arm mod dine stolte Fiender.

Hakon.

I lang Tid, Axel! har du været Ven
 Af Danmarks Valdemar, min Avindsmænd.

Axel.

Det var han ei den Tid, jeg kiedte ham.
 Han var en tapper, en elskværdig Hælt;
 Det er han end. Jeg laante ham min Arm,
 Mens han, trods List og Svig, med Hæltemod
 Grundfæstet sig udi sit eget Rige.

Hakon.

Sit Rige? Du vil sige Barbarossas.

Hør han ei taget Danemark til Lehn

Af Tydsklands Keiser?

Axel.

Et Spilsægteri

Var dette Lehn, det gialdt jo fun for Venden.
 Med Rænker sik ham Fredrik loffet til
 St. Jean de Laune; han maatte Haand ham række.
 Al Verden soe af Keiser Fredrik Rødkæggs
 Forsængelige Smaahed. Valdemar

I Tydskland var saa anseet og saa agtet,
 At Mødre mødte ham i Stadens Porte
 Med deres Born, og bad ham røre dem,
 At Held de kunde faae i Beext og Tugt.
 Paa Landet bad ham Bonden tage Korn
 I Haand og faste det paa Agren ud,
 At Sæden derved skulde voxe bedre.

Hakon.

Og sleg en Keiser, med saa smaalig Svaghed,
 Ham har du funnet tiene?

Axl.

Jeg har tient
 Den store Henrik Love, Saxens Hertug.

Hakon.

Bel stor! Jeg nys har hørt et Træk af ham,
 Som huer mig; som viser, at han er
 Ei blot en Helt med Driftighed og Styrke,
 Men og en Mand af Pligt, Samvittighed:
 Han har sig ladet skille ved sin Hustru
 Clementia, fordi de var hinanden
 For nær beslægtede.

Axl.

Det var ei Grunden.

Henrik er Kriger, Love, han vil grunde
 En vældig Fyrsteslægt; hans Hustru skenkte
 Ham ingen Sonner. Det var Hovedsagen.
 At dette Træk ei huer mig, det indseer
 Du uden Twyl, Kong Hakon! da du veedst,
 Jeg elsker Valborg, min Beslægtede,
 Og haaber ei, at du vil lægge Hindring
 For min og hendes Lykke.

Hakon.

Er det muligt?

Du har end ei forglemt den Daarlighed?

Axl.

Saa lidet, at jeg agter end i Dag
Med din Tilladelse at føre Valborg
Før Alteret.

Hakon.

Ei! du est hurtig, Axl!

Axl.

Den Beiler kan ei kaldes saa, som trolig
Har ventet paa sin Brud fem lange Aar.

Hakon.

Din Brud? Og er det da saa vist og afgjort,
At Valborg elsker dig?

Axl.

See denne Krands
Om vore Navne; den har Valborg bundet.
Fem Somre skientte Marken daglig Blomster
Til slig en Krands, som bandtes af min Valborgs
Sneehvide Hænder.

Hakon.

Dette Navnetræf?

Axl.

Har Axl skaaret.

Hakon.

Denne Blomsterkrands?

Axl.

Har Valborg bundet.

Hakon.

Ha!

Axel.

Hør mig, min Herre!

Jeg seer, dit Die gløder, og jeg kiender
Dit Hiertes Tilstand. Lad os tale ærligt
Som Normænd om vor Sicels Anliggende.

Mig er Forstillelsen umulig, Hakon!

Jeg elsker Valborg, Valborg elsker mig.

See, Hakon! du est Konge til et Rige,

Et stolt og stort og herligt Kæmpesolk;

Bilst du berove nu en ærlig Frænde

Det Eneste, han har — sin Fæstemø?

See, Gren falder dig! Din Fødsel vinke

Til Kamp og Daad. End er ei Timen kommen

Til rolig Elskov; det indseer din Norne,

Hun falder dig til Hildursleg. Velan!

Følg hendes Vinke, udrust dig mod din Fiende,

Tilintetgjor den Modstand, der vil rolle

Dig paa din Throne. Mangen tapper Mand

Bil følge dig, og med den sidste Draabe

Af Axels Hierteblood skal han betale

Din Godhed, hvis du skienker ham sin Valborg.

Hakon.

Du rober tydeligt din Tilstand, Frænde!

Dit Hierte hidses i et Dieblik

Af de forskielligste Bevægelser.

Du beiler om en Mo, imens du stiller

Dig ind som Stridsmand for din Konges Throne;

Giver mig Raad, Formaning som en Gubbe,

Imens du, som en heftig Yngling, tager

Din Tilflugt til mit Hiertes Godhed. Taal,

At Hakon mere hold og mere rolig

Føler sin Værdighed, og svarer dig
 Med Orden paa din Tales Bilderede.
 Forstod jeg ret, saa bod du først din Arm
 Og Trostlab, som en indfødt Thronder, mig,
 Den Throndskle Konge, imod Erling Skafke?

Axel.

Det byder jeg med al Oprigtighed.

Hakon.

Og jeg modtager dette gode Tilbud
 Paa samme Maade.

Axel.

Dette Haandtag gør
 Mig til din tro, usvigelige Mand.

Hakon.

Jeg takker dig, og skionner paa dit Værde.
 Hvad nu den anden Sag vedkommer, om
 Den Elskovsild, du troer at spore hos mig,
 Om Grumheden, du frygter for, med mere;
 Da er det Ting, min Høihed maatte tage
 For Mangel af Arbedighed, hvis ei
 Din Evidenslab var mig bekjendt. Ung Valborg
 Er faderlös og moderlös, forladt;
 Min kongelige Magt beskytter hende.
 I Fald jeg, ved at dele Norges Krone
 Med denne hulde Skabning, vilde lønne
 En Dyd, en Skionhed, som er Kronen værd;
 I Fald jeg derved vilde see at døve
 En Kærighed, som Kirken kalder syndig;
 Haae hende til at glemme ved min Ømhed
 En Beiler, som i fem Aar blev usynlig —
 Var det en Brode?

Axl.

Edle Hakon! ha,

Nu først forstaaer jeg dig: du vilde som
En Fader, en Belgjører huldt beskytte
Den skionne Mø, formilde hende Livet.
Du elskte ei — og saa er Alting godt!
Den samme Godhed, samme Venlighed,
Som drev dig til at ægte Valborg, vil
Nu bringe dig til at staae fra dit Forsæt,
Da Beileren er her, og Valborgs Lykke
Beroer paa denne hellige Forening.

Hakon.

Bestandig taler du, som den Beruste.
Jeg elsker ei? Og hvorfor ei? Hvoraf
Har du opdaget det? Troer du, dit Die
Ene formaarer at skue Valborgs Skionhed?
Og kan en Helt ei føle Kærlighed,
Fordi han ikke bruser vildt, som du?

Axl.

Du elsker Valborg da?

Hakon.

Ta, som en Mand,
Og som en Konge. Jeg vil hendes Bel;
Jeg vil, at hendes Ægteskab skal grundes
Paa Lovlighed og Uskyld, og for Resten
Troer jeg at kunne giøre Valborg Livet
Saa lykkeligt og glædefuld, som du.

Axl.

Den Elskende seer ene Livets Lykke
I den udkaarne Gienstand.

Hakon.

Du est altsaa

Den lykkelig Udfaarne?

Axl.

Balborg dele

Os denne Sag imellem! Som en Hest
Wer-Qwindens Billie, som en Konning agt
Din Undergivnes Ret, og som en Christen
Glem ei det hellige Sagn om Naboths Viingaard!

Hakon.

Selvraadig vil jeg ikke handle her;
Men Balborg skal ei dele os imellem.
En Mo er efter Loven sat en Bærge,
Hun kan ei raade, dele selv sin Sag.
Den hellige Kirke domme mellem os!

Axl.

Dermed er jeg tilfreds.

Hakon.

Tenk ei, at Hakon

Vil handle som Tyran; men tenk ei heller,
At daarlig han forsage vil sin Lykke,
Naar Kirkens Lov har udelukket dig.

Axl.

Er det din sande Menning og din Agt?

Hakon.

Det hørte Olaf, min udfaarne Helgen.

Axl.

Før dette Sindelag behøver Retfærd
Ei at forsage, Elskov ei at græde.
Din Fordring grunder sig paa Ret og Fromhed,
En Fordring, som sig Axl selv har giort.

Af denne Aarsag saae hans Valborg ei ham
 I fem, fem lange Aar, og, edle Hakon!
 Hun skulde aldrig seet ham, hvis den Gud,
 Som huldt beskytter trofast Kærlighed,
 Ei havde banet Veien ham til Valborg
 Igennem Kirkens hellige Hævelvinger.

Hakon.

Hvad mener du?

Axel.

Her giver jeg en Afskrift
 Af Hadriani faderlige Brev
 I dine Hænder; det, han selv har skrevet,
 Har jeg alt givet Erkebispen. Bullen
 Øphæver Axels Slægtstab med skion Valborg.
 Bort Wegteskab er ingen Brode meer.

Hakon

med udbrydende Hæftighed.

Ha, Argelist! ha, Helved!

Axel.

Er det muligt?

Kong Hakon Herdebred har Axel sat
 Et ørligt Vilkaar, i den Mening blot,
 Det blev umuligt ham at giøre Fyldest?

Hakon.

Vig bort fra mine Dine!

Axel.

Hakon! Hakon!

Hakon.

Bort! siger jeg. Hvor længe vover du,
 En Undersaat, med plump forvoven Tale
 At sætte min Langmodighed paa Prøve?

Axel.

Jeg er en Thrønder af den gisle Rod,
 Saavel som du; jeg var en agtet Kriger
 I Henrik Loves Hær, og nu din Ræmpe,
 Men ei din Træl. Skion Valborg er min Brud;
 Ei naaer din Magt til Kirkens Helligdom.
 Jeg gaaer at føre hende frem for Altret.
 Fat dig! Betwing dit Hiertes Lidenstab!
 Den største Seier for en ørlig Helt.

Hakon.

Bort, siger jeg!

Axel.

Gud dele os imellem!

Han gaaer.

Hakon.

Det var da Enden paa den hele Drøm?
 Det var din Skiebne, Hakon Herdebred?
 Hün kommer for at røve dig dit Rige,
 Og denne for at røve dig din Brud.
 Hvad har du mere, der kan røves? Ha,
 Et opbragt Hierte! Vel! men dette Nov
 Blier ei saa let. Det svulmer efter Hevn,
 Det tørster efter Blod, det vrede Hierte.

Han bliver Broder Knud vaet, som er kommen ind under Slut-
 ningen af foregaaende Scene, har henlagt Kirkebogen, og
 læser med megen Opmærksomhed i Pergamentet, som Hakon
 har ladet falde.

Hvad vilst du, Munk?

Knud

rosig, uden at vende Diet fra Pergamentet.

Tillader eders Naade —

Hakon

stirrer forbittret paa Krandsen og Navnetrekket, drager sit
Sværd, og hugger det med en stor Spaan fra Pillen.
Vel truffet, Hakons Sværd! Saaledes skalst
Du overhugge Baandet, som forbinder
Mit Get og Alt til denne lumske Niding.
Hvor listig vidste han at dreie Sagen,
At lokke mig et Ord fra Læberne!
Men bi, Forræder! Nei, din falske Klosgt
Skal ikke lykkes dig. Du skalst ei trykke
Den Fagre i din Arm, saa længe dette
Hoved staaer over Mulden. Ved min Krone!

Knud

bestandig læsende med tilsyneladende Glæde.
Tillader eders Naade —

Hakon.

Munk! hvad vilst du?

Gak med din Bog, og ti med dine Taler!
Det sommer Munke sig ved Læbens Klosgt
At bane Lykkens Vei; en Konge bruger
Sin kongelige Magt. Og ved min Høihed,
Det vil jeg. — Hakon skulde som en vacker Yngling
Vel holde Lyset for dig her ved Altret?
Vel lyse dig dermed til Brudesengen?
Din Brudeseng skal vorde smykt med Roser,
Med rode Lagen og med svovlblaae Bolstre.
Løsnet er givet alt. — Hvad vilst du, Munk?

Knud,

som har udlæst.

Tillader eders Naade med et Ord —

Hakon.

Ti, du Glendige! Jeg vil ei længer
 Her dvæle mellem Gravene; jeg vil
 Gi sladdre Tiden bort imellem Munke,
 Gi sværme, Sigurd! nei! det loves dig.
 Jeg ryster Elskeren af Vermet, nyder
 Min Glæde som en Mand, og møder dig
 Som Helt, min tappre Sigurd! og som Konge,

Han iser bort.

Knud.

Bild, som en Ulv! Hør mig, Kong Hakon! hør mig!
 Den hele Bulle vorder uden Kraft;
 Det Vigtigste er glemt. Hør mig, min Herre!

Han skynder sig efter Kongen.

Tredie Act.

Erkebiskop Erland. Knud med Kirkebogen.

Knud.

Tilgiv, ærværdige Fader! at jeg falder
I Genrum eder hid fra Chorets Brodre;
Men Pligten byder mig at forberede
Eder i Hast. Ung Axel skynder paa
Sit Bryllup; vi kan vente Brudestakren
Hvert Dieblik, den drager alt fra Borgen.

Erland.

Mig under Himlen før min Død den Fryd
At sammenfoie twende rene Hierter!

Knud.

Det smørter mig, at maatte med et Ord
Forstyrre eders Fryd, ærværdige Fader!
Dog Skiebnens Styrelse maa jo den Vise
Betrachte som et Bink fra Himlen; altsaa
Vil I hengive jer i Herrens Billie,
Naar I erfarer, at ung Axels Bryllup
Har ikke fundet Naadens Bifald, og
At derfor ved en sær Omstaendighed

Den Orlov, som den hellige Hadrianus
Har givet Axel, vorder uden Kraft.

Erland.

Saa vist som Kirkens Arm med Vælde strækker
Ud over Kongernes, saa vist skal og
Det hele Brev stadfæstes i sin Kraft.

Knud.

Det Brev er uden Kraft, ørværdige Fader!

Erland.

Har Hadrianus ei med klare Ord
Ophævet Axels Slægtstab med stion Valborg?

Knud.

Net vel, Herr Bisshop! Jeg har ogsaa læst
Det hele Brev, har endnu ei forglemt
Saa ganske mit Latin, at jeg jo vel
Forstaet har hvert Ord: Den hellige Fader
Tilintetgjør det Forhold mellem Axel
Og Valborg, der er mellem dem, som Frænder,
Som Søskindbørn —

Erland.

Og er ei dette nok?

Knud.

Det skulde synes saa. Selv Axel Thordson
Har uden Twivl formodet, det var nok;
Thi ellers er det ubegribeligt,
Hvordan han kunde forbrigaae en Sag
Af samme Vigtighed, som deres Frændskab.
Dog — maaskee har han selv ei vidst det.

Erland.

Hvilket?

Knud.

Som Søskindbarn kan Axel elste Valborg;
Men som Daabsøskinde forbyder Kirken
Endnu dem Egteskab.

Erlund.

Hvad siger du?

Knud.

Sandhed, som Kirkebogen skal bevidne.
Høi verdige Fader! I er nylig kommen
Til Stedet, efter Augustini Flugt;
I veed naturligvis ei saa Besked
Om Kirkens Sager, som en flittig Tiener,
Hvis Liv randt hen imellem disse Mure.
Jert fromme Levnet giorde jer til Biskop.
Vel har man troet tilforn, at til med Hæder
At styre Bispestaven hørte meer
End ørlig Vandet. Absalon i Danmark
Har viist, hvor smukt Staalbrynnen flæder over
Det uldenhvide Pallium; at Hielmen
Kan ogsaa spændes om et raget Hoved;
At ei det bør en Biskop blot sig være
Ustraffelig, men vaabendicerv og stærk,
Som en Cherub i straalende Metal
Med Bredens vældige Slagsværd for sit Eden.
Dog, Augustini Sledskhed lærte Hakon
At søge sig en Bisop, som forestaaer
Sin Post — uskadelig. Jeg ønsker eder
All Held og Lykke til det høie Kald.

Erlund.

Jeg takker dig. Lad mig med No og Fred
Henvandre det Par Skridt, jeg har til Graven;

Jeg vil ei længe være dig i Veien.
 Spild Tiden ei! Din Tidende om Axl
 Bedrover mig langt meer. En Yngling skuer
 Sit Haab i Mode; Oldingen er vant
 Til Frost og Storm. Den U forsigtige
 Har funnet glemme —

K nud.

Uden al Twivl veed
 Han det saalidt, som Valborg; thi som Sagen
 Forholder sig, har deres Modre søgt
 At skule det. Den stærke Thord Husfreia
 Bar Konning Sigurds Mand, saa vild en Kæmpe,
 Som Sigurd her fra Reine. Efter Ustik
 Ved han sin Son, den unge Axl, løbe
 Fem Aar reent uden Daab og Sacramente.
 Da Immers Datter Valborg skulde dobes,
 Og holdes over Daaben af Tru Helvig,
 Bad han sin Frænke tage Gutten med:
 „At det dog eengang funde vorde giort
 Fra Haanden“. Saadan dobbtes de tilsammen,
 Skiedt Axl fem Aar øldre er, end Valborg;
 Og for at undgaae videre Scandal
 Har deres Modre dulgt det. Men i Bogen
 Har Jon optegnet Alt. Jeg var tilstede
 Som Famulus, og mange Vidner leve
 Endnu, som kan bekrøfte denne Sag.

Han viser ham Stedet i Kirkebogen.

Erland.

En grusom Skiebne følger denne Slægt.

K nud.

En grusom Skiebne følger stedse Synden,
 Og Synderne i Harald Gilles Slægt,

Bag Værdighedens Flig, mens han forraader
Uskyldighed, som Judas, med et Kys.

Knud.

En prægtig Strom af Ord, ørværdige Fader!
Erlund.

Bee den, hvem Dydens Rost er ikkun Ord!
Knud.

Man nærmer sig; jeg hører Skarens Komme.
Erlund.

Styrk dig, mit gamle Bryst! og tom din Skaal.

Det var jo længst en Sælesørgers Pligt,

At folge den Ulykkelige til
Hans Golgatha.

Knud.

Vi ile maae til Choret,
For derfra i ørværdig Procession
At møde Skaren her, og standse den.

Under Choral-Musik kommer Brudeeskaren i følgende Orden:
først Kongens Drabanter med Hellebarden; derpaa en Skare
Chordrenge i røde Kjortler, og med Hætter af samme
Farve paa Hovedet, bærende Brudeblus; Arel Thordson
og Hakon; flere Riddere Par og Par; en Flok unge Piger
med Kurve, hvorfaf de stroe Blomster paa Kirkegulvet;
Dronning Thora, som fører Valsborg, der er kledt i hvidt
Atlaß med en Rosenkands over det gule Haar; Dronningens
Fruer og Jomfruer parviis. Toget gaaer rundt om
Harald Gilles Liigsteen i Forgrundten og om begge Pillerne;
derpaa standse de saaledes, at Mændene staae paa hoite
Side ved Arels, Kvinderne paa venstre Side ved Valsborgs
Familiebegravelser. De Elskende knæle, og giøre en Bon
ved deres Forældres Grave. I Baggrunden stille Kon-
gens Drabanter sig i en Række, og foran dem staae de
unge Piger og Dreng med Tækler og Blomsterkurve.

I Midten mellem Pillerne lades en Udsigt gennem Hovedgangen til Hoialteret og Choret, hvorfra Munkene komme parviis i Procession; Broder Knud med Kirkebogen, Erkebispen med sin siverbundne Stav. Imidlertid synger

Choret:

Den Mand, Gud gav en Bir saa huld,
Han eier meer end Perler, Guld;
Et Klobmandsskib hun vel er liig,
Hun gior lyksalig ham og rig.

Hun strækker ud sin Haand saa veen
Til Rokken og den fulde Leen;
Hun virker Tæpper, Linn og Kiol
Alt paa sin gyldne Bæverstol.

Hun gaaer i Silke hvid som Sne
Med Purpurbræmmer, stjont at see.
Saa snildt og fromt hun tale veed,
I Hiertet boer Uskyldighed.

Og Sonner skenker hun sin Mand,
Og Dannemend sit Fædreland.
Lov, Priis og Ere, Godheds Gud!
Lyksalig Svend! lyksalig Brud!

Munkene i Baggrunden.

Gloria in excelsis Deo!

Choret.

Amen!

Arel og Valborg reise sig fra Bonnen. Kong Hakon leder Arel til Valborg, Enkebronningen Valborg til Arel. De række hinanden Hænder over Harald Gilles Liigsteen, og vende

sig derpaa, for at vandre Haand i Haand op mod Alsteret.
Mellem Kirkepillerne modes de af Munkechoret, hvor Bi-
skoppen standser dem med sin Stav.

Erlund.

Ulykkelige! efter Embedspligt
En Olding nødes til at standse eder
Paa Haabets blomsterstrøede Bei. Fortvivler
Ei over eders Skiebne! giver eder
I Herrens Haand, og fatter intet Nag til
En Gubbe, der sin Glæde vilde finde
I at forene eder, dersom Himlen
Tillod ham det.

Arel.

Gud! Christus! hvad er dette?
Erværdige Herre! sit I Bullen ei;
Har I ei seet, at vor Forening er
Os tilladt? at vort Slægtstabsbaand er brudt?

Erlund.

Min gode Søn! udrust dig mod din Skiebne
Med Heltemod! Du kanst ei ægte Balborg.
Jert Slægtstab er vel hævet; men I ere
Gudsøskinde. I bragtes hid til Daaben
Paa een og samme Tid af samme Qvinde.
Fru Helvig var Gudmoder for jer begge.
Om dette Forhold ymter Bullen Intet,
Og Kirken hindrer sligt et Egteslab.

Arel.

Ha, Bispe! hvad siger du? O Gud, min Balborg!
Hun blegner. Piger! Hielp!

Valborg
understøttes af en Mo.

O, det er Intet!

Lidt svimmel blev jeg fun. Laan mig din Skulder,
Svanhvide! Det gaaer over strax igien.

Axel.

Gudsøskinde?

Knud

kommer med Kirkebogen.

Ja, Søskinde for Gud!

Axel.

Staaer det der? Lad mig see, du blege Synder!

Du lyver, haaber jeg. Lad see, du Munk!

Axel kan ogsaa læse.

Han stirrer i Bogen, som Knud holder hen for ham.

Altting løber

I Et for mine Dine.

Han stirrer for Valborgs Fodder.

O, min Valborg!

Det er forbi!

Valborg.

Nei, nei!

Axel

springer op.

Jo, jo, forbi!

Jeg seer det grant, jeg indseer hele Følgen:

Min Stræben i de lange fem Aars Tid,

At nærme mig den gamle Hadrianus,

At slappe mig hans Agtelse, hans Benskab,

Ataabenhbare ham mit Hiertes Tilstand,

Som endeligen lyktes mig — det er

Nu spildt, nu uden Virkning. Hvis han leved,

Hvad var det meer? en fort Opsættelse!
 Men han er død, og Alexander lever,
 En listig Cardinal; og Hakon lever
 Min Avindsmænd. Jeg seer dig, Ulv! du lurer
 Alt paa dit Bytte, smilker under Skind.
 Min Stav er brudt! Alt er forbi, min Balborg!
 Han faste sig efter paa Knæe, og skuler sit Ansigt i hendes
 Hænder.

Erland

med et strengt Blik paa Kongen.

Det var ei fromt, ei velgiort, at man lod
 Det komme til saa yderligt et Skridt;
 At spøende disse arme Hierter med
 Et stakket Haab, for i den sidste Stund
 At lade Haabets Sæbeboble brioste;
 Ei velgiort, at man overrumpled mig,
 En Olding, der fortiner Agt, saavel for
 Mit Embed, som min Alder, med et sligt
 Unkværdigt Oprin.

Hakon.

Hele Skylden falder
 Paa Axel Thordson kun; hans Hestighed
 Har selv ham skyndet til sin bratte Kummer.
 I Fald han havde fulgt sin Konges Raad,
 Da havde klogt han givet Tid. Jeg kan
 Ei sperre mine Kæmper Bei til Kirken;
 Og Kirkens Lov tale giennem dig.

Anud

kommer med et Lænklede.

Da Axel Thordson ei maa ægte Balborg,
 Saa fordrier Kirkens Lov et Mærke paa
 Skilsmissens Vigtighed.

Erla n d til Ha kon.

Jeg tænker, Konge!

Vi sætte denne Skif til side for

I Dag.

Ha kon.

Min Værdighed befaler mig

At hævde Landets Love. Gior din Pligt!

Erla n d

nærmer sig de Elskende.

O, mine Børn! halvfierdsindstyve Bintre

Har knuget dette gamle Hierte; men

Ei drak det end saa bedst en Skaal. Min Axel!

Tilgiv en ærlig gammel Herrens Tiener

Sin Pligt. Mig er det ei, dig stiller Skiebnen

Fra Valborg; men Skilsmissen gielder fun

Før dette Liv, hifst kan I evigt elste.

Axel og Valborg

Knele for ham, gribé hans Hænder, og kyssé dem.

O, min ærværdige Fader!

Erla n d.

Kære Born!

Stat op, min gode Axel! Hulde Valborg!

Stat op! Tag med din Haand i dette Klæde,

Min vakkre Svend! Du arme Pige! tag

I dette Klæde.

Axel og Valborg tage hver i sin Ende af Liinklædet, Kongen
rækker Bispen sit Sværd, han nærmer sig for at skære
Klædet sonder, men holder inde.

Nei, jeg kan det ei!

Kom, Broder Knud! du har tilbudet jo

Din Hielp i denne Sag. Jeg er for gammel,

Jeg ryster paa min Haand; jeg har forglemt
I syrgethyve Aar at bruge Sværdet.
Jeg kan det ei.

Knud.

Vel, giv mig Sværdet, Herre!

Han nærmer sig Arel og Balborg, træder imellem dem med
Sværdet i Haand, og siger:

Som Kongens Sværd i Geistlighedens Haand
Her overskærer denne Dug, saaledes
Adskiller Himlen evig Arel Thordson
Fra Balborg Immers Datter.

Han skærer Klædet sonder imellem dem.

Munkene i Baggrunden.

Amen! Amen!

Den røde Rosenkrands tages af Balborgs Hoved, en hvid sættes
i Stedet.

Hakon.

Forretningen er endt. Man bringe Balborg
Til Klosteret! Tilgiv, min ødle Moder!
Hvis I var Dievidne til et Oprin,
Som frænked eder.

Dronningen.

Gud tilgive dig!

Hakon

rækker sin Moder Haand; i det han vender sig om og betragter
Arel og Balborg:

Forretningen er endt. Man stille dem!

Erland bestemt.

End ei. Du har med Strenghed drevet paa
En Lovs Opfyldelse, som maatte gyde
Sin bitre Malurtdrik i disse Hierter;

Belan, jeg bringer i Grindring her
 En anden Lov, som vennehuld tillader
 Sligt ulyksaligt Par at tage Afsked
 Forst med hinanden.

Hakon dvæler.

Vel, saa gior det fort.
 Tag Afsked, Axl! med din Søster Valborg.

Erland.

Saaledes var det ikke meent; det stedes
 Dem frit at tale sammen her i Genrum.

Hakon.

For atter daarlig Leilighed at give
 Til denne syndefulde Flammes Næring?
 Urimeligt er dette Bud.

Erland fast.

Men dog
 Et Bud, som fræver Efterlevelse.

Hakon.

Og hvis nu Kongen ei tilsteder det?

Erland
 med Værdighed.

Saa overtræder han sin Skyldighed,
 Og jeg erklärer ham i Kirkens Band.

Hakon.

Du taler dristigt.

Erland.

Som en Erkebislop.

Hakon.

Hvo giorde dig til Erkebislop?

Erland.

Gud.

Hakon.

Ha, Gamle!

Erland

befalende, i det han hæver sin Stav.

Man forfoie sig herfra!

Man lade de Ulykkelige ene!

Hakon trvinger sig.

Vel! du har Ret til at befale her.

Han gaaer med sit Folge. Erkebispen giver Knud og de andre
Munke et Vink, hvorpaa de forfoie sig bort til Choret.

Erland.

Intet forstyrrer meer den stille Kummer;
Nu giver eders spændte Hierter Luft,
Og tager Afsked, mine liære Born!
Men Tiden er fun fort, som skienkes eder;
Benytter den. Gud styrke jer, I Arme!

Han gaaer.

Axel.

Taf, Gubbe! Taf! du dækker Smertens Torn med
Medlidshedens blege Nose.

Valborg

tager Krandsen af sit Haar, og betragter den.

Mærke

Paa hellig Elskov er den blege Nose:
Det jordiske, det rode Blus er slukt,
Den rene Form staarer englehvid tilbage.

Axel.

O, Valborg! Valborg!

Valborg.

Trost dig, elskte Ven!

Axel.

Jeg trøste mig? O! hvor er du i Stand til
Saa let, saa snart at fatte dig?

Valborg.

Jeg var

Alt forberedt.

Axel.

Du forberedt? Nei, Valborg!

Jeg saae din Glæde, da du stegst i Karmen.
Hvor smilte godt din Læbe, elskete Pige!
Hvor tindrede dit Øie!

Valborg.

Diet tindrer

Med stærkest Glands, naar det staarer fuldt af Taarer.

Axel.

Hvor kunde Valborg twivle? Tegned Alt
Ei til vort Held? Er jeg da som en Daare
Hidstormet til min drømte Lykke? Har jeg
Som Jakob ei med usortroden Streben
Arbeidet Aar for Aar paa at erhverve
Min elskete Rachel? Og nu træffer mig
Et saadant Stod! Nei, nei! min Skiebne var
Uforudseelig, skrækkelig — den knuser
Mit hele Mod. Du havde Net, min Valborg!
Da hist du skued Pilgrimmen knæle:
Han stander ved sin Grav, ei ved sit Maal.
Du havde Net, den aabner sig som Favnens,
Som Favnens af en trofast Ven. Hvad har
Jeg meer at søge over Jordens Flade?
Min Sol er sunken, og mit Lys er slukt.
Vel, luk dig op, min Grav! du est jo suun;

Bal, luk dig op, og tryk mig til dit Bryst!
Min Balborg tor ei trykke mig til sit.

Balborg.

Jo, Axl! jo! for sidste Gang til Afsked
Din Balborg trykker fast dig til sit Bryst.

Axl.

O, Skiebne! dræb mig nu i hendes Arme.
Balborg.

Nei, elskelige Svend! nei, du maa leve.
Axl.

Hvad skal jeg leve for?
Balborg.

Balborg.

For Gren, Axl!

Grindre dig dit skionne Heltenavn!

Axl betyder stor og herlig i
Vort gamle Sprog.

Axl.

Ja, det var Axl vorden,
Det var han vorden, hvis ei Skiebnen havde
Berøvet ham sit salige Valhalla,
Sin Balborg, Kampens Lon.

Balborg.

O, gode Svend!

Axl.

Krigsluren faldte mig i Kampens Tummel,
Ei for at vinde dunkle Egeblade;
Du sad paa Skyen, som min Norne, Balborg!
Og strakte Rosenkransen mod din Beiser,
Den røde Rosenkrands.

Balborg.

Rosen er visnet.

Axel.

Jeg naaede Rom, jeg saae den gamle Pave;
 Med Skielven nærmest jeg mig Jordens Herre,
 Draf Liv og Redning af hans Fadersmiiil.
 Han rakte mig det sicere Trolddomsbrev.
 I fierne, blaae italienske Bierge!
 Hvor hurtig svandt I da i Horizonten!
 Mit Die, idelig mod Norden vendt,
 Alt troede der at skee blege Nordlys;
 De glimted som Grindringer fra Hjemmet.

Valborg.

Det var din Valborgs Hølelser, min Axel!

Axel.

Den unge Pilgrim gif usortroden
 Snart over Klipper, snart i lave Dale,
 Langt fra sin Urne med sin Vandringssstab;
 Et sikkert Haab om salig Fremtid lindred
 Den kælne Længsel, veemodsfulde Hjemvee.
 Naar Lærfen vakte ham, da sang den: Valborg!
 Og Morgenröden lued, som hans Elskov.
 Middagen drev ham i den dunkle Skov;
 I mange velske Myrter, tydskle Bøge
 Staaer Valborgs Navn. O, skynd dig, runkne Bark!
 At dække disse sicere Træk! Men du,
 Dryade! syng med sagte Rost i Stammen
 Om det ulykkelige Par i Nord
 For Sydens Hyrdepiger, mens du ryster
 I Aftenwinden dine grønne Lokker.

Valborg.

O, Axel! Axel! du har elsket mig.

Axel.

Nu skalst du atter see mig, vide Verden!
 Men uden Vandringss stav — min Stav er brudt.
 Nu skal jeg atter vanke mellem Stammer
 I Skovens Mat; men uden Maal og Stræben.
 Den første lille Tue paa min Sti
 Kanaabne sig og skenke mig en Grav;
 Der er min Arne.

Valborg.

Grumme! saadan vilst du
 Forlade Valborg?

Axel.

Axel skulde blive
 For rolig her at see dig slæbes hen
 Til Altret af din Boddel?

Valborg.

Før skal han
 Henslæbe mig til Retterstedet.

Axel.

Tiger!
 Et saadant herte knuser du, og falder
 Det Kærlighed.

Valborg.

Mit Die, slovt af Zaarer,
 Vil snart ei kunne taale Dagens Lys;
 Før Døden lukker det, vil huldt min Moder,
 Den hellige Kirke, laane mig et Slør.

Axel.

O, Gud! min Valborg Nonne! disse Haar,
 De lange, gule, filkebløde Løffer

Afslaaerne! disse skionne Lemmer hyslet
I tykke, stive, sorte Klæder!

Balb org.

Da

Skal mangen Nat jeg vandre her alene,
Og tænke paa min sode Drem, og paa
Din Gienkomst, Axl! og vor bittere Skiebne;
Da skal mit Hierte stige fromt til Gud
I Bonnen og den hoie Sang, og for
Min Bons Skyld skal han lette dig dit Hierte.

Axel.

O, Valborg!

Balb org.

Stille skal jeg sidde i
Min lille Celle, virke Guld i Silke,
Henleve blid og sorgelig min Tid,
Som Turtelduen, der med al sin Fromhed
Dog aldrig finder Ro; der aldrig hviler
Paa grønnen Green, om den er nok saa mødig;
Der aldrig drifker af det klare Vand,
For den har muddret det med sine Fodder.

Axel.

Og Axl?

Balb org.

Du skalst drage til din Gaard,
Op til din Søster, til den gode Helfred;
Gi vild forsage reent dit Fædreland,
Gi heller blive paa et Sted, hvor daglig
Din Harme maatte voxe. Tiden læger
I Verden Alt, den læge dine Saar!
Naturen i sin ødle, stille Storhed,

En færlig Søsters vennehulde Omgang
 Formaaer langt bedre, end det muntre Samqvem,
 At lindre Hiertet. Derfor skalst du drage
 Op til din Gaard, der kneiser med sin Muur
 Paa Fjeldets Kant, og skuer over Elven
 Og over Dalen og det vildne Hav.
 Saaledes skalst du skee paa din Skiebne.
 Begynder Hiertet alt for stærkt at banke,
 Da grib dit Spyd, din Bue, styrt dig i
 De mørke Graneskove! Øv din Harm
 Paa Biornen og den ondskabsfulde Los,
 Som strække Skovens Fred. Saaledes vil
 Du efterhaanden overvinde Smerten.
 Om Vinteraftnen skalst du sidde hos
 Din gode Helfred i jer lille Stue,
 Og læse hende for af gamle Sagn
 Om Odin, Thor, og om den gode Baldur.
 Ved Helfreds Harpe kanst du ogsaa synge
 Heel mangen Bise; men, min Axl! vogt dig
 For Signes og for Hagbarths, syng ei heller
 Om Ridder Aage og om Jomfru Else!

Hun brister i Graad.

Axl.

O, Balborg! Balborg! dem kun vil jeg synge.

Han omfavner hende.

Erland

Kommer tilbage.

Nu, mine Born! det kan ei Andet være,
 Jeg nødes til at skille eder ad.

Balborg.

Farevel!

Axel.

Farvel!

Valborg.

Vi sees igien.

Axel.

Hos Gud.

De rive sig af hinandens Arme, og gaae hver til sin Side, Valborg
med Folge. Man bliver Vilhelm vaer i Baggrunden.

Erland.

Ulykkelige Edelinge! blegt
Som Stierner faaer eders Flamme Gienstkin
Paa min Grindrings Vinterhimmel. Ja,
Den er en ufrisk Mand, som aldrig kiendte
Til Kicerlighedens Styrke. Gode Axel!
Min Skiebne var din saare liig. O, min
Eleonora! som en Maane straaler
Dit Minde ned paa min Decembersnee.
Blevst du din Erland tro til Doden? Ingen,
Af! ingen Læbe bragte ham et Budskab
Om dig og om din Dod.

Vilhelm
i Baggrunden.

Eleonora

Bon Hildesheim blev Erland tro til Doden.

Erland.

Taler en Røst til mig fra Gravene?

Han vender sig, og bliver Vilhelm vaer.

Vilhelm.

Selv trunget af sin Fader Gebhard til
At ægte Rudolf, blev Eleonora
I Hiertet Erland tro; hun favned dig

I Tankerne, naar paa den skumle Schwarzburg
Hun nødtes at omarme den Forhadte.

Erland.

Hvo er den fremmede, den blege Mand,
Der taler hist i Kirkens Baggrund? Er det
En Alabenbaring? Som en Marmorstøtte
Staaer han og læner fast sig til sit Sværd.

Bilhelm gaaer ham i Mode.

Erland.

Hvo est du, Fremmede?

Bilhelm.

En Mellemting

Af Lam og Tiger, min ørværdige Fader!
En Sneebloomst, klækket ud i Kulden under
Et selsomt Horoscop, da Venusstiernen
Formørkedes af en ildrød Comet.

Erland.

Du est?

Bilhelm.

En Son af din Leonora
Og din Blodfiende Rudolf.

Erland.

Alle Helgen!

Du? er det muligt? Ja, jeg seer, jeg seer
De elskte Træk; jeg seer dem blandte med
Den kolde Barskhed. O, min Son, min Son!
Leonoras Son! kom i min Arm,
Kom, lad dig trykke til mit gamle Hjerte.

Bilhelm

omsavner ham.

Jeg mener det saa varmt og godt, som du;
Men Taarer har Naturen negtet mig.

Erland.

Hvad er dit Navn, Leonoras Son?

Bilhelm.

Bilhelm, i eders danske Sprog Bildhialmur.

Erland.

Og hvilken Engel forte dig til mig?

Bilhelm.

Gen af de gode, haaber jeg, min Herre!

Selsom er min Natur og halv en Uting;

Tilsammensat af stride Clementer,

Af Kærlighed og Had, af Harm og Omhed,

Giverer en evig Uro i mit Bryst,

Som ene slaffes Lise, naar jeg styrter

Mig ind i Krigens Tummel, eller naar

Med stum og kold, men ørlig Trofasthed

Jeg flutter til en brav Staldbroder mig.

Saa har jeg sluttet mig til Axel Thordson.

Selv kan jeg ikke elsker, men jeg finder

Min Lindring i at hiespe den, som elsker.

Jeg fulgte ham; jeg vidste, I var her.

Min Moder havde paa sin Sotteseng

Paaagt mig eengang at besøge eder.

Hun vidste, at I havde byttet Bandsret

Med Munkekappen; heftigt bad hun mig

At bringe eder hendes Livs Farvel.

Tilgiv! i Kampens Larm har jeg i ti Aar

Forglemt det. Axels Reise mindte mig

Heel pludselig derom; den vakte min

Samvittighed. Jeg troer, det mørke Tungsind

Har været mig en Straf, som vil forsvinde

Nu, jeg har lydt min Moders sidste Villie.

Ærværdige Fader! rør mit vilde Hoved
Med eders Haand, gib mig Belsignelsen.

Han knæler.

Erlund.

Gud signe dig!

Bilhelm.

Tak! det har lettet alt.

Staaer op.

Jeg skuer Himlens Vink i dette Mode.
See, gode Gubbe! du din Brud har mistet
For mange Vintre siden; dette Bryst
Er luft for Elskov; men to unge Hierter
Adskilles her, kun skabt for Kærligheden.
Velan, ærværdige Fader! lad os To,
Den Ene Offer for, den Ander Frugt
Af et usaligt Ægteskab, forhindre
Et lignende, og redde vore Venner.

Erlund.

Min Son! hvordan?

Bilhelm.

Det kommer an paa dig,

Saa redder jeg dem.

Erlund.

Kære Son! hvorledes?

Bilhelm.

Seilsærdigt ligger end vort Skib i Fiorden,
Dg kan forlade Land, naar Ankretlettes.
Balborg er bragt til Klostret. Veien did
Gaaer fun igennem Kirken. For at hindre
Bortførelse, som Hafon holder mulig,
Skal Broder Knud med tyve Ridderstvende

Hør holde Vagt i Nat ved Kirkens Indgang,
Og give Mys om mindste Lyd, der høres.

Erland.

Og sleg Forsigtighed, som gior al Redning
Umulig, fryder dig?

Bilhelm.

Forsigtigheden

Gior ene Redning mulig. Luktes Kirken
Med sine jernbeslagne, tykke Dore,
Da var der ingen Redning; thi i Morgen
Vil Hakon føre Valborg hjem som Brud.
Men giennem tyve Riddersvende, giennem
Den skumle Munk selv Genogtyvende
Veed jeg at giøre Plads.

Erland.

Og vil Skiermydslen
Ei giøre Larm og vække Borgens Kæmper?

Bilhelm.

Det hellige Kirkegulv skal ei besudles
Med ørligt Blod af brave Riddersvende,
Som lyde deres Pligt og Kongens Bud;
Jeg veed et bedre Middel.

Erland.

Hvilket, Son?

Bilhelm.

Er ei den gyldne Kiste over Altret
Sanct Olafs Skriin? Og troer ei menig Mand,
At ofte sig ved given Leilighed
Hans døde Legem reiser op i Graven
Bud Midienat, som Gienfærd, for at strække

Forbryderen, til Hielsp og Bistand for
Den undertrykte Dyd?

Erlund.

Saa troer Enhver.

Bilhelm.

Har du som Erkebislop ei hans Guldhielm,
Hans lange Jernsyd og hans Solvmorskaabe
I din Forvaring?

Erlund.

Jo.

Bilhelm.

Axel er reddet.

Erlund.

Min Son! du vilst —

Bilhelm.

Betænker du dig paa,

Om det ærværdige Folkesagn engang
Skal virke til det Godes Fordeel, som
Det ofte misbrugt virkede til Syndens?

Erlund.

Nei! Det er ingen Synd. Gud vil tilgive
Det rene, det uskyldige Bedrag,
Som Nødsfald kræver her til Dydens Frelse.

Bilhelm.

Bedrag? Og hvo har sagt, det er Bedrag?
Sanct Olaf kommer selv, ærværdige Fader!
Selv kommer han, han hyller sig i mig;
Jeg er hans Gienfærd. Er et Gienfærd ei
En jordisk Larve for en evig Aland?

Erlund.

Ei anderledes staaer det til at indsee.

Bilhelm hoitidelig.

Velan, jeg er Sanct Olafs blege Larve;
Selv har han blæst mig Tanken i min Sicel,
Jeg kommer som hans virkelige Gienfærd.

Erlund.

Min Son! dit dunkle Die gløder stærkt.

Bilhelm.

Min Tanke dvæler helst i Evigheden.

Erlund.

Vel! jeg er rede. Følg mig, lad os ile!

Bilhelm.

End er det Tiden ei. Naar Dagen synker,
Og Duggen falder kold paa Gravens Steen,
Tvislen paa Mandens Mod, og Angstligheden
Paa Synderens Samvittighed; naar Kirken
Er fyldt af det hoitidelige Morke,
Og Nattens Lampe faste mat sit Skin
Igennem Mulmet hen paa Gravene;
Naar Klokkens slaaer sit dumpe tolvte Slag;
Naar Uglen tuder, og naar Hanen galter —
Da stiger Olaf i sin Kongepragt,
Som Nattens Konning, at forfæerde Lasten,
At fælde Nidingen, at torre Graaden
Af Uskylds Die med sin Svededug.

Fierde Act.

Nat; Lysekronen brænder svagt i Dæmringen. Broder Knud sidder med Bjørn Gamle, Kolbein og flere Kæmper paa en Bænk ved den hoire Kirkepille.

Knud.

Her bedst vi sidde, mine fædre Venner!
Bed denne Pille, ved de hellige Kors
Af trende salige Normannakonger.
Her vil i Guds Navn vi tilbringe Natten.
Endrid! har du et vaagent Die havt
Med Kæmperne ved Døren?

Endrid kommer.

Ja, de vaage.

Knud.

Nu, vi vil ogsaa vaage. Kan vi bedre,
End vaage for vor Konges Sikkerhed?
Juist derfor har jeg valgt os denne Plads
Bed Kongepallen, som den faldes; hellig
Den hæver sig med sine ædle Kors.
Seer Støtten derimod her overfor!
Skamstotte kunde man vel falde den.
Der havde twende unge Syndefulde

Udskaret deres Navne. Daarlig trodsed
 De Kongens Scepter, Geistlighedens Stav.
 Nu seer I Herrens Straf, Netfærdighedens!
 I edel Harm har Kongen med sit Sværd
 Nedhugget dette Tegn, som voved at
 Vanhellige Kirkens Træ med Elskovskrandse;
 Nu visner Kransen hist i Støvet der.

Bjørn.

Ja ja! hvad due Blomster Andet til,
 End til at visne? Lad den ligge der!
 Med Kongens Kors har det en anden Art,
 Jo høiere det staaer, desbedre staaer det
 Med Landets Kæmper, desto mere stiger
 I Kraft og Gere Riget. Dersor huer
 Mig og det øverste af disse Kors
 For alle. De to andre hoine sig
 Vel ogsaa noget; men de naae dog ei
 Den høie Harald.

Knu d.

Tal ei saa, min Gubbe!

Den ødle Olaf Kyrre staaer maaskee
 Selv over Harald Haarderaade. Aldrig
 Har Freden blomstret saa, som under ham;
 Han var en Stottestav for Geistligheden.

Bjørn.

Det var Ulykken just — forstaa mig ret:
 Jeg mener Freden; Geistligheden, Herre!
 Den er al Gere værd, det veed jeg nok.
 Men Olaf Kyrre, Magnus Barfod lagde
 De første Spirer til Jordærvelsen,
 Ved at forandre Landets gamle Sæder;

Og dersor, mener jeg, de naer ei til
Den drabelige Harald Haarderaade.

Knud.

Olaf har gavnet Landet med sin Daad.
Biorn.

Før Olaf Kyrres Tid drak man af Horn,
Da brændte Ilden midt i Giestestuen,
Da sad blandt sine Mænd Normannakonning
Midt paa Langbaenken, Øllet bragtes ham
Om Ilden. Det var Olaf ei tilpas.
Han skulde have sig Højsæde giort
Paa Gaffelbaenken. Ilden sik ei Lov
At brænde varm og lystig midt i Stuen;
Den skulde stoppes i et Hul affides,
Blot af den Aarsag, at de kælne Lunger
Gi kunde taale Røg.

Knud.

Nu, Fader Biorn!

Den falder og paa Brystet.

Biorn.

Ei! hvad Brystet?

En ørlig Karl maa have Mod i Brystet,
Og ikke bryde sig om Røg og Damp.
At tale nu om Klædedragten, da
Har Olaf svare Synder, og vor Herre
Forlade ham det i hans Grav! Tilforn
Gik Kæmpen i sit Harnisk, eller i
Sin hvide Badmelskiortel; nu blev Brogen
Ham snort om Lænderne med Guld og Sølv,
Guldringe spændt om Læggene, i Folder
Det bløde Silke lagt om Arm og Skulder,

Endstiondt for Resten Wernet var saa trangt,
 At med et Bærksei paa det maatte drages.
 Med Magnus Barfod var det lige nær,
 Kun paa en anden Maade. Han var Helt;
 Men løb han efter sit irlandske Tog
 Med stakket Kiortel og med bare Been
 Ei om paa Gaderne, som Betler, skiondt
 Han var Normannafønning? og kan ei
 Han selv sig takke for sit Døgenavn?

K nud.

Nu, Alt forandrer sig med Tiden, Fader!

Bisrn

ryster paa Hovedet.

I Fald de havde fun i Wre holdt mig
 De gamle Drilkehorn, saa sikl det være;
 Men denne Skif at nippe Ol af Bægre
 Er en Uvane, som vil bringe Landet
 Seent eller tidligt i Aftagende.
 En høvist Svend maa tomme ud sit Maal,
 Ei sætte Skæggelevninger paa Bordet.

Endrid.

Nu, deri har vel Gubben Ret: Kong Harald
 Var en udmarket Helt. I Grækenland
 Staarer hoit hans Navn endnu i Wre, fra
 Den Tid han tiente Dronning Zoe mellem
 De tappre Børinger.

Bisrn.

Du kommer lige

Fra Miklagard; hvor gaaer det? gør I end
 Det gamle Norden Wre, som i min Tid?

Endrid.

Altting er ei dødt ud med dig, min Gubbe!

Bjørn.

Saa sover end I paa den blotte Jord
Med Hjelm om Tindingen, med Skjold paa Brystet,
Med Sværdet over Hov'det, med den Hoire
Om Hjaltet, og med Mod og Blod i Barmen?

Endrid.

Ei anderledes.

Bjørn.

Rider end Kong Olaf,
Den hellige Dodning, paa sin hvide Hest
I eders Spidse, naar I gaae mod Fienden?

Endrid.

Det hændes ofte, Fader Bjørn! Har du
Ei hørt, hvad nylig sig tildraget har
Med Neiter, med hans Sværd?

Bjørn.

Nei, Son! fortæl!

Endrid.

I veed, at Ingebjørn, en tapper Svenske,
Tog dette Sværd, da Konning Olaf faldt
Paa Stiklestad. Det gif i Arv fra ham
Til Son og Sonneson. Hans sidste Et
Tiente med mig i sidste Keiserkrig.
Bor Leir var slagen, Bæringerne hvilste,
Just som du figer: hver i Rustning, med
Sit Sværd i Haanden over Hovedet.
Som Svensken vaagner, har han intet Sværd;
Det ligger kastet langt paa Marken ud.
Saa gif det trende Nætter alt i Rad.

Nu spørger Keiseren, hvad det vil sige.
 „Ja,” svared han, „min ædle Kyrialax!”
 (Betyder nemlig: Herr Alexius;
 Thi Kyrie er paa Græsk en Herre, veed I
 Af Psalmebogen) altsaa: „Kyrialax!
 Det Sværd, jeg eier, kaldes Neiter; det
 Bar Olafs Sværd, som med sit Liv han misted
 Paa Stiklestad.”

Biorn.

Belgiort af Konning Olaf,
 Han vristed Sværdet ud af Svenskens Haand!
 Hvad skulde ogsaa han med Olafs Sværd?

Endrid.

Rigtig; det indsaae Keiseren og Alle.
 Med stor Bekostning lod da Kyrialax
 En Kirke bygge for Sanct Olaf paa
 Det Sted, hvor Sværdet laae; og over Altret
 Blev Sværdet hængt, saaledes som hans Skriin
 Staaer over Alteret i Choret her.

Kolbein.

Hvor selsomt skinner den forgylte Kiste
 Igennem Mørket hid til os fra Choret!
 Er det da sandt, ørværdige Herre! at
 Kong Olaf gaaer igien?

Biorn.

Er det et Spørgsmaal?

Knud.

I Normænd er et uregierligt Folk;
 Da blier det vel nødvendigt, at selv stundom
 De Døde stige frem af Gravene,
 For at formane jer til Frygt og Bedring.

Bjørn.

Har du ei hørt de hundrede Mirakler?

Kolbein.

Bel har jeg det; jeg veed fun ikke rigtig,
Om de staae til at troe.

Knud.

Forsynd dig ei!

Saa gierne kanst du twivle, Son! om Himlen
Og om din Salighed, som om Sanct Olaf
Og om hans Tertegn.

Bjørn.

Tag dig Bare, du!

At det ei gaaer dig, som den danske Jarl,
Der misted Synet for sin Banstro.

Endrid.

Gamle!

Fortæl os Noget om den hellige Mand;
Din Alder har oplevet meget, veed jeg.

Kolbein.

Det hidser fun Indbildningskraften op;
Og da vi dog skal holde Vagt i Nat
I Kirken —

Bjørn.

Eft du Niding?

Kolbein.

Ifke for

De Levende.

Bjørn.

Bel svart, min Son! Har du
En god Samvittighed?

Kolbein.

Ja.

Bjørn.

Saa behøver

Du heller ei at frygte for de Døde.

Kong Olaf vil ei skade Nogen her;

Thi alle vi — naar jeg undtager ene

Den fromme Broder Knud — har store Synder,

Men vor Samvittighed er reen, og derfor

Vil Olaf ei tilfoie Nogen Ondt.

Endrid.

Fortæl!

Bjørn.

En Midienat i Kiøping her,

Som Klokkens just slog tolv —

Klokkens slaer tolv.

Endrid.

Ha, hørte du?

Bjørn.

Yes er ei dov. En Nat, just Klokkens tolv,

De Hanen havde galet Midnatsgalet —

Hanen galter.

Kolbein.

Dan galter! hører J?

Bjørn

fortrædelig.

Skal jeg fortælle,

Sa maa du tie. Hvad er det for Væsen?

Wdn kan ei høre sine egne Ord

Før lutter Klokkeslag og Hanegal

O; tosset Snak. Det er en høslig Vane,

A unge Svende blande næsviis sig

I Talen; i min Ungdom taug han stille,
Naar gammel Kæmpe talte. — Men hvor var det,
Vi slap?

Endrid.

Bed Hanegalet.

Bisrn.

Rigtig.

Til Kolbein.

Falder

Du tiere mig i Talen, kanst du bede
En tandløs Kicerring dig fortælle Resten. —
Altsaa: en Midnat her, just Klokkens tolv,
Som Hanen havde galet, kom Sanct Olaf
Fra Choret hist igennem Kirken i
Sin gyldne Rustning, med sin lufte Hielm
Omkranset af Karfunkelkronen, med
Sit lange Spyd og med sin Solvmorskaabe,
Som slæbte efter ham i Kirkegangen.

En Skikkelse lader sig see i Kirkens Baggrund, just saaldes
som Biorn fortæller. Kolbein, som først bliver den vret,
Blegner, og stirrer derhen med sine Blik.

Hvad gaaer der etter af dig, yffe Svend?

Kolbein tier.

Nu, kanst du ikke lufke Munden op?

Kolbein.

Fortæl fun du! Jeg skal ei falde dig
I Talen. Det vil jeg fun ellers melde
I Forbigaaende: der staaer en Mand
I Gangen hist livagtig, som du siger.

Kæmperne.

Christ frie os!

Munken flygter; Endeel vil følge ham.

Bjorn.

Bliver, er I norske Mænd!

Blier, er I ærlige, trofaste Kæmper!

Den er en Niding, en Ildgierningsmand,

Som flyer. Nedkaster jer paa eders Knæe,

Som jeg! — Saa! — Blotter eders Hoveder!

Holder andægtigt eders Hænder! — Saa!

Den er en Stimand, som forskræftet flyer

Hvor Olafs Land. Hvad er I bange for?

Han er vor Skytspatron. Hvi flygter I,

I Fald han tale vil med sine Born?

Kolbein.

Det kommer nærmere.

Kæmperne.

Gud staae os bi!

Spøgelsen.

Hvad hvisler i min Hvælving,

Hvor Døden hviler?

Hvad kalder Kongens Knokler

Af Kobberkisten?

Hvad buldrer, hvor den Blege,

Blodløse blunder?

Forlader uden Larmen

Med Sværd og Vandser

De mulmbeklædte Mure,

Det hælne Mørke;

Og lader før fra Læben

Gi Ordet lyde,

Før Solen i sin Skønhed

Min Grav bestraaler!

Kæmperne staae op, neie, kørse sig, og forlade Kirken.

Knud

kommer tilbage med Dørvogterne.

Jeg figer jer, det er Bedrageri!
 Det var mig fun i første Dieblik
 Lidt sært, før jeg fik Tid til Eftertanke.
 Der staaer han. Nærmer eder! Vi er nok.
 Omringes ham med eders Hellebarder!
 Fanger ham levende! Det er en Giogler.
 Der spøger ingen Aander; det er Fordom.
 Man vil bedrage Kongen. Overvinder
 Jer Overtro! Sanct Olaf er en Stovhob,
 En Ormesæk; hans Magt er længst forbi.

Spogelset gaaer med hurtige Skridt ind paa Knud, og stoder
 ham Spydet igennem Brystet.

Kæmperne.

Christ frels os! Han er falden paa sin Synd.
 Flyer! Lovet være Gud og alle Helgen!
 Alle flye, Spogelset forsvinder.

Knud alene.

Det blev mit Banesaar. Hjelp! Nedning! Hjelp!
 Forlader mig i Noden ei! — Ha, jeg
 Er ene! — Jeg forbløder mig. Var det
 Et Menneske? Han stodte Spydet mig
 I Brystet med en unaturlig Kraft
 Igennem Bandsret, som min Kuppe skulde.
 Nei, nei, det var en Dodelig! Alt dør.
 Der er jo ingen Evighed.

Klokken slaaer et Dvarter til eet.

Ha, hvad

Betyder dette dumpe Klokkesslag?
 Den føle, stærke Genklang fra det Høie?

O, Skræf! O, isnende Fortvivlesle!

Er Intet, hvormed jeg kan stille Blodet?

Han famler omkring, og finder Valborgs Krands, som Hakon
har nedhugget.

Her, her er Urter, som kan stille Blodet. —

Det rinder stærkere! Hvad seer jeg? Gud!

Skiøn Valborgs Blomsterkrands! Barmhertighed,

Forbarmelse! O, beder, beder for mig,

I unge Elskende! Mit Hjerteblod

Har farvet eders Krands. O, beder for mig!

Han doer.

Vilhelm kommer tilbage med Valborg og Erkebispen.

Vilhelm.

Skiølv ei, min ædle Jomfru! I er frelst.

Min Svend er ilet hen at hente Axl.

Binden er god, Alt klart forinden Borde.

De hvide Ulser puste venligt alle

I Skibets Silkesel, og Freias Stierne

Nedfunkler klar fra Nattens dunkle Hvælving.

Erland.

Min Son! Gud takke dig for denne Daad.

Vilhelm.

Min Daad er ringe, Fader Erland! dig

Kan Axl ene takke for sin Lykke.

Valborg.

O, vi maae begge takke eder begge!

Vilhelm.

Der er han.

Axl

kommer med Sværd og Skoild.

Vilhelm! Elstte Valborg! Fader!

Bilhelm.

Er Beien ryddelig til Skibet, Axel?

Axel.

Gaden er tom; jeg saae den rædde Skare
Udstyrte nys af Kirkedøren, som
En Sværm af blege, tause Aftenbakkere.
Men Munken, som vi skulde gribte strax
Som han kom ud af Kirken, saae vi ei.
Jeg frygter, han har skjult sig i en Krog,
At han forraader Alt.

Bilhelm.

Vær uden Frygt!

Forraederiet fundet har sin Skranke.

Han viser ham Munkens Liig.

Axel.

Knud i sit Blod!

Valborg.

O. Himmel!

Erlund

med et bange Blik paa Bilhelm.

Myrdet?

Bilhelm rolig.

Dreæbt.

Hans frække Ryggesløshed jog ham selv
Bespottende i Skiebnens og Sanct Olafs
Fiskolde Jernsyd.

Erlund.

Arme Synder, brat
Henrevet, uden Bod og Sacramente!

Axel.

Hvad holder han i sine Hænder? Himmel!
Min Valborgs Krands. Tæt har han krystet den
Til Hiertet i sin Dods Kamp.

Valborg.

O, den Arme!

Han har fortrudt sin Synd. Gud naade ham!

Axel.

Det vil han for din Bøns Skylds, søde Pige!
O, Glæde! seer mit Die dig igien?

Valborg.

To Engle har udrevet os fra Doden.

Bilhelm.

To Mennesker. Og nu, mit kælne Bar!
Nu gielder Hurtighed. Naar Alt er endt;
Naar trygt den høie Schwarzburg med sin Ringmuur
Og sine runde Taarn beskytter os;
Naar Fader Erland har i Borgcapellet,
Hvor Leonora tvunget blev til Rudolf,
Lagt eders Hænder i hinanden — da
Er nok af Tid til Ricertegn; da skal I
Forvandle Schwarzburg til et Weissenfels;
Da skal den gamle Erland see sig ung
I eder, og den barske Bilhelm blid;
Da skal vi ogsaa synde Sælemeßer
For denne arme Synders Salighed.
Men nu, gør Alting fort, og folger Bilhelm!

Valborg.

Gud, hvor mit Hierte banker!

AxeL.

Lad os knæle

Paa Haralds Grav, og tage Afsked med
Vort Fædreland!

I det de Elskende ville knæle, hører man tre hulst hylende Toner af et Horn langt borte.

Ha, hvad var det?

Bilhelm.

Man kommer ind i Kirken.

Frygt ei, min ædle Jomfru! det er Gotfred,
Min ørlige, trofaste Svend. Hvad bringer
Du, Gotfred? Hvad betyde disse Toner,
Vi nys har hørt?

AxeL.

Det var et Ludurhorn.

Gotfred.

Alt gior os Flugten let. I denne Stund
Er Erling Skafte løbet ind i Fiorden
Fra Bergen med en talrig Flaade, for
At overrumple Hakon Herdebred.
Det Horn, I hørte, lod fra Erlings Skib,
Som Tegn til Angreb. Intet hindrer os
Nu i at flygte. Alt er i Forvirring.

Bilhelm.

Den vrede Skiebne gaaer med raske Skridt
Sin Havn i Mode. Kom, min brave Broder!
At du vilst ikke stride mod din Frænde,
Forbyder dig dit Wedelmod, det veed jeg;
Vel, overlad ham til hans egen Skiebne,
Og folg, hvorhen din gode Norne vinke!

Axel

efter et Siebliks Taushed.

Min gode Norne vinker til min Pligt.

Vilhelm.

Hvordan? du troer —

Axel.

Nu kan jeg ikke reise;

Det er umuligt, Valborg! plat umuligt.

Vilhelm.

Du vilst?

Axel.

Forsvare Hakon Herdebred.

Vilhelm.

Din Avindsmand?

Axel.

Hvad Avindsmand? Ham har

Jeg trodsig Ryggen vendt; nu er min Konge
Bestedt i Nød, ham skylder jeg mit Liv.

Vilhelm.

Du skylder Fædrelandets Bel dit Liv,
Ei Hakon. Mener du at gavne Norge
Med at forsøre denne unge Daare,
Som overtræder alle Pligter for
Sin Lidenkab? som ringeagter Dyden
Og Undersaattens Met? som glemmer ganske
Det Heles for sin egen Tær? Nei, Axel!
Hvo Konge være vil, ham hør det sig
At tænke, handle kongeligt. Kom! Erling
Er en glorværdig nordisk Kæmpe, edel.
Forsink ham ikke Seiren; han vil ei

Misbruge den. Lad Norges Scepter funkle
I Hæltens Haand; det rușter i en Ridings.

Arel.

Lad ei din Læbe med spidsfindig Klosgt
Forvirre Erligheden i dit Hierte!
Hakon er ingen Riding; Munkens List
Har vidst at nære sumst hans Lidenskab.
Uhældig Elskov, Ungdom, onde Raad!
Get af de Tre var nok til at forvirre
Det bedste Hierte. Hakon vilde grumt
Berøve mig min Brud — det led jeg ikke;
Nu vil man grumt berøve ham hans Rige —
Det lider jeg ei heller. Hakon er
Min Frænde. Erling taler slet om
Bor Stammefader i sin Grav; han vil
Ydmyge Harald Gilles Et, og sætte
Sin egen Son paa Norges Kongethrone.
Var jeg en Thrønder af den Gilske Stamme,
I Fald jeg taalte det? en ærlig Svend,
I Fald jeg svigted Hakon i sin Nød?
Har jeg ei lagt min Haand i Hakons Haand?
Fortiente Arel denne Lilievand,
Dit Veneskab, hvis han blev sin Konge trolös?

Erland.

Min unge Helt! du taler Pligtens Ord.
Jil at forsvare Kongen med dit Sverd!
Hvi negter Gud min matte Alderdom
At folge dig?

Bilhelm.

Trost du den væne Mø;

Jeg fylde vil din Plads i Kampen, Fader!
 Jeg fiender ei Forholdet her saa noie
 Som du og Axl. Hvis I begge mene,
 At ørlig Troskab falder ham til Kamp —
 Vel, Sværdet er alt draget, og jeg følger.

Axl.

Groed ikke, Valborg! All min Frygt er endt.
 Mit Hjerte slaaer ei længer tungt og bange.
 Jeg vil ei røve Valborg, nei, jeg vil
 Fortiene hende. Ha, vor Stammefader!
 Nu først forstaaer jeg dig. Du legger Haand
 Paa Sværd; din Mine figer: „Red min Ere!
 Forlad ei Fædrelandet!“ — Vel, min Elskte!
 Vi vil forsonе Skiebnen; Hakon selv
 Vil vi forsonе. Ynglingen skal lære
 At sætte Priis paa ørlig Helt i Kamp.
 Selv skal han efter overstanden Fare
 Forene vore Hænder, elskte Valborg!
 Her over Graven af den Henvede.

Hornet lyder.

Jeg kommer, Hildur! Dine Kæmper komme,
 At skienke Karpen Blod i Trondhiems Fiord.
 See, min Veninde! twende rode Hjerter
 Staae brændende foreent i Axels Skjold,
 Halv i den blaa, halv i den hvide Grund;
 Det tyder: „Elskov, Uskyld, Himlen,“ Valborg!
 Vor Elskov er uskyldig, Himlen vil
 Belonne den.

Valborg.

Ja, med sin Salighed.

Axel.

I Hurtigheden har jeg glemt at spønde
Sværdbæltet om min Lænd; jeg greb kun Sværdet.

Valborg

tager et himmelblaat Skær af sin Skulder.

Kom, elskte Kæmpe! lad mig skienke dig
Dit Axelskær.

Axel

Knæler, hun hænger ham Skærset over Skulderen.

O, føde Valborg! Axel
Er din, din Kæmpe, og du trivler om
Den sikre Seir?

Valborg.

Du est min Kæmpe; jeg

Er din Valkyrie.

Axel.

O, græd ei, Valborg!

Valborg.

Jeg vil ei græde. Ogsaa Pigen, Axel!

Kan vise Hæltemod i stille Taal.

Gak, min udkaarne, elskte Ungersvend!

Din Valborg skienker dig til Fædrelandet.

Bilhelm.

En ørlig Pige, ved Sanct Innocens!

Farevel, ærværdige Fader!

Erland.

Mine Sonner!

Guds hellige Engleflare folger eder.

Arel.

Farewell, min Valborg!

Valborg

holder ham tilbage i sine Arme.

Bi et Dieblif!

Lad mig endnu engang, for sidste Gang,
See Arel i sit skønne Hæltesie.

Arel

kysser hende.

Farewell!

Valborg.

Nu gaa! nu glemmer jeg dig aldrig.

Kæmperne gaae.

Femte Act.

Axl kommer ind med Kong Hakon, som er saaret i den heire Arm.

Axl.

Her er vi sikre for en Stund, min Herre!
Her i Guds hellige Huus. Sæt dig paa Bænken!
Saa! lad mig nu forbinde dig din Arm.
En Kæmpe maa forstaae Saarlaegekonsten;
Man har ei altid Hjælp ved Haanden. Saaret
Er dybt, men ikke farligt. Havde vi
Et Stykke Linned fun!

Hakon.

Din Godhed saarer
Mig dybere, end Erling Skaffes Sværd.

Axl.

Lad ei min Trost kab saare dig; det var
Jo ganske mod dens Hensigt.

Han søger i sin Barm, drager et Klæde ud, studser, men fatter
sig strax, og figer:

Her er Linned.

Hakon.

Hvi studser du? Almægtige Guds Navn!
Jeg kiender dette Klæde.

Axel.

Tving din Feber!

Hakon.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde?

Axel.

At ikke Blodet skal forløbe dig.

Hakon.

Du vilst forbinde mig med dette Klæde,

Hvormed jeg sonderrev dit Liv?

Axel.

Min Herre!

Det er en anden Dug.

Hakon.

Nei, nei! det er

Liinklædet, som den ondstabsfulde Knud

Skar over mellem dig og Balborg, Axel!

Jeg kiender det. Ha, svob det ei om Armen!

Det brænder mig, det martrer mig fun meer.

Axel.

Det er naturligt, at et Saar maa brænde,

Og at Forbindingen er smertelig.

Bær rolig, hviil et Dieblik, min Herre!

Og grib saa Sværdet med din venstre Haand,

Og folg paa ny med Axel mod din Fiende.

Nærverelsen af Kongen styrker Folket,

Og jeg vil være dig din hoire Haand.

Hakon.

Er det en grusom, en hevngierrig Stolthed?

Er det naturlig, reen Hoimodighed?

Hvordan forstaaer jeg Axel? Vilst du sanke
Gloende Kul paa Hakons Hoved?

Axel.

Nei,

Bed Gud og Mænd! tro vil jeg tiene dig,
Ei frænke dig, ei forekaste dig.

Hakon.

Men denne Hoimod smærter mig fun meer.

Ulykkelige Hakon Herdebred!

Din bedste Kæmpe ringeagter dig.

Axel.

Bed Gud i Himlen, ved min Valborg, Hakon!

Jeg agter dig.

Hakon.

Nu troer jeg dig, min Frænde!

Du svorst en hellig Ed. Vel, er det saa!

Og Hakon handled som en heftig Elsker

Paa Kongethronen, Axel! ei som Niding.

Axel.

Hvo kiender Elskovs Magt, og indseer ei
Dens Virkninger?

Hakon.

Nu taler du mig af

Mit eget Hierte, vakkre Kæmpe! See,

Din Trostlab og din Hoimod rører mig.

Pludselig vild.

Og dog, i Fald jeg mærked, at du troede,

Det var en qvindlig Blodhed, foraarsaget

Af legemlige Smærter — Axel Thordson!

Jeg rev mit Sværd med venstre Haand fra Høften,
Dg fordred dig til Kamp paa Liv og Død.

Axel.

Jeg svor ved Balborg, at jeg agter dig.

Hakon.

Belan! saa skalst du og høiagte mig.

Thi jeg vil giøre dig et Offer, Axel!

Men Offeret er stort; det er nødvendigt,

At du indseer dets Kositharhed.

Axel.

Min Konge —

Hakon

afbryder ham.

Ti stille! ti! lad først mig tale ud.

Jeg indseer, hvad jeg vover ved at giøre

Dig flig en Gave i en saadan Tilstand:

„Nu har den stolste Ungersvend engang

Dog faaet Diet op; nu indseer han

Nødvendigheden af sin Thrones Børn;

Nu trænger han til sine Kæmpers Trofikab,

Dg dersor klober han sig Ben med Ms

Udi sit Hiertes Angst og Nod.“ O, sy!

Jeg vilde have dig, jeg vilde falde

Dig en barbarisk Fiende, kold og slov,

I Fald du kunde domme saa.

Axel.

Min Herre!

Hakon.

Før Balborg mister Hakon Norges Rige,

Og Balborg — mister han for Balborgs Skyld.

Skøn paa min Gaves Børn! Man lønner ei

Det Mindre med det Større, for at tækkes
Sin Egennytte.

Axl.

Hakon, ædle Frænde!

Hakon.

Men jeg har feilet, og din rene Siel,
Dit Adelsind har aabnet mig mit Die,
Og fri og frank, fordi jeg vil det Gode,
Betvinger jeg mit Hiertes Videnskab,
Og skienker dig din Valsborg, skienker dig
Det Kæreste, jeg elsker her i Verden.
Misfiend mig ei, see min Opoffrelse!

Axl.

Jeg seer den, og Gud seer den, ædle Konge!

Hakon.

Omfavn mig nu!

Axl.

O, tag din Arm i Agt!

Hakon.

Nu brænder Saaret længer ei, nu smørter
Ei Klædet meer; det koler mig, som Gæsten
Af friske Urter.

Axl.

O, min Konge!

Hakon.

Lad

Nu Erling overvinde Hakon! Hakon
Har overvundet kæl sig selv; hans Seir
Er størst.

Axel.

Men det skal ikke blive derved;
Den anden Seier vil vi ogsaa vinde.

Man hører Larm uden for Kirken.

Bær rolig, hvil endnu et Djeblif!
Din gyldne Hjelm er tung; dit Hoved trænger
Til Lettelse. Giv mig din Hjelm! Der har
Du min i Stedet; den er lettere.

Larmen tager til; Axel kaster Kongens Purpurkaabe, som er
lost af under Forbindingen, om sine Skuldre.

Hakon.

Hvad gior du, Axel?

Axel.

Bær kun rolig, Herre!
Der kommer Nogen; muligt er det Fiender,
Lad Axel være da dit Skjold!

En Blok Fiender styrter ind.

Formanden.

Der staaer han,
Der staaer han, seer J? med den gyldne Hjelm,
J Purpurkaaben. Det er Kongen. Trænger
Ier ind paa ham, og dræber ham!

Hakon.

Ha, Axel!

Nu fatter jeg din underlige Færd.
Giv mig min Hjelm tilbage!

Axel.

Drag dit Sværd,
Stil dig saaledes, at din høire Arm

Bedækkes af mit Legem! Naar du seer
Dit Snid, hug ud, og træk dig flux tilbage!

Han raaber:

Herfrem, I Usslinger! her stander Hakon,
Hans Sværd er draget, og han frygter ei
Et Ridingsoverfald i Herrens Huus.
Herfrem, I Mordere, som ikke vove
At stævne Mand mod Mand i ærlig Kamp!
Kommer at vinde Guld for Hakons Liv!
Min blanke Lovetunge blinker torstig;
Vel, lad den læsle sig i Ridingsblod!

Hakon

drager sit Sværd.

Han daarer eder: her staaer Norges Konge,
At følde Stimænd med sin venstre Arm.

Axel.

Ti, Axel Thordson! du est saaret; Hakon
Kan selv forsvare sig.

Fienden.

Ind paa ham! ind!

Strid. Man hører Larm udenfor af andre Kæmper; der raabes:
Til Hielp! til Hielp! man overfalder Kongen!

Den fiendtlige Kæmpe

til Axel.

Dig skal de ikke redde.

Han saaret ham.

Iler! flygter!

Hakon er føldet. Slaaer med stærke Slag
Ier giennem Biarkebeinerne til Erling!

Hakon er føldet. Bort!

Sigurd af Reine og Vilhelsm skyte ind med en Skare Biarkebeiner.

Sigurd.

Ha, hugger, stikker!

Forfolger Morderne!

Fienden drives paa Flugt.

Sigurd til Kongen.

Dit Liv er frelst.

Bliver Axel vaer.

Axel i Kongens Kaabe, bleg og blodig,
Med Kongens Hjelm?

Axel til Kongen.

Nu tag din Hjelm igien,

Nu er den mig for tung; folg dine Kæmper,
Dg lad mig ene med min Baabenbroder!

Hakon.

Axel, min Frænde! er dit Saar —

Axel.

Forlad mig,

Styrt dig mod Fienden, hevn Forsmædelsen,
Folg Sigurd og de barkeklaedte Kæmper!

Sigurd.

Ax, Hakon! Norges Skove selv har rustet
 Sig ud, for at forsvere Trondhiems Konge.
 See disse Kæmper! Elvegrimmer, Borne,
 Lutter bevægelige Granestammer
 Fra Fieldene! I Mangel af et Harnisk
 Bedækker Træets Bark de tappre Hierter;
 Og Ellestangen, haerdet med sin Spidse
 I Arnens Ild, gior Fyldest for et Spind.
 Saaledes kæmpe de for Arnens Fred
 Og Kongens Were. Stil dig fremst i Floffen!
 Saa storme vi og hævne Axels Drab. —

Du dør en prægtig Død, min norske Broder!
 Du falder for din Konge. Ogsaa vi
 Vil følge dig, og hilse dig hos Gud.
 Kom, Hakon! lad ham ene med sin Ven;
 Livet forslanger Strid, men Døden Fred.

Hakon

til Kæmperne, i det han peger paa Arel.
 I norske Maend! han blegned for sin Konge.

Biarkebeinerne

stede utsaalmodigen deres Træsyd mod Jorden.
 Vi, vi vil ogsaa blegne for vor Konge.
 Før os i Døden, før os imod Fienden!

Hakon

omfavner Arel.

Farevel! Vi sees igien, før Solen synker.

Han folger Kæmperne.

Bilhelm

nærmer sig Arel.

Min Broder! er din Bunde dodelig?

Arel.

Ja. Løs af Skuldrer mig mit Arellskær,
 Drag Skeden ud, giv mig det bløde Klæde,
 At jeg en lidens Stund kan stille Blodet
 Og friste Livet. Tak! Nu led mig hen
 Til Pillen, hvor jeg skar min Valborgs Navn. —
 Her sidder jeg saa godt. Saa! lad mig læne
 Min Ryg mod Støtten, at jeg falder ei,
 Naar jeg affæles.

Bilhelm.

Lider du af Smerte?

Axel.

Nei, jeg er let og rolig i mit Hjerte.

Bilhelm.

Bilst du ei see din Balborg, før du doer,
Endnu engang i dette Liv?

Axel.

Af, Bilhelm!

Bilhelm.

Jeg iler op at hente hende flug.

Axel.

Et Dieblik! Det kunde hændes, Bilhelm,
At Axel var ei meer, naar Balborg kommer;
Siig da min Siæls Udvælte: Axel døde
Med hendes Navn paa Læberne.

Bilhelm.

Det skal jeg.

Axel.

Siig hende: Hakon er en ørlig Helt;
At Axel ei blev sluffet i sit Haab om
Sin Konges Hjerte.

Bilhelm.

Det skal efterkommes.

Axel.

Hils Helfred, hils min elste Søster, Bilhelm!
Paa Immersborg; tak hende fierligt for
De Følelser, de Glæder og de Sorger,
Som hun fra Barnsbeen delte med sin Broder.
Af, hun forstod mig, kiendte mig saa vel!
Siig hende: Axel har ei glemt sin Søster
I Dødens Time.

Bilhelm.

Jeg skal hilse hende.

Axel.

Men Balborg først og sidst! Mit Ønske er
At slumre ved min elskte Piges Side
I Graven, naar hun her har endt sit Liv.

Bilhelm.

Vel! Er der mere?

Axel.

Nei.

Bilhelm.

Saa — gaaer jeg da.

Axel

rekker ham sin Haand.

Min ærlige, trofaste Baabenbroder!

Tak for dit Venstlab, din Hengivenhed;

Du viste den i Daad, i Ord kun sielden.

Tag af min matte Haand mit Livs Farvel!

Bilhelm.

Farvel — Farvel!

Axel.

Bilhelm! var jeg din Ven?

Bilhelm.

Min eneste. Nu har jeg ingen mere.

Han gaaer.

Axel alene.

Jeg dør for Land og Drot, som mine Fædre;

Hvad kan en ærlig Kæmper ønske bedre?

Jeg træder tillidsfuld for dig, min Gud!

Jeg skal min elskte Balborg atter finde.

I Evigheden er hun Axels Brud;
Der rover Ingen ham hans Siæls Veninde.

Solen skinner igennem Thorvinduet.

Du liflige, nyfodte Morgenlue!
Du kommer for mit brustne Blik at skue;
Den Bleges Kind du farver venlig rød.
Snart skal et Morgenrødt ham nu tilsmile,
Der aldrig hidser sig til Middagsglod;
Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile. —

Men, mine Haab! I kom ei for at svinde:
Gud skienkte mig en trofast Elskerinde,
En Ven, en Konge, som sit Hjerte lød,
Som er ved Axel Thronen værdig blevet,
Som han har reddet med sin egen Død.
Vel, Axel! du kan doe, thi du har levet.

Og du, min Siæls Udvalgte! hisset binder
Himlen en Krands af evigblaae Kicerminder;
Den træffes ei af Lidenslabens Sværd.
Der skal forklaret dig din Axel mode,
Din Skionhed og dit Hjerte mere værd;
Hvor hellig Kærlighed er ingen Brode.

Farewell, min Valborg —
Han deer.

Vilhelm kommer med Valborg.

Vilhelm.

Axel lever end!

Han lever! Hørte du, han nævnte Valborg?

Balborg.

Jeg tog hans Livs Farvel.

Hun betrakter ham.

Han er ei meer. —

Min Axl! lever du? I Fald du lever,
Slaa Diet op, og lad for sidste Gang
Din ædle Sicel lyse Belsignelsen
Paa Balborg giennem dine brustne Blik! —
Han er ei mere. Han er død. Han døde
Med Balborgs Navn paa Læberne. Vel, du
Har udstridt, gode Svend! — Han faldt jo for
Sin Konge?

Bilhelm.

Som en Helt.

Balborg.

O, skionne Død!

Hvor langt, langt bedre, end at flygte bort
Til fremmed Land, og friste der dit Liv
I kummerlig Landflygtighed, min Axl;
End tærer langsomt hen af Hiertesorger!
Nu lider du ei meer, hiertelske Svend!
Nu har du indlagt dig en evig Gre.
Dit Fædreland, den ædle Moder Norge
Er stolt af Axl, af sin brave Søn.
I mange Tider vil endnu dit Navn
Bestandig svæve hende frisk paa Læben.
Paa Thinget vil hun ofte nævne høit
Din Hæltedaad, og tadt i Fruerstuen
Om Aftnen i en gammel Bise sjunge
Om Axels Elskov og hans Trofasthed.

Til Bilhelm.

Hvor han er smuk i Døden! — Dine Løkker
Hvirvle sig vildt omkring dit blege Ansigt.

Hun ordner hans Haar med sin Haand.

Gaaledes! denne Pande maa ei dækkes;
Den hvælver hoi og ædel sig, som Himlen. —
Han smiler i sin Død.

Hun kysser ham.

Farewell, min Axel!

Din Valborg kommer snart.

Hun staer op, lægger Haanden paa sit Bryst, i det hun drager
sin Aande dybt og tungt.

Ta snart, ret snart!

Vilhelm.

Min edle Valborg! du est bleg.

Valborg.

Min Axel

Er blegere. Ti stille, gode Vilhelm!

Førstyr mig ikke i min Eensomhed.

Sværmerif.

Hvor her er godsligt her i denne Kirke!

Hvor muntert Solen skinner giennem vinduet,

Ret som i Gaar ved denne Tid, min Axel!

Da først du trykte Valborg til dit Bryst.

Hvor her er huusligt, smukt i denne Kirke!

Her skal vi leve ret fornøiet sammen,

Boe roligt ligeover for hinanden,

Du hos din Fader, Valborg hos sin Moder.

Naar Klokk'en da slaaer tolv, og Drosslen synger

I Kirken uden for vort Kirkevindve —

Da revner Muur og hviden Marmelsteen;

Da mødes vi ved Harald Gilles Grav;
 Da gaae vi Haand i Haand opad mod Altret,
 Og sætter os i Choret der i Maanstin,
 Og lade Maanen skinne solverbleg.
 Paa vore blege Kinder, mens vi høre
 Paa Droslens Føraarssang, og mindes grant
 Vor Kærslighed og Trofasthed i Livet.
 Naar Maanen skuler sig bag Kirkemuren,
 Da gaae bedrovet langsomt vi tilbage,
 Tre Gange Harald Gilles Liigsteen rundt;
 Saa standse vi, og tage kærligt Afsked
 Til næste Nat. Saa slumre vi saa sødt
 Dybt i vor Grav, imens de Levende
 Larme derude.

Vilhelm.

Axels Ønske var,
 At hvile i den samme Grav, som Balborg.

Balborg.

I samme Grav? Af, det var herligt! Men
 Det gaaer ei an, min ødle Ridder! Axel
 Og Balborg var jo ei Trolovede.
 Det gaaer ei an. Hvor meget gav jeg til,
 At samme Kiste maatte giemme Balborgs
 Og Axels Been! — Men, ødle Vilhelm! siig,
 Hun stirrer ned for sig.
 Hvad glimter hist i Støvet, der i Ridsen
 Ved Haralds Liigsteen?

Vilhelm.

Seer jeg ret, da er det
 En Ring.

Balborg.

En Ring?

Bilhelm
tager den op.

Ja, det er Axels Ring;

Jeg kiender den.

Balborg.

Den trilled ei i Graven?

Bor Stammefader! nu forstaaer jeg dig.

Og jeg forstod dig strax. — Giv mig min Ring!

Hun sætter den paa sin finger.

Nu er jeg din Trolovede, min Axel!

Nu er jeg Axels Brud, nu kan vi slumre

I samme Grav tilsammen.

Bilhelm.

Arme Pige!

Balborg.

Hvad arme Pige? Lykkelige Pige!

Ei sandt, min ødle Ven! — jeg kalder dig

Min Ven; thi du varst Axel Thordsøns Ven -

Ei sandt, min Ven! du kanst den gamle Bise

Om Ridder Aage og om Tomfru Else?

Bilhelm.

Erland har lært min Moder den; min Moder

Gienlærte mig den i min spæde Barndom.

Balborg.

Du mindes den dog end?

Bilhelm.

Fuldkommen vel.

Valborg.

O, skønt! Min Axel har fortalt mig, at
 Du har en herlig Stemme, ikke kicelen,
 Som den, der kildrer Mennesket i Livet,
 Men dyb, høitidelig og stærk, som Røsten
 Fra Gravene. Vel, ødle Vilhelm! vil
 Du vise mig den Godhed for min Axels
 Og eders Venstabs Skyld, at synge Bisen
 For Valborg, medens hun til Giengield sætter
 Sin Ring paa Axels blege Haand?

Vilhelm.

Jeg vil

Gi vægre mig, hvis det dig trøste kan.

Valborg.

Min Axel har fortalt mig, at du est
 En herlig Harpeslager.

Vilhelm.

Øfte dysser

Dens Toner mit oprorte Sind til No.

Valborg.

Vel! Seer du, hist i Krogen, kære Vilhelm!
 Tæt ved min Moders Grav, der staer en Harpe?
 Hvor mangen sovnlos Nat har Valborgs Røst
 Ved den sig hævet mellem Gravene!
 Hvor mangen Gang har hun ved den begyndt
 Paa Ridder Aages Bise! Aldrig sang
 Hun den til Ende; hede Taarer qvalste
 Den svage Stemme. Vel, min ødle Vilhelm!
 Dig skienkte Gud en mere stærk Natur;
 Tag du den gyldne Harpe, sæt dig hen

Bed Pillen ligeover for min Axel,
 Og syng ved Straengens Klang din Sang til Ende,
 Mens Valborg knæler ved sin Axels Liig,
 Og reis dig ei, før Alting er forbi,
 Før Else har sin Aage fulgt i Døden.

Vilhelm.

Jeg synger dig din Trost i Morgenrøden.

Valborg knæler ved Axels Liig; Vilhelm tager Harpen, sætter sig, og synger:

Det var Ridder Herr Aage,
 Han red sig under Ø;
 Fæstet han Jomfru Else,
 Hun var saa væn en Mo.
 Fæstet han Jomfru Else
 Alt med hien røden Guld;
 Maanedsdag derefter
 Laae han i sorten Muld.

Det var Jomfru Else,
 Hun var saa sorrigfuld;
 Det hørte Ridder Herr Aage
 Dybt under sorten Muld.
 Op stod Ridder Herr Aage,
 Tog Kisten paa sin Bag,
 Lakked saa til hendes Buur,
 Sig selv til megen Umag.

Han klapped paa Doren med Kiste,
 Fordi han havde ei Skind:
 „Hør, du Jomfru Else!
 Og luk din Fæstemand ind.“

Giensvared Jomfru Else:

„Jeg lukker ei op min Dør,
Før du kanst Jesu Navn nævne,
Alt som du kunde før.“ —

„Hvergang du dig fryder,
Og i din Hu er glad,
Da er min Kjæste forinden
Med røde Rosenblad;
Hvergang du er sorrigfuld,
Og i din Hu er mod,
Da er min Kjæste forinden
Alt med hjaan levret Blod.

Alt galter Hanen den røde,
Til Graven maa jeg ned;
Til Graven skulle alle Dode,
Thi maa jeg folge med.
See du op til Himlen
Og til de Stierner smaae,
Da skalst du see, hvor sagtelig
At Natten den mon gaae!“

Op saae Jomfru Else,
Op til de Stierner smaae;
I Graven sank den Dode,
Hun ham ei mere saae.
Hiem git Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Maanedsdag derefter
Laae hun i sorten Muld.

Vilhelm tier; Valborg ligger ubevægelig med sit Hoved paa
Axels Haand.

Vilhelm.

Bisen er endt, min ædle Valborg! — Valborg!

Han reiser sig.

Valborg, stat op! jeg har fuldendt min Sang.
Hun rører sig ei! — Kold og bleg! Hun aander
Ei meer? — O, Himmel! det har anet mig.
Valborg er død, som Nanna med sin Baldur,
Som med sin Hialmar Ingeborg, som Else
Med Ridder Aage. Ja, ja! hendes Hierte
Er brustet over hendes Axels Liig. —

O, Trostlab! Trostlab! du est stor i Nord. —
Der ligge de nu i hinandens Arme,
Affælede, i Himsen fun een Siel!
Og Vilhelm skulde synde eders Grav sang?
Vel, vel! det er jo Venstabs sidste Pligt.

Krigsmusik uden for Scenen.

Gotfred kommer.

Hafon er falden, Erling Skakke seirer.
Man bringer Kongens Liig.

Vilhelm.

Uddeet af Jorden

Er altsaa nu den hele gilske Slægt.
Bær hurtig, Gotfred! skynd dig op til Bispen,
Bring ham paa Skibet ud, og vent mig der.
For Solen synker, seile vi fra Trondhjem.

Svenden gaaer.

Vilhelm

drager sit Sværd.

Og nu, I kære, elskelige Venner!
Til Gravenaabner sig, og tæt forener,

Hvad Livet adskilt har, skal Vilhelm trofast
Beweje eders Stov den sidste Gre.
Jeg holder Bagt ved eders Liig; jeg lægger
Dit Skjold, dit Sværd paa Kisten, vakkre Kæmpe!
Omvundet af din Piges Blomsterkrands,
Og graver i den blanke Kobberplade:
Her hviler Arel Thordson og skion Valborg;
Han døde Kongen, hun sin Beiler tro.

ANMÆRKNINGER.

YANKEE ENGINEER

Side 1: **Palnatoke** er forfattet i Paris i den første Halvdeel af Aaret 1807. I Februar Maaned begyndte Digteren paa Stykket, som han først ikke vilde gjøre til et Sørgespil (see Uddrag af P. O. Brøndsteds Reise-Dagbøger, 1850, Side 33 og 34), og inden Kjøbenhavns Bombardement var det sendt reenskrevet til Hjemmet (see Oehls Erindringer, II, 1850, Side 130-131). Første Gang trykt (A) udkom det, uden Aarstal, i Marts 1809, af hvilken Udgave hypsigt forekommer et Eftertryk, der kun adskiller sig fra Originalen ved enkelte nye Trykfeil, f. Ex. Side 3, Linie 12: Det er Barnesygdøm for Det er en Barnesygdøm; Side 55, Linie 13: Tillader nu for Tillader mig nu. Digteren besorgede tre senere Udgaver, nemlig: (B) i Tragødier, I, 1831, (C) i Tragødier, II, 1842, og (D) i Tragødier, III, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet et Manuscript af Stykket, skrevet med Oehls egen Haand, og tilhørende Mægler Ed. J. Hvidt, hvem Rahbek har foræret det.

Oehls En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 68-69:

Scenen med Eblet, som Faderen maa skyde sit Barn af Hovedet, er yderst rørende, og fortræffelig

udført [i Schillers Wilhelm Tell]. Et Tilfælde redder Drengens Liv: Dersom ikke Rudenz kom i Harnisk mod Gehler, og før et Dieblik vendte Tyrannens Brede og Alles Opmærksomhed fra Tell paa sig, vilde denne ikke have Hatning og Rølighed nok til at træffe rigtigt. Men medens Alle — selv Tilskuerne — have glemt Tell, figter han i Mag; de Andres Hestighed gør ham selv stillere, besindigere, og Modet vaagner med Tilliden til hans egen Færdighed, naar han foler, at han igjen er Herre over sig selv. Det er besynderligt, hvorledes dette Træk med alle Omstændigheder gentager sig i Historien. Men Lid og Sted, Tænke-maade og Mennesker kan giøre en Handling, som ligner en anden i alle udvortes Ting, meget indvortes forskellig. Det var Lyt til at vise dette, der gav mig Mod til at behandle hin Scenе, efter Schiller, i Palnatoke. I Wilhelm Tell tvinges en fol-som, idyllisk Jæger af en Tyran til at prøve det Gyselige med sin lille Dreng, for at redde sit og Barnets Liv. I Palnatoke prøver en trodsig Helt et Bovestykke paa sin vorne Son, for at redde sin Gre. Troen paa Valhal, den visse Tillid til Udsodeligheden hos Palnatoke og Palnir, deres rafle Foragt mod Harald, deres Jubel og Trods, naar det er lykfedes, og Haralds Ydmygelse gør det Hele til et lyftigt Oprin. I Wilhelm Tell er det sentimen-talt og smeltende. Saaledes ytrer sig da Get og det Samme ganske forskelligt, og ligesaa lidet som jeg altsaa har tænkt paa at forbedre den Schillerske Scenе, ligesaa lidet troer jeg ogsaa at have efterlignet den. Ogsaa i Belemts Saga findes dette Træk med

Æblet. Scenen i Herodot mellem Astyages og Harpagus har noget Lignende.

Oehls Levnet, II, 1831, Side 125:

I Hakon Jarl skildrede jeg uskyldig, from Christendom i Modsetning til vild, hedensk Grumhed; i Palnatoke søgte jeg igien at skildre ørligt og kraftigt Hedenstak i Kamp mod Munkelyst og Svig. Den ædle Helt overiler sig og myrder Oldingen; kun hans eget Blod kan vaske Pletten af hans Skold. Saaledes bliver Palnatoke en tragisk Helt. Han forener Tapperhed med Blidhed, og staaer forbindende mellem Jomsborgerne: Kæmpelyst uden Mildhed, og Thorvald: Mildhed uden Kæmpelyst.

Oehls Prometheus, I, 1832, Side 85:

Med hvilken Sandhed og Characteertegning giver han [Skuespiller Carl Winslow] ikke den besynderlige Skofte, der paa den barokkeste Maade forener Dybfind og Trællesind, og i det han selv troer blot at være et blindt Børktøi i sin Herres Haand, uafladelig gør Bemærkninger, anstiller Betragtninger, og viser, at det ikke er Forstand, han mangler, men at han derimod i sin barbariske Naivetet er berøvet enhver Funke af Hierte og god Følelse. Dette gør os Winslow saa tydeligt, at Ingen, der seer ham, vil twirle om Muligheden af en saadan Forbindelse i et Menneskes Characteer. Man kommer til at tænke paa de smaae fløgtige, hierteløse Øverge i de nordiske Eventyr, der hjelpe eller slade Menneskene med deres Behændighed, ligesom Lunet er; og det er ogsaa efter et saadant Øverge-Ideal, at Finnen Skofte paa sine Sneeblege maa have dannet sig.

Oehls Erindringer, II, Side 114-116:

I Paris skaffede Brondsted mig Suhms Historie af Danmark fra det store Bibliothek. Efter at have skrevet en norsk Tragodie i Fior, Hakon Jarl, vilde jeg nu skrive en dansk. I Palnatoke fandt jeg et godt Emne, og jeg valgte det saameget heller, da det sluttede sig til en Tidsalder, jeg alt i Halle temmelig grundigt havde studeret. Dengang var man i hoi Grad modtagelig for det Nationale, det Heroiske, det Alvorlige i mit Fædreland. Dersom det er tilladt at sammenligne det Mindre med det Større, saa havde Slaget paa Rheden den 2den April 1801 begejstret de Danske for Poesien — ligesom Slagene ved Marathon og Salamis Grækerne, og Tilintetgiorelsen af den spanske Armada Britterne i Elisabeths Tid. Der hører en foregaaende Kraftanstrengelse til at forjage det Spidsborgerlige, det Spidsfindige, det Smaae — og stemme en Nation for det Store, det Skionne. I den lykkelige Ro, der folger paa flig en Uro, trives da Kunsten bedst. Min Hakon havde, uagtet Hovedrollen blev spillet af Frydendahl, gjort stor Lykke. Denne fortræffelige Comiker var aldeles ikke Tragiker. Jeg pleier ellers sjeldent at tænke paa Skuespillerne, naar jeg skriver mine Dramer. Mig synes, at den Originalitet, en Digter skal stræbe efter i sine Characteerskildringer, maa aldeles forsvinde, naar en Skuespiller staar som Model. Fra Digterens egen Subjectivitet kan han aldrig, skal han ikke ganske losdrive sig. Digterens subjective Anskuelse og Begeistring er Stoffet for det Ideale i hans Værk, ligesom Objectet giver ham det Characteristiske og Handlingen. Men dette

Object maa han ikke søge i enkelte, altid tilbagevendende Personligheder. Dersom han blot vil virke paa Dieblifiket, saa vinder han ved at benytte slige Personligheder. Øfste bliver ellers hans Værk en død Capital, indtil den Mand kommer, der kan bruge Capitalen. Saaledes varede det nogle Aar, inden den genialste Ryge kom som Hafon Jarl. Men en anden herlig Hafon havde jeg dog tænkt mig i Forveien, da jeg digtede min Tragodie. Det var nemlig Normanden Rosing, aldeles skabt for denne Rolle, men nu — slagen af Lamhed, tabt for mig, for Kunsten og for Verden.

I Hafon Jarl havde jeg skildret Striden mellem Hedenstak og Christendom, med Overvægt af den dydige Kraft paa Christendommens Side; hvorför hūnt, uagtet sit større politiske og poetiske Liv, maatte bukke under. I Palnatoke vilde jeg skildre en Modsatning. Her er Pligt og Dyd paa Hedningen Palnatokes Side, i Kamp med det skumle Munkevæsen, den forbryderiske Munkekonge; derfor seirer Hedenstabet, og blomstrer op endnu engang i det kraftige Jomsborgerlag.

Uagtet jeg høit elskede og beundrede Schillers Wilhelm Tell, frygtede jeg dog ikke for, at den lignende Scene i begge Stykkerne med Eblet paa Drengens Hoved skulde misforstaaes til min Skade. Denne Scene er hverken Johan Ballhorneri eller Efter-

Linie 26: [Johan Ballhorneri] Den lübeckske Bogtrykker i det sextende Aarhundrede Joh. Ballhorn kaldte sit Oplag af Abc'en „verbessert durch Johan Ballhorn“, fordi han havde gjort en lille smagløs Forandring ved Vignetten.

ligning. Den viser, som saa Meget, at det Samme kan skee oftere i Verden hoist forskelligt efter de forskellige Tidsalderes og Characterers Tænkemaade og Bevæggrunde. Hvad der i Schillers Tragodie er rørende, til Beemod smeltende, behandles i Palnatoke næsten som et lyftigt Optrin mellem de til Blod og Dod daglig vante Hedninger; dog handler Haderhierret i begge Scener, og Barbariet er adlet i Palnatoke. Uden Edelmod og Hoihed vilde en flig Forwovenhed — hvorpaas man oftere har seet Prover, selv mellem gale Drenge — være blot oprørende Frakthed uden Poesie. Thorwald har jeg i Palnatoke behandlet noget for blod og modern. Havde jeg i Paris havt Thorwald Bidførles Saga, saa vilde jeg givet denne Characteer meer af sin Tidsalders Colorit.

Et morsomt Tilfælde indtraf, da jeg digte Stykket. Det var en Aften filde (tværtimod Sædvane, thi jeg digter sædvanlig om Morgenen), at den Idee faldt mig ind om Harald Blaatand, at han kommer ind i Liigklæderne og siger: „Her er jeg i min egentlige Dragt“ etc. Dette Billede stod saa levende for mig i sin første Oprindelse, at jeg blev forskrækket, løb ind til Brondsted, gad ikke være alene, og bad ham spille mig noget Lyftigt paa sit Pianoforte.

Palnatoke blev meget rost og læst i Fædrelandet; men det lykkedes ikke den i saamange andre Roller fortræffelige Schwarz bedre i Aar at spille Palnatoke, end det i Fjor lykkedes Frydendahl at spille Hakon. Begge Roller sik først nogle Aar derefter i Ryge deres mesterlige Fremstiller.

Til Palnatoke kunne her følgende Bemærkninger gjøres:

Side 10, Linie 5:

Dg giester dig nu mojen i din Haf.]
Om denne Brug af moxen for flux see Trag. Dram. I, Side 329, Anm. til Linie 5-6.

— 34, — 4:

Dertil har ham Gud osv. til Linie 19: Med mandig Styrfe.]

Af M sees, at disse Linier ere tilfoiede senere, uden tvivl fremkaldte ved Engländernernes Angreb paa Danmark og Tabet af den danske Flaade.

— 43, — 24:

Han svigter heller ei, hvor Hildur leger.]

I C og D fortsættes denne Replik saaledes:

Men først en Sang for Lauget uden Drif.

Hvorpaa Sigurd synger det, ogsaa i tredie Sang af Hrolf Krake, med Udeladelse af een Strophe, anvendte Digt Biarkemaal. Til dette Tillæg er føjet følgende Anmærkning: Denne Vise, der var skrevet til Styffet, men udelodes ved Opførelsen, meddeles her paa sit oprindelige Sted. At Digterens Hukommelse ved denne Leilighed har skuffet ham, sees af M, der ikke viser Spor af Tillægget. Digtet er ogsaa meget ældre end Palnatoke, da det hører til den i Aaret 1802 for en Deel trykte, men aldrig udkomne Fortælling Erik og Roller (see Erindr. I, Side 182 og 193), og fremkom første Gang i S. Poulsens Nytaarsgave for 1804. Digteren har uden tvivl forvexlet Biarkemaal med Stærkod-

ders Svanesang, der har det samme Versemaal, og er skrevet til Tragedien Stærkodder.

Side 60, Linie 3-5:

Dg troer, en tapper Fyrste, at en Hær
Af Danekæmper skulde tække Seiren
Din Munkelyst]

D. e. og troer, at en tapper Fyrste osv. I Oehls tydske Oversættelse af Palnatoke (1819) lyder Stedet saaledes: Glaubst, ein tapfrer Fürst, ein Heer von Dänenhelden mag deinem Trug den Sieg verdanken.

— 78, — 19-21:

Maanen skine!
Domand grine!
Verde du ikke ræd?]

Disse Linier ere et Fragment af en gammel norsk Sang, meddeelt Oehl. af L. Sagen; see Nyerups Idunna, 1812, Side 58-60.

— 88, — 9-12:

Op! ei til lyftigt Gilde osv.]

Disse Linier ere tagne af Biarkemaal i Peder Syvs Danske Viser, fjerde Part, Nr. 1. Baarde (egentlig en falsk Infinitivform for berge) er slaae.

— 101, — 5-8:

O, hvad er skønt, som det at ei' en Fader?
Bedbenden slynger sig ei' mere trygt
Til Egen og den brede Bøg, end Sonnen
Til Faderhiertet.]

I B, C og D ere disse tre og et halvt Vers, ikke uden Grund, udeladte. Nærværende Udgiver har dog troet at maatte beholde dem, da han ellers maatte have givet de efterfølgende sex og et halvt Vers i

en af de til sex Vers sammentrukne Former, hvori de findes i B, C og D, men som ere mindre gode end den oprindelige.

Nærværende Udgaves Afgigelser fra Originalen ere følgende:

- Side 3, Linie 7: *Svogre]* = M; A: *Svogere*
- 6, — 22: *Ebbøs]* = M; A: *Ebbøs*
- —, — 25: *over]* = C; A: *fremfor*
- 7, — 12: *Benskab, hvis J]* = C; A: *Huld, hvis*
saa *J*
- —, — 16: *hans]* = B; A: *sin*
- —, — 23: *Pergamentsrusle]* = B; A: *Pergaments Rolle*
- —, — 25: *Rusle]* A: *Rolle* (i B, C og D andre
Forandringer)
- 8, — 6: *Danerkongen]* = C; A: *Dannerkongen*
(saaledes hvergang dette Ord forekommer i Stykket)
- 9, — 5: *dygtigt]* = M; A: *dygtig*
- —, — 9: *Undersaat]* = B; A: *Underdan*
- 10, — 4: *J Fiorden har han sine Skibe qværsat]*
= C; A: *Har qværsat sine Skibe (M: Skib') i Jøse-*
fiorden
- —, — 5: *dig nu]* = C; A: *her dig*
- —, — 24: *ærværdige]* = B; A: *ærværdig*
- 11, — 2: *forbudet]* = B; A: *forbuden*
- —, — 6: *Hal]* = C; A: *Stue*
- 12, — 3: *slippe mig]* = B; A: *vorde qvit mig*
- —, — 10: *Sprakaleg]* = M; A: *Sprakalege*
- —, — 12: *mod]* = M; A: *med*
- 13, — 29: *Kæmpehals]* = B; A: *Kæmperhals*

- Side 14, Linie 19-20: fun som død | ud] = C; A: ud for
død | hen
- —, — 23: Í Dag med mig] = B; A: Med mig
i Dag
- —, — 27: komme] A: kommer (i B, C og D anden
Forandring)
- 16, — 1: Pasnatoke kommer med en] = B; A: Pas-
natoke. En
- —, — 16: Høes] = C; A: Gre
- 17, — 1: saa] = B; A: da
- —, — 10: Danerfolket] = C; A: Dannerfolket (saa-
ledes hvergang dette Ord forekommer i Stykket)
- 18, — 21-22: Det blev Vanhæder kaldt, naar stundom
Kæmpen | Í Kongens Hal dræf sig en] = B; A:
Blev for Vanhæder det betragtet, stundom | At see en
Kæmpe med en
- 19, — 8: rigtig] = B; A: stundom
- —, — 21: ja fremfor] = C; A: ja selv for
- 20, — 2: Dig Armen] = C; A: Din Arm dig
- —, — 27: for dem] = B; A: forud dem
- —, — 30: heel] = C; A: nu
- 21, — 13: skalst] = M; A: skal
- —, — 28: vægrer sig] = B; A: nægter det
- 23, — 7: vinduesruder] = M; A: vinduesruder
- 24, — 16; Side 59, Linie 22; Side 69, Linie 23;
Side 73, Linie 26; Side 76, Linie 19; Side 79, Linie 13;
Side 97, Linie 25; Side 98, Linie 6; Side 112,
Linie 11; Side 113, Linie 2; Side 114, Linie 3;
Side 122, Linie 5 og 20; Side 123, Linie 3 og 31;
og Side 124, Linie 10: Nidding] = M; A: Nidding
- —, — 21: figter han ud] = B; A: lægger han an ud

- Side 25, Linie 6: iles] = B; A; falder
 — —, — 17-18: stak en anden Piil i Barmen, | Før
 du den første stod imod] = C; A: stakst en Piil
 i Barmen nylig, | Kort før du stodt den anden mod
 — —, — 30: saa som] A: saasom (smlg. Trag. Dram.
 I, Side 335, Var. til Side 177, Linie 20. I B, C
 og D andre Forandringer)
- 26, — 11: Begynder] = M; A: Begynde
 — —, — 13: Digre, gaa til Thorvald] = C; A: Digre,
 Thorvald
- 29, — 6: Gotfred] = C; A: Gotfrid
 — —, — 7-8: satte sikker Dæmning | Mod Carl den
 Store, Carl den Vældige] = C; A: satte Carl den
 Store | En sikker Dæmning, Carl den Vældige
 — —, — 15: Tal ud] = B; A: faer fort
 — —, — 18: berøve] = B; A: betage
 — —, — 21: hurtigt] = B; A: hurtig
 — 30, — 3: Danekæmper] = C; A: Dannerkæmper
 — —, — 9: styrker] = M; A: styrke
 — —, — 27: Kraft] = C; A: Magt
 — 31, — 6: i det mindste handle] = B; A: handle
 i det mindste
 — 32, — 10: Til] = C og D; M: Med; A: Ved;
 B: Mod
 — —, — 18: Ørvarodd] = C; A: Ørvarodd
 — —, — 21: vore] = B; A: Norden
 — —, — 31: Dannerhelte] A: Dannerhelte (smlg. Var.
 til Side 38, Linie 25. I B, C og D anden For-
 andring)
 — 34, — 3: skumbekrandte] = M; A (B, C og D)
 skumbeklædte

- Side 34, Linie 10 : Malmet] = M (B, C og D); A: Malmen
 — —, — 14: Sin stolte Tumleplads igien kan finde] = C; A: Sit stolte Element kan etter finde
 — —, — 17: Staae] M, A, C og D : Staaer (i B er Verset udeladt)
- —, — 23: Øg] = M; A: Ø
- —, — 25: spil[de] Alle Kilderne : spilte (Oehl.s tydske
Oversættelse af Palnatoke, 1819, har: verschwendete)
- —, — 27: Han] = B; A: Den
- —, — 28: slaae] = M; A: slaaer
- —, — 29: Sværde] = C; A: Sværd
- —, — 31: en Luge] = C; A: en Loftsluge
- 35, — 5: Akison] = M; A: Akison
- —, — 27: ud du giennem] = B; A: der du ud af
- —, — 29: vilst] = M; A: vil
- 36, — 13-14: til Laagen af Rue, som kaster] = B;
A: af Rue til Laagen, hvor han støder
- —, — 22: Palnatoke.] = B (C og D); A (efter
M, hvor det rimeligviis er en Skrivfeil): Thorvald.
- 38, — 21: For slag, Venner! Troer] = M; A: For-
slag. Venner! troer (i B, C og D anden Forandring)
- —, — 25: Danerhelte] = C; A: Dannerhelte
- —, — 27: Maa handle selv og egen Billie følge] = B; A: Maa yttre egen Daad og Billie her
- 39, — 6: Sagn] = C; A: Sager
- —, — 20: Stifterlaug] = B; A: Stifterlag
- 40, — 2: Afison] = M; A: Afison
- 41, — 17: Danemænd] = C og D (her = danske Mænd;
derimod Side 16, Linie 29, i alle Kilderne: Danne-
mand = brav Mand); A (og B): Dannemænd
- 42, — 20: sværger] = C; A: sværge
- —, — 24: Sværde] = C; A: Sværd

- Side 45, Linie 11: flere hundred] = C; A: alt trehundred
 — 47, — 11: hans] = C; A: sin
 — 48, — 20: undrer] = B; A: undres
 — 49, — 16-17: ei den Tveddragt endt? Deri | Maa
 Christen og maa Hedning] = B; A: ikke denne Tve-
 dragt endt? | Deri maa Christ og Hedning
 — —, — 20: Sonnemordet] = B; A: Barnemordet
 — 50, — 24: To] = B; A: Twende
 — —, — 25: stemmer] = M; A: stemme
 — 51, — 10: den] = C; A: det
 — —, — 14: Danemark] = C; A: Dannemark (saa-
 ledes overalt, hvor dette Ord forekommer i Stykket)
 — 52, — 2: altsaa] = C; A: hele
 — —, — 25: Jeg veed, at vende Sagen til] = B; A:
 Kan jeg fun vende Tinget til
 — 53, — 26-27: jeg varer fun | Om hvad] = C; A:
 jeg har forudseet, | Alt hvad
 — 54, — 15: foraarsager] = B; A: vil aarsage
 — —, — 16: Fiendslab, og som gør] = B; A: Fiend-
 slab, som vil gjøre
 — —, — 17: Rimberts fromme Værk] = M; A: Rim-
 berts Værk
 — —, — 24: I her paa Hiertet] = C (og M's første,
 overstrøgne Læsemaade); A: I paa Tert Hierte
 — 55, — 27: den] Alle Kilderne: det
 — 57, — 12: Fortræfligt] = M; A: Fortræffeligt
 — —, — 18: bestyrket] = B; A: bestyrket
 — —, — 29-30: forudsaae, hvad der omtrent | Her vilde
 = B; A: forudsaae omtrent, hvad | Der vilde
 — 59, — 31: ørlig] = C; A: venlig
 — 60, — 4; Side 69, Linie 22; Side 106, Linie 17;

- Side 122, Linie 18: *Danefæmper] = B; A: Danner-fæmper*
- Side 60, Linie 23: *Bispen tilbage] = B; A: Bispen after tilbage*
- 61, — 25: *end] = M; A: ned*
- 62, — 8: *ud] = B (og M's første, overstrøgne Læse-maade); A: hen*
- —, — 16: *Alle bort.] = M; A (B, C og D): Alle gaae bort.*
- 63, — 6: *Levetid] = B; A: hele Tid*
- —, — 13: *fuldført] = M; A: udført (i B, C og D anden Forandring)*
- 64, — 21: *Mig Livet paa et Vikingstog] = B; A: Mit Liv paa et Fribrytterslib*
- —, — 27-29: *Nøglen; luk
Jert Fængsel op, skul jer i Skoven, fly!
Vogt jer at møde Bispen!*
- = B; A: *Nøglen; aabner
Jert Fængsel, skuler Jer i Skoven, flyer!
Alt ei J møder Bispen.*
- 65, — 16: *J redder] = M; A: Jeg redder*
- 66, — 23: *stærkt] = M; A: sterk (udeladt i B, C og D).*
- 67, — 21: *raadvilde] = B; A: vemodigen*
- 68, — 14: *hans] = B; A: sin*
- —, — 15: *Den Gamle] = B; A: Han after*
- 69, — 6: *vender sig til] = M; A (og B): venlig til (C og D: til)*
- —, — 8: *Alandens] = B; A: Øydens*
- —, — 16: *slaffer] = B; A: veed*
- —, — 19: *Alt Popo fængslet er] = C; A: Popo er fængslet alt*

- Side 69, Linie 23: Freden. Vore Venner —] = B; A: Freden; og vort Anhang —
- —, — 24: opdages let;] = B; A: opdages, hist
 - 70, — 29: Dertil staer ei min hu] = B; A: Det er mod min Natur
 - 71, — 29: Gaae] = C; A: Gaaer
 - 72, — 4: Danebods] = C; A: Dannebods
 - 73, — 10: Du kiender] = B; A: J veed
 - —, — 17: hiulpet] = B; A: hiulpen
 - 74, — 19-20: At Intet tyffes dem saa mageligt, | Som naar] = B; A: At de er aldrig meer i deres Es, | End naar
 - 75, — 12: Sag] = M; A: Dag
 - —, — 23-24: til at være | Min Staller, Mørkismand! Kald Hæren sammen] = B; A: til min Staller, | Min Mørkismand. Bring Hæren hurtig sammen
 - —, — 25: holde Flaaden klar] = B; A: vaage over Flaaden
 - —, — 26-27: Natten; men | J Morgen] = M; A: Natten; | J Morgen
 - —, — 27: som] = B; A: en
 - —, — 29: frygt ei, gode Herre] = B; A: frygt dig ei, min Herre
 - 76, — 27: i Seng] = B; A: tilsengs
 - 77, — 13: Støtte] = B; A: Piller
 - —, — 21: frist] = M; A: frist
 - 78, — 10: En from] = B; A: Moralsk
 - —, — 11 og 14: Tyrfing] = C; A: Tirfing
 - —, — 12: Skialde] = C; A: Skialdre
 - 79, — 18: var bælmørkf] = M; A: var en bælmørkf
 - —, — 21: Øprørerne] = B; A: Rebellerne

- Side 80, Linie 26: drypper] = M; A: dryppe
 — 82, — 26: Er Noden først, er ogsaa Hielpen] = C;
 A: Naar Noden førstest er, er Hielpen
 — —, — 29: Palnatofe — det er Nidingen] = B; A:
 Palnatofe, hist, er Ophavsmanden
 — —, — 31: bort] = C; A: hist
 — 83, — 22: bygget. Underst] = B; A: bygt; dermede
 — 84, — 14: farrig] = C; A: farrigt
 — —, — 21: skionne] = B; A: nye
 — —, — 22: Den] = B; A: Det
 — 87, — 17: Lygt] = M; A: Lust
 — 88, — 7: dover] = M; A: dove (i B, C og D an-
 dre Forandringer)
 — 89, — 15-16: Mummespil. — | Í Lygten der kan
 Lyset gjerne brænde] = B; A:
 Mummespil — —

- Lyset kan ingen Skade giore der
 Í Lygten; jeg vil lade Lyset brænde
 — —, — 19: ind. Kort efter bliver Skiermen taget] = B;
 A: ind. Pause). | (Skiermen bliver taget
 — 90, — 23: for] = M; A (B, C og D): paa
 — 92, — 19: kommen] = C; A: kommet
 — —, — 30: bageste] = M; A: Bagerste
 — 93, — 10: Norne] = C; A: Nota
 — —, — 12: Skulde] = C; A: Skæbne
 — —, — 14: Gudinde] = C; A: Gudinder
 — —, — 16: Forsete!] = B; A: Forsyn! nu
 — —, — 24: bort, mens jeg besøger] = B; A: bort
 mig, mens jeg giester
 — 94, — 24: Danebod] = B; A: Dannebod (M: Da-
 nabod)

Side 95, Linie 13: fræver] = M; A: fræve (i B, C og D andre Forandringer)

- 96, — 1: selv mig raade] = B; A: raade selv mig
- —, — 15: Bæggen] = M; A (B, C og D): Muren
- 97, — 21: Skuldas] = C; A: Rotas
- 98, — 4: Bi til i Morgen] = B; A: Bi, bi til Morgnen
- 100, — 9: følger derpaa langsomt] = B; A: følger langsomt
- 102, — 13: býder] = C; A: betyder
- —, — 27: mistænkt? tal!] = M; A: mistænkt?
- 104, — 19: Boggur] = C; A: Biggo
- 105, — 29: fra dette Gravøl] = C; A: fra Graverøllet
- 107, — 9 og 13: forsvarer] = C; A: undskylder
- —, — 31: Der] = M; A: Her
- 108, — 2: Kom] = B; A: Fort
- —, — 15: frygter] = M; A: frygte
- 112, — 9: Hvo forudseer vel alle] = B; A: Hvo kan forudsee alle
- —, — 25: Anslag mod] = C; A: Anfald paa
- 115, — 14: Blodnornen] = M; A: Blod — Nornen
- —, — 27, og Side 116, Linie 2: Gaa ei herfra i Dag til Kongens Gravøl] = B; A: Gaa ikke hen til Kongens Graverøl
- 116, — 20: veed] = B; A: veedst
- —, — 25: Haralds Gravøl] = B; A: Graverøllet
- 117, — 8: fiendtlig] = C; A: driftig
- —, — 24: Mig tyftes, at der kom en Mand og sagde] = B; A: Der kom en Mand til mig i Sovne, sagde

Side 118, Linie 3: Saa følg mig nu! Jeg gaaer til Ha-
ralds Gravøl] = B; A: Følg mig! Jeg gaaer til
Haralds Graversøl

— —, — 10-11: Hjælp. — Jeg gaaer herfra; | Thi] = B; A:

Hjælp. — Selv vil jeg flye
Udfaldet og min øengstelige Kummer.

Thi

— 119, — 9: Nørne] = B; A: Nota

— —, — 10-11: Høisædet, Palnatoke ved] = B; A:
Høisædet. Arnoddur har anvist Palnatoke sin Plads ved

— —, — 14: beslaget] = B; A: besslaget

— —, — 21-22: med Svend, hvorpaa] = M; A (B,
C og D): med; hvorpaa

— —, — 23: Svend] = B; A: Kong Svend

— 120, — 2: op, og] = B; A: op i sit Sæde og

— —, — 19: Lurer] = B; A: Trompeterne

— 123, — 1: Landets] = M; A: Landes

— 124, — 6: kæmpe] = C; A: fægte

— —, — 27: O, hellige Guder! Mægtige Forsete!] =
C; A: O alle hellige Guder! Mægtige Forsyn!

— 125, — 27: lufker] = B; A: flutter

— 126, — 8-9: an | Æ Krigen] = M; A: an | Krigen

— —, — 22: Stilhed.] = C; A: Et Stille.

Side 129: Axels og Valborg er skrevet i Paris i Begyndelsen af Aaret 1808, og udkom første Gang trykt (A) i Januar 1810. Af første Udgave, hvis kobberstukne Titelblad er prydet med en Vignet, forestillende Axels Sværd og hans, i nærværende Bind Side 225,

Linie 23-26, beskrevne Skiodl, omvundne med tvende Roser og en Blomsterkrands, forekomme hyppigt to Eftertryk, der, ligesom de af Oehls Digte 1803 og af Palnatoke, skuffende ligne Originalen. Denne kan dog kjendes fra hine ved forskjellige Sætterfeil, blandt hvilke følgende ere egne for Originalen: Side 43, Linie 2: Det er er Folkesagn; Side 63, Linie 13: Den Grusomhed, d n frygter for; Side 102, Linie 22: Bed Helsfrids Harpe fanst du ogsaa synge. Til disse Eftertryk sigter Oehl. i sine Erindringer, III, Side 7: For mine første Digte gav Brummer mig 100 Rbdlr.; for de Poetiske Skrifter fik jeg af Schuboth 6 Rbdlr. for Arket, og maatte endnu høre Skamflukker, fordi Bogen var bleven saa stor. De Nordiske Digte fik jeg noget bedre betalt, maa skee det Dobbelte. For Axel og Valborg fik jeg endelig 300 Rbdlr.; men 3000 Exemplarer af dette Yndlingsstykke ere vist solgte næsten i det første Aar. For flere Oplag fik jeg ikke en Skilling. — Digteren besorgede tre senere Udgaver: (B) i Tragødier, II, 1831, (C) i Tragødier, V, 1842, og (D) i Tragødier, VI, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet (M) en egenhændig Reenskrift af Stykket, som maa antages at være af Digteren sendt fra Paris til Grevinde Schimmelmann, og som ved Auction efter Geheimeconferentsraad Danckwart kjøbtes og nu eies af Urtekrammer C. Verdelin. Manuscriptet har paa Titelbladet den samme Vignet, som Originaludgaven, tegnet og coloreret, den ene Rose rød, den anden hvid, og Kransen som Forglemmigei mellem grønne Blade. A og B ere forsynede med følgende

Forerindring.

Den gamle Sang i Peder Syvs Kæmpeviser, der har givet Anledning til nærværende Sørgespil, staar ikke i nogen, Forsatteren bekjendt, Forbindelse med den norske Historie. Alle Spor i Visen tyde hen paa det ellevte eller tolvte Aarhundrede; altsaa paa en Tid, Snorro Sturleson omstændeligen har beskrevet. Der tales i Kæmpevisen om en Kong Amund, hvilken Peder Syv troer at være Amund Kulbrænder. Denne understøttede Svend og Harald mod Kong Magnus i Norge, og døde 1051. Et Par andre svenske Fyrster af dette Navn levede før denne Tid, og staar ikke i Forbindelse med slig Begivenhed. Kæmpevisen nævner en Dronning Malfrid. I den norske Historie gives kun een saadan Dronning, en russisk Prinsesse, først gift med Sigurd Jorsalasar, siden, forskudt af ham, med Erik Edmund i Danmark. Med Sigurd havde hun Christina, der blev Erling Skaffes Hustru, og døde 1135. Paa dette Egteskab grundede Erling sin Sons, Magni, Net til det norske Herredømme. Om Hagen, Kongens Son, taler ogsaa Bi-

Linie 2: Den gamle Sang i Peder Syvs Kæmpeviser] Visen om Axel Thordsen og skjøn Valborg findes i Peder Syvs Danske Viser, fjerde Part, Nr. 23, i Nyerups og Rahbeks Danske Viser, III, Nr. 143, i Oehls Gamle danske Folkeviser, Side 117—137, hvortil de Læsere henvises, som ville undersøge, hvor meget der af Handlingen i Sørgespillet er hentet fra Visen. For saavidt enkelte Strofer eller Verslinier af Visen ere benyttede i Stykket, findes de anførte efter Peder Syv nedenfor imellem Bemærkningerne.

— 20-21: Herredomme] = B; A: Herredom

sen; det vil sige: den unge Kong Hakon, thi at han selv var Konge og faderlös, vise Begivenhederne. Snorro omtaler tvende unge Konger af dette Navn: Hakon, Magnus den Godes Son, som levede elsket og rolig, og døde paa Jagt; og Hakon Herdabreith (Skulderbred), Sigurds Son, som efter et fort og uroligt Regemente faldt med sine trofaste Mænd i et Slag mod Erling Skafte. Blandt disse Mænd var en Askel eller Axel fra Fohrland. En tro Hirdmand af Sigurd, Hakons Fader, hed Thord Husfreia. Gior man nu denne Axel til Thord Husfreias Son, saa kommer en Axel Thordson derudaf. Digteren har fundet denne Fiction overeensstemmende med Tid, Omstændigheder og selve Navne. Efter Harald Gilles Tid maa ogsaa Tildragelsen være skeet, da der tales saameget om den Gilske Slægt, hvilke Giller ikke uden langt mere usandsynligt kunne menes at være Gille Laugmands Askom; han levede i Olaf den Helliges Tid, og var ikke nær saa berømt en Mand, som Harald Gille. Denne Slægt udmarkede sig i den forte Tid, den levede, tragisk og sig selv tilintetgiorende. Ved at vælge en slig sandsynlig og for Stykkets Tarv passende Tidspunkt, funde man nu vel ikke lade Axel have tient en Keiser Henrik, vel derimod den saxiske Hertug Henrik Love, en mandhaftig og berommelig

Linie 1-2: han selv var Konge] = B; A: han var Gnevoldsherre

— 2: vise] = B; A: viser

— 9-10: Fohrland. En tro Hirdmand af Sigurd, Hakons Fader, hed] = B; A: Fohrland, en tro Hirdmand af Sigurd. Hakons Fader heed

— 19: Tid, og var ikke] = B; A: Tid, ikke

Helt. I Stedet altsaa for det, i Visen formodentlig opdigtede, Overfald fra Øpland, benyttedes det historiske og vigtigere af Erling; og saaledes lagdes da uden Twang Melpomenes og Elios Hænder i hinanden, hvorved det Hele faaer en fastere og værdigere Grund. Da Eisten eller Augustinus blev Hakon utro, og flygtede til Bergen, for at understøtte hans Fiende, er det ikke usandsynligt, at Hakon har sat en Anden i hans Sted i dette Mellemrumb, hvilken her kaldes Erland, efter den ædle, med faa Ord velskildrede Erke-degn i Kæmpevisen. Augustinus byggede den store Trondhiems Domkirke, hvilket kan være skeet i Axel og Valborgs spæde Barndom; der gives i Tragodien Bink derom, skiondt kun svagt, for ikke at forstyrre det Ærværdige med en alt for ny Kirke.

Oehls En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 166-169:

Dagen før vor Afreise spillede man i Dresden for første Gang Axel og Valborg, med samme Forandringer som i Wien (see samme Bind, Side 20-21). Da Dresdens Skuespillere for nogen Tid siden havde opført Stykket med Bisald i Leipzig, var det dem saa meget lettere. Det blev givet godt, og Forestillingen behagede; men jeg indsaae dog nu Grunden, hvorfor den talentfulde Mad. Schirmer havde giort mindre Virkning i Berlin i denne Rolle, end man havde formodet. Det kom af det, hun tog den noget ander-

Linie 1-2: det, i Visen formodentlig opdigtede, Overfald fra] = B;
A: det formodentlig opdigtede Overfald i Visen fra

ledes, end jeg havde forestillet mig den. Mad. Schirmer troede hele Stykket igennem paa en Maade at burde præparere og motivere Balborgs Død, som om en Orm hemmeligt gnavede hende fra det Dieblif, Ringen falder i Harald Gilles Grav. Dette er rigtigt; fun maa man ikke lade sig forlede af Balborgs Ord til Axel til at troe, at hun er rolig og resigneret, og det selv i Adskillelsesscenen i tredie Act. Viser Balborg sig for rolig udvortes, saa blive Tilsuerne folde, thi man kan fun see det Indvortes paa Theatret af det Udvortes. Hovedsagen er desuden ikke Balborgs Død — den er fun et Tilsælde — men det Skionne, det Poetiske bestaaer i de to unge Menneskers sode Sværmeri og deres Ulykke. Hør at det ret skal røre Hiertet, maa Balborg være kraftig, fuld af Ild og Følelse. Hun vil berolige Axel med sine Ord, og mærker ikke, at hun trænger ligesaa meget til Trost, som han, og at hun deler hans Skiebne. Det er just det Rørende, det Henrykkende i den ødle qwindlige Natur, at den glemmer sin egen Tilstand over den Elskede. Saaledes sidder en Moder paa Braget med sit Barn, og lader det suge sit udterede Bryst, indtil Havet eller Hungersnoden tilintetgjor dem begge. Uden denne Ild, dette Sværmeri, kunde Balborg heller ikke dromme saaledes i Kirken tilsidst. Det bliver desuden unaturligt, at tænke sig Balborgs Død motiveret i den sorte Tid. Tiden kan ikke tære hende hen; ikke at tale om, at Tæring, i hvor fort man forestiller sig den, har noget Uskient, som bør undgaaes, hvor det kan. Og det har jeg ogsaa altid gjort. Det er hoist urigtigt, naar man tænker sig

Correggio som en Skrantning, der hiver i de fire første, og bukker under i femte Act. Det lille indvortes Saar, der var nyligt lægt, brister ved hans Hestighed, og han falder, just fordi han har været saa u forsigtig levende, bevægelig, rørt og lidenskabelig. Altting maa være Ild og Liv, saavel hos Balborg som Correggio.

„Liig Sælens Glimt i det halvbrustne Die,
Hvis Ild forkynder, at det snart skal slukkes.“

Saaledes maae vi ogsaa antage, at Balborg ikke dør af Sorg; det havde rigtig nok været trofastere, men til denne episke Dod var Tiden paa Skuepladsen for knap. Hendes Aand maa sværme vildt under Vilhelms Sang, og just denne stærke, heftige Følelse foraarsager en dodelig Convulsion, et Krampe slag. Hendes Hjerte brister, poetisk, ikke chirurgisk talt; det vil sige, ikke Kødsmuskelen i hendes venstre Side, thi den er for sterk, men et andet svagere Kar, hvis Tilintetgiørelse er ligesaa farligt og dodeligt. Synes man nu maaskee dog, at jeg undertiden for lidet har motiveret Dodsscenerne i mine Stykker, saa kommer det netop deraf, at jeg ingen Lust har havt til længe at beskrive min eller Tilskuerenes Phantasie med det blot Lidende og med en for lang Forestilling af den physiske Smerte. Sligt maa mere i Kunstens Rige antydes, end udmales.

Oehls Erindringer, II, Side 116:

Da der slet ingen Kvinder behovedes i Palnatoke, lod jeg dem heller ikke optræde deri. Men

Linie 8-9: „Liig Sælens Glimt“ osv.] See Ewalds Fiskerne, I, 1.
— 24: med] Orig.: ved

næste Vinter skrev jeg Axel og Balborg, hvor Kærlighed er Hovedsagen, egenlig Kærligheds Tro-skab, ligesom jeg et Par Aar senere i Hagbarth og Signe søgte at skildre Kærligheds Videnskab i sit første Udbrud; det Forste mellem et Par unge Christne, dette Sidste mellem et Par unge Hedninger, men begge heroiske og med nordisk Følelse. Med den sandselig glødende sydlige Elskov i Romeo og Julie vilde jeg ikke kappes; men den milde Septembermaane i en nordisk Bogeskov kan ogsaa giøre Virkning, skiondt den er meget forskellig fra den italienske Sommernat.

Samme Bind, Side 127:

Især fornøiede det os Danske at leve en tre Ugers Tid sammen med den elskværdige norske Familie Knudzon, som kom til Paris. Brondsted, Røss og jeg spiste ofte hos dem, og naar vi saaledes vare samlede, bildte vi os ind, at vi vare i Danmark og Norge. Jeg glemmer aldrig disse fædre Mennesker: den brave Johansen og hans trofaste Sara; den elskværdige Fru Labouchere og hendes Søster, den hulde Benedicte. Min Omgang med dem bidrog meget til at give Axel og Balborg, som jeg just dengang skrev, den friske nordiske Colorit, hvilken ellers det lange Ophold i Udlændet let kunde have svækket.

Samme Skrift, III, Side 17:

Hakon Jarl havde giort overordenlig Lykke. Det var den første poetiske Skildring af den hedeniske

Linie 28: den hedeniske] = Oehls Levnet, hvor det samme Sted findes II. Side 279; Erindr.: det hedeniske

Oldtids Helteliv, grundet paa Historien, som fremstilledes paa den danske Skueplads. Dette havde dog ikke alene funnet giore saa megen Virkning paa det større Publicum, hvis ikke ogsaa Hakons Forhold til Thora, eller, rettere sagt, hendes til ham, havde rort Kvindernes Hierter. I Palnatoke var dette ikke Tilfældet: der var slet ingen Kierlighed i, og dersor var ogsaa Skuespilhuset temmelig tomt ved de første Forestillinger. Men Axel og Valborg gjorde Alting godt igjen; deri var Kierlighed fra Begyndelsen til Enden. Skonadt Stykket ikke var trykt endnu, var det allevegne befriedit; man havde vidst at slæffe sig Afskrifter deraf, disse blevle folgte i dyre Domme, og man havde saaledes den Fornsielse, at sætte sig hen i Munketiden for Bogtrykkerkunstens Opfindelse, hvor et smukt afskrevet Exemplar forhoiede Nydelsen, fordi den var sieldnere, og fordi man nod Noget, som Andre ikke funde nyde. Rige Englændere forlyste sig jo tidt endnu paa denne Biis med at lade faa prægtige Exemplarer trykke som Manuscript.

Samme Bind, Side 19-21:

Axel og Valborg gjorde Lykke; dog undgik den ikke Dadel af den ældre Skoles Medlemmer. Afsdode Professor Kierulf fandt det urimeligt, at Axel sang en Svanesang, for han døde. Jeg havde nemlig skrevet „Svanesang“ over Axels sidste Monolog, hvormed jeg ikke meente Andet end hans Hiertesuk i Den. Det havde viistnok været bedre, at udelade hin

Linie 26: udelade hin Overskrift.] M. har paa det anførte Sted først havt, ligesom alle fire trykte Udgaver: Axel alene, hvilket hist er forandret til: Axels Svanesang.

Overført. Da man engang under Opførelsen spurgte Thaarup: „Hvad doer Balborg af?“ svarede han: „Af en Vise“. Balborgs Dod har viistnok noget Paas-faldende, og for Mange noget Unaturligt; men jeg troer dog ikke, den er umulig, og det er nok for Digeren. Jeg har siden engang i Dresden seet en Madame Schirmer at ville motivere Balborgs Dod ved fra tredie Act af at lade hende bære paa en vis Hensmægten, som hun søger at skule; men det er at fordærve det Hele, uden at redde det Enkelte. Balborgs Hierte maa pludselig briste ved et Nerveslag, som hendes overspændte Tilstand medfører. Hun dør altsaa sterkt bevæget, og hensover ikke elegisk. Det vilde være let, at forandre hendes Dod uden Skade for Stykket; men det skal jeg vel vogte mig for i Udgaven af Tragödierne selv. Væserne ere nu eengang vante til og fornioede med den gamle Form, og vilde ansee sleg Forandring som et Indgreb i offenslig Eiendom. Imidlertid, dersom der er Noget i den saa kaldte Kunstnerudødelighed, maa den dog i det mindste overleve nogle Menneskeslægter. Der vil altsaa komme en Tid, hvori man fra Ungdommen af ogsaa kan vænne sig til Forandringen i et Digtverk, uden Tab af personlige Foleser og Grindringer. For disse — og for de Nutidslæsere, der, i det mindste i et Levnetslob, kunne interessere sig for en Forfatters forskiellige Ideer, vil jeg hid sætte en Monolog, jeg i senere Aar har digtet, og hvormed Balborg funde ende Stykket, naar Vilhelm har sagt sin sidste Replik, og troer, at hun er død.

Balborg

reiser sig fra Axels Büg, og nærmer sig Vilhelm.

Nei — end ei dod, min edelig Herre!

Din Sang jeg høit maa prise;

Men Balborgs Hierte brast ei disværre

Bed Aages og Elses Bise.

En langsom Død i dette Kloster

Mig Livet først skal røve.

Dog dette Offer mig Intet koste;

Saa staaer min Tro sin Probe.

Kom nu, Herr Erland Erkebispe! kom,

Indvi mig til Guds Ere!

Man af den dunkle Helligdom

Først Balborg død skal bære.

Kom nu, hver Jomfru og Ridder huld!

Det volde jer ingen Harm!

Indvier, og kaster det sorte Muld

Over ung Balborgs Arm.

Nu ganger Balborg i Nonnetal,

I Klostret har hun hiemme.

Messen hun aldrig forsomme skal,

Og aldrig Axel glemme.

Linie 11: Kom nu, Herr Erland Erkebispe! kom, osv.] Til denne og de følgende Strofer ere med Forandringer Kæmpevisens Strophe 195, 196, 197, 199 og 200 benyttede.

Bedre dog, ei at være fod,
End fun i Sorg at græde;
Naar Solen synker i Havets Skiod,
At mindes sin tabte Glæde.

Gud dennem forlade, som Marsag er,
At de ei sammen maae være,
Som have hinanden af Hjertet kører,
Dg elsker i Tugt og Ære!

Saaledes vilde Tragodien fromt og ret smukt
slutte sig til den gamle Bise, den gik ud fra; og
Balborgs Død, skøndt i Grunden den samme, blev
naturligere.

Til Axel og Valborg kunne følgende Bemærkninger gjøres:

Side 129, Linie 3-6:

Gud dennem forlade, som Marsag er, osv.]

Dette Motto er Slutningsstrophen af Kæmpevisen.

— 136, — 3-5: Balborgs Moder

Bar nylig død, og Balborg sat i Kloster

At lære Sømmen sye og læse lære.]

Kæmpevisen, i Str. 11 og 12:

I Klosteret sættes hans liden Brud,

At hun skulde Sømmen lære.

De lærte hende Silkesøm at sye,

At læse lod de hende lære.

— 142, — 9:

Hvor lider Balborg?]

Kæmpevisen, i Str. 38 og 39:

Hvor lever Valborrig, Fæstemø min? — —

Skjøn Valborrig lider meget vel — —

Side 150, Linie 1:

En Ring jeg tager af min Hånd]

Kæmpevisen, i Str. 9:

Han tog en Guldring af sin Haand.

— — 5-8:

Kom vel i Hu, min unge Brud! osv.]

Kæmpevisen, Str. 10:

Kom vel ihu, min lille Brud!

I Dag monne jeg dig fæste;

Jeg vil nu reise af Landet ud,

Og fremmede Herrer gjæste.

— — 9-12:

Han tiener i Herr Henriks Hær; osv.]

Kæmpevisen, Str. 15:

Herr Axel tjener i Keiserens Gaard,

Forgyldte haver han Spore;

Sit Sværd han vel ved Siden bar,

Og ridderlig var hans Fore.

Fore eller Forde er Færd, Optog; Oehl. forklarer det i sine Gamle danske Folkeviser, Side 119, ved Adfærd.

— — 13-16:

Men, af! han sover ei sødelig, osv.]

Kæmpevisen, Str. 16:

Herr Axel sover saa sødelig,

Alt som en Herre mon somme;

Om Natten har han ei Ro hos sig —

Alt for sine stærke Drømme.

Side 150, Linie 19:

Jeg sviger ei paa Verdens Ø]

Kæmpevisen, i Str. 46:

Jeg sviger eder ei paa Verdens Ø.

— — 21:

Dg Lykken væxler ofte om]

Omqvædet paa Kæmpevisen:

Men Lykken vender sig ofte om.

— 151, — 4:

Røse for alle Blomme!]

Kæmpevisen, i Str. 38:

En Rose for alle de Blomme.

— 153, — 27:

Heel mangen Klump af Bendernes Skurdguder]

Skurdguder (Islandske), Afgudsbilleder.

— 159, — 2-4:

Biis

Dig vaabendiærv og færdig at undfange

Oprørerne.]

Undfange, ældre Dansk for modtage.

— 164, — 14-15: Alexander valgetes

Bel af Conciliet]

Conciliet skulde have heddet Conclavet.

— 187, — 6 ff.

Den Mand, Gud gav en Biis saa huld, osv.]

Denne Sang er en udtogsmæssig Bearbeidelse af Poul Gerhards Frauenlob: „Ein Weib, das Gott den Herren liebt,“ osv., hvortil Motivet er taget fra Salomons Ordsprog, Cap. 31.

— 190, — 4-5: Jeg seer dig, Ilv! du lurer

Allt paa dit Bytte, smilker under Skind.]

Smilke er: begynde at smile, smaasmile; under

Skind, under Kappen, under Dække, hemmeligt,
listigt. Begge Udtryk efter Kæmpeviserne.

Side 199, Linie 14-21: Stille skal jeg sidde i
Min lille Gelle, virke Guld i Silfe, osv.]
Kæmpevisen, Str. 139 og 140:

Jeg vil sidde i Høieloft vid,
Og virke det Guld i Hue;
Saa sorgelig vil jeg leve min Tid,
Alt som en Turteldue.

Hun hviler aldrig paa grønnen Green,
Hendes Been ere alt saa møde;
Hun drikker aldrig det Vand saa reen,
Men rører det først med Fodder.

— 200, — 28:

Nu, mine Børn! det kan ei Andet være]
Kæmpevisen, i Str. 148:

Det kan nu Andet ei være.

— 201, — 13-14:

Den er en ufrisk Mand, som aldrig fiendte
Til Kiærlighedens Styrke.]

Kæmpevisen, i Str. 100:

Den agter jeg for en ufrist Mand,
Der kiender ei Elskoven stærke.

Ufrisk læses saavel i M og de trykte Udgaver af
Stykket, som i Oehls Behandling af Kæmpevisen
i hans Gamle danske Folkeviser, Side 131.
Digteren har maaskee taget den gamle Form ufrist
(ufristet, uprovært, uerfaren) for en Trykfeil.

— 215, — 14:

En Midienat i Kiøping her]
I Kiøping her d. e. her i Byen (Kjøping eller Kjø-
bing d. e. Kjøbstad).

Side 225, Linie 21-22: Dine Kæmper komme,

At skienke Karpen Blod i Trondhiems Fjord.]

Digteren er formodentlig senere blevet opmærksom paa, at Karper som Ferskvandsfisk ikke kunde findes i Fjorden, og har derfor i C og D forandret Karpen til Kampen, hvilken Forandring imidlertid ikke kan kaldes heldig.

— —, — 23-25:

See, min Veninde! tvende røde Hjerter osv.]

Kæmpevisen, i Str. 162:

Hans Skjold var baade hvid og blaa — —

To røde Hjerter deri monne staae.

— 235, — 23:

See disse Kæmper! Elvegrimmer, Bjorne.]

Elvegrimmer, Mændene, som boede ved Øster-Elven, om hvilke Snorro fortæller i Magnus Barfods Historie, Cap. 8.

— 239, — 9:

Et Aftenrødt, som aldrig gaaer til Hvile.]

Herefter følger i M en Strophe, der vel ikke uden Grund er blevet udeladt af Texten, men dog kan fortjene at opbevares her:

I hoie Hvalvinger, I dunkle Gange,

Hvor tidt som Barn jeg sneg mig rørt og bange

Med Anelernes Drøm i spæden Barm!

Nu tager Axel her sit Arnesæde;

Suart skal en anden Yngling, god og varm,

Rørt for hans egen Grav i Kirken træde.

— 241, — 20:

Hvor her er godsligt her i denne Kirke!]

Godsligt (Norsk), hyggeligt, behageligt.

— 244, — 6-10: Bel, ødle Vilhelm! vil

Du vise mig den Godhed for min Axels

Dg eders Benskabs Skyld, at synge Visen
 For Valborg, medens hun til Giengield sætter
 Sin Ring paa Axels blege Haand?)
 Til Gjengjeld, ikke for Vilhelms Sang, men for
 Axels Ring.

Side 245, Linie 10 ff.

Det var Ridder Herr Aage, osv.]

Oehls Kilde til denne gamle Folkevise er Sandvigs Levninger af Middel-Alderens Digtekunst, I, Side 63-65, hvor den læses væsentlig i den samme Form som her i Stykket. Af Visens udførligere Skikkelse i Nyerups og Rahbeks Danske Viser, I, Nr. 29, og af dens Heelhed i S. Grundtvigs Danmarks gamle Folkeviser, II, Nr. 90, hvor Else begge Steder følger med den Døde til Kirkegaarden, seer man, hvorledes det besynderlige Udtryk i sidste Strophe af Udtoget: „Hjem gik Jomfru Else“ er opstaaet. Oehl. har selv componeret Melodien til denne Vise; see Melodier af Adam Oehlenschläger, udg. af A. P. Berggreen, 1857, hvor det hedder i Fortalen: „Melodien blev først trykt 1810 tilligemed Aages og Elses Vise, der udkom som Preve paa den bebudede Nyerup - Rahbekske Udg. af Kæmpeviserne, hvori den siden blev optagen uden Angivelse af Oehlenschläger som Componist; og naar Vilhelm i Axel og Valborg greb i Strængene, vidste Mange vel ikke, at de ogsaa hørte Digteren i disse Toner“.

— — — 15;

Alt med hin reden Guld]

Udentvivl skal hermed forstaaes: ved at give hende en Guldring. I Sandvigs Levninger staaer: „Alt med sit meget Guld“.

Side 245, Linie 26-27:

Han klapped paa Doren med Kiste,
Fordi han havde ei Skind]

I Fortalen til sine Gamle danske Folkeviser, Side VI, siger Oehl.: Den sædvanlige Ridderkaabe faldes ofte „Skind“, fordi den var foret eller fantet med Skind. Heraf komme de Talemaader: „at smile under Skind“, „at klappe paa Doren med Skind“, det vil sige: sagte, med kaaben mellem tingrene og Doren. Ridder Aages Spøgelse flapper med Kiste, „fordi han havde ei Skind“.

— 248, — 5:

Omvundet af din Piges Blomsterkrands]
Hvilken Krands her er meent, sees af M, der først har havt:

Omvundet af din Piges hvide Roser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen ere følgende:

- Side 131, Linie 1: Personerne.] = B; A: De Hændlende:
 — —, — 14: Gotsred] = C; A: Gotsried
 — —, — 22: Høialteret. Over] = B; A: Høialteret, hvorfra Hovedgangen gaaer ned mellem Stolestader paa begge Sider til Pillerne i Forgrunden. Over
 — 134, — 10: Bindvet] = M; A: Binduet
 — —, — 14: vel] = B; A: hist
 — —, — 15: hist] = B; A: Der
 — —, — 24: Negle] = C; A: Negler
 — 135, — 6: Muld] = B; A: Mulden
 — —, — 9 og 15; Side 208, Linie 4 og 7: Pille] = B; A: Piller

- Side 135, Linie 20: Kæmpehoide] = B; A: Kæmperhoide
 — 136, — 2-3: Kærlighed og med | Mit Fædreland
 at tage. Valborgs] = C; A: Kærlighed at tage, |
 Og med mit Fædreland. — Min Valborgs
 — —, — 4: død, og Valborg sat] = B; A: død;
 Valborg var sat
 — —, — 20: undrede] A (og B): undredes (smlg. Var.
 til Trag. Dram. I, Side 17, Linie 2; Side 100, Li-
 nie 2, 4 og 5; Side 217, Linie 13. I C og D an-
 den Forandring)
 — —, — 25: det silkebløde Haar] = C; A: de silke-
 bløde Løffer
 — 137, — 4-5: paa Læben. | Fra Barnsbeen] = B; A:
 paa Læben,
 Fra den Tid virkelig jeg elskte hende.
 Fra Barnsbeen
 — —, — 21: Midie] = D; A: Legem
 — 139, — 14: Da Odins Skarer skiltes ad, blev Ro-
 den] = B; A:
 Da Odins Skare delte sig i tvende
 Mægtige Broderarme, blev dog Roden
 — —, — 17: vorde Venner] = C; A: elskte sig
 — —, — 21-22: Elskov. | Jeg lader ene dig med
 Kærligheden] = B; A: Elskov | Jeg lader dig nu
 med din Kærlighed (M har Punctum efter Elskov)
 — 140, — 22: til min] = B; A: medens
 — 141, — 2: Hilsen] = B; A: Hilsning
 — —, — 10: et Aar] = M; A (B, C og D): eet Aar
 — —, — 21: Fraværelsen] = M; A: Fraværelse
 — —, — 23: vel gjort] = M; A: velgjort

Side 142, Linie 10-12: Knud.

Nu,

- Som det nu gaaer de unge Mør; hun] = M; A: Knud.
- Som det nu gaaer de unge Mør; nu hun
(i B, C og D anden Forandring)
- 145, — 11: hans] = B; A: sin
 - 146, — 1: Ei nogen god, uskyldig Drift] = C; A:
Ei en uskyldig dydig Drift
 - —, — 21: hurtig] = M; A: hastig
 - —, — 22-23: Brat | Jeg finder der] = M; A:
brat jeg finder | Der
 - 147, — 2: i Førgrunden, og] = B; A: i Førgrun-
den af Skuepladsen og
 - —, — 11: som forklædt] = B; A: som fuldkommen
forklædt
 - —, — 15: Hvor hun er] = B; A: Hvad er hun
 - —, — 17: Beemodslilier] = M; A (B, C og D):
Bemods Lilier
 - —, — 21: seer sig omkring] = M; A: seer omkring
 - —, — 25: i Stedet] = M; A: isteden
 - 148, — 6: Og lettet Hiertet] = B; A: Lettet sit
Hierte
 - —, — 24: Helfred] = C; A: Helfrid (saaledes
overalt, hvor dette Navn forekommer i Stykket)
 - 149, — 6: forvandler] = M; A: forvandle
 - —, — 13: flydede] = M; A: flydde
 - —, — 20: jer for det] = C; A: Eder derfor
 - 150, — 24: hans] = B; A: sin
 - 151, — 12: Axel ij] = C; A: Axel styrter i
 - 153, — 5: Altre] = M; A: Altere

Side 153, Linie 18: andre ti] = M; A: andreti (i B, C og D andre Forandringer)

-- --, -- 24-26:

Af dit Skarlagenskind skal Gangerpilten
Strunk bære Slæbet, naar som Axels Hustru
Du vandrer hen til Kirken fra hans Gaard]

= B; A:

Af din Skarlagens Kaabe skal den lidens
Smaadreng strunk bære Slæbet, naar du vandrer
Fra Axels Gaard til Kirken, som hans Hustru

— 155, — 7: mandig, tillidsfuld] = M; A (B, C og D): mandig tillidsfuld

— —, — 12: Paa hendes Moders] = B; A: Paa
hendes sin Moders (M: Hen paa sin Moders)

— —, — 13: end bedrovet] = B; A: fort, bedrovet

— —, — 21-22: Bryn. | Vor Stammefader! af] =
B; A: Bryn; | Vor Stammefader. — Af

— 156, — 16: Og Erling stormer] = B; A: Erling
haandterer (Digteren har uidentvivl meent huserer)

— —, — 18: Disligest Ingebiorn, Landshovdingen]
= B; A: Ingebiorn Spil, Landshovdingen disligest

— 157, — 2: vel samme Hilsen] = B; A: den samme
Hilsning

— —, — 29: Din Sundhed og din Dygtighed be-
tvinge] = B; A: Tvinge din Sundhed og din Dyg-
tighed

— 158, — 7: nu] = M; A (B, C og D): fun

— —, — 20: Sin Gienstand fundet] = B; A: Fun-
det sin Gienstand

— —, — 29: derpaa du tænker] = B; A: du tænker
derpaa

- Side 159, Linie 9: *fanslee det] = B; A: det fanslee*
 — —, — 18: *er et Folkesagn] = M; A: er er Folke-
 sagn*
 — 160, — 16: *Sag ham at betroe] = C; A: Sag
 at handle med ham*
 — —, — 20: *de sorte Rutter] = M; A: den sorte
 Rutter (i B, C og D andre Forandringer)*
 — 162, — 28: *Trygveson] = M; A: Tryggeson*
 — 163, — 25: *Det Skafspil] = B; A: I dette
 Skafspil*
 — —, — 27-28: *Eders Naade vogte Kongen | For
 Løberen! Med Sindighed og Kulde] = B; A: Eders
 Naade vogte | Kongen for Løberen! Med Rolighed*
 — 164, — 17: *Alt er i Kamp] = B; A: Alting er Kamp*
 — —, — 18: *Mod Venden, Fredrik til Italien] =
 C; A: I Venden; Fredrik i Italien*
 — —, — 19-20: *I Danemark og Norge raste længe |
 Mord] = C; A:*
*I Dannemark og Norge hørtes jo
 Gi i de sidste Tider andet end
 Mord*
 — —, — 21: *nytte denne Tilstand] = B; A: bruge
 denne Tidspunkt*
 — 165, — 2: *derfor] = B (og M's oprindelige, over-
 strøgne Læsemaade); A: altsaaq*
 — —, — 10: *gaae] = M; A: gaaer*
 — —, — 18: *vor Sag] = B; A: Sagen*
 — 166, — 13: *At gribe Lykken stræber Mennesket] =
 B; A: Menneskets Hjerte stræber til sin Lykke*
 — —, — 14: *bruger] = B; A: griber*
 — 167, — 24: *dog engang] = B; A: eengang dog*

- Side 167, Linie 27; og Side 169, Linie 23: Danemarck] = C; A: Dannemark
- 168, — 2: fieded] = M; A: fjended
 - —, — 4-6: gifst | Herfra, da Landet var i Oprør; da | De dragne] = M; A: gifst | Da dragne (B, C og D: gif, | Da dragne)
 - —, — 13: Fædrelandet] = M; A: Fædreland
 - —, — 29: Jeg tiente] = B; A: Tiente jeg
 - 169, — 29: Haand ham række] = B; A: give Haand ham
 - 170, — 1: I Tydskland var saa anset og] = B; A: Var saa anset i Tydskland, og
 - —, — 16: han] = B; A: det
 - 171, — 3: end ei] = B; A: ei end
 - —, — 19: Somre] = B; A: Foraar
 - 172, — 24: hidses i et Dieblif] = B; A: giennem- stormes i et Blund
 - 173, — 3: bod] = B; A: bødſt
 - —, — 16: vedkommer] = B; A: betræffer
 - —, — 17-18: spore hos mig, | Om Grumheden] = B; A: spore; om | Den Grusomhed
 - —, — 22: moderlös, forladt] = D; A: moderlös forladt
 - 174, — 17-18: en Helt ei føle Kicerlighed, | Fordi han ikke bruser vildt, som du?] = B; A: en mandig Helt ei elſte uden | At sværme vildt og brusende, som Du?
 - 175, — 11: Selvraadig] = B; A: Genmægtig
 - —, — 13: er efter Loven sat en Bærgel] = B; A: er sat Laugværge efter Loven
 - —, — 15: domme mellem os] = B; A: dele os imellem

- Side 175, Linie 28: Nefſærd] = B; A: Dyden
 — 176, — 3: Gud] = B; A: Guddom
 — —, — 4: huldt] = M; A: huld
 — 177, — 6: Ei naer din Magt til Kirkens Helligdom] = B; A: I denne Sag henrækker ei din Magt
 — —, — 7: Altret] = M; A: Alteret
 — —, — 25: Scene, har] = B; A: Scene; han har
 — —, — 26: læser med] = B; A: læser nu med
 — 178, — 3: Píllen] = B; A: Pílleren
 — —, — 6: Get og Alt] = B; A: Get, mit Alt
 — —, — 8: fra] = B; A: af
 — —, — 12: over] = M; A: oven
 — 179, — 8: tappre] = C; A: vakkre
 — 180, — 9: alt] = B; A: hid
 — 181, — 8: Det Brev] = B; A: Bullen
 — 182, — 4: Endnu dem] = B; A: Dem endnu
 — —, — 9: Höiværdige Fader! I er] = B; A:
 Eders Ærværdighed er
 — —, — 19: Hielmen] = B; A: Guldhielmen
 — —, — 20: et raget Hoved] = B; A: en raget
 Tinding
 — —, — 23: Som en Cherub] = C; A: En Cherubim
 — —, — 26: Bisپ, som forestaaer] = B; A: Bislop,
 som forvalter
 — —, — 31: det Par Skridt, jeg har til] = B (og
 M's oprindelige, overstrøgne Læsemaade); A: mine
 forte Skridt til
 — 183, — 3: mig langt meer] = B; A: mere mig
 — 184, — 9: dyderigſke] = M; A: dyderige
 — —, — 18: maafsee han] = B; A: han maafsee

- Side 184, Linie 21: her] = C; A: nu
 — —, — 25: Bøddel] = M; A: Bødel
 — 185, — 29: Med bundlös Uforskammenhed før falde] = C; A: Kalder med bundlös Uforskammenhed
 — —, — 30: Sit] = M; A: Sin
 — —, — —: Fornuft, og skuler Dolk] = B; A: Fornuft, skuler sin Dolk
 — 186, — 1: Flig, mens han] = B; A: Raabe, og
 — —, — 13: Hans] = C; A: Sit
 — —, — 19: Drabanter] = B; A: Drabantere
 — —, — 20: Hætter] = B; A: Galotter
 — —, — 25: det] = D; A: de
 — —, — 31-32: stille Kongens Drabanter sig i en Række] = B; A: gør Kongens Drabantere en Række
 — —, — 33: Dreng med] = B; A: Dreng i Buntetrad med
 — 187, — 4-5: synger | Choret:] = B; A: synger Choret følgende Psalme:
 — 188, — 1: Alteret] = M; A: Altret
 — —, — 6: En Olding nødes] = C; A: Nødes en Olding
 — —, — 9: fattet intet Nag til] = M; A (B, C og D): fattet Nag ei til
 — —, — 16: J ei seet] = M; A: J seet
 — —, — 20: Med Heltemod] = B; A: Med — Heltemod
 — —, — 28: Ha, Bispe] = B; A: Biskop
 — 189, — 5: Svanhvide! Det gaaer over strax igien] = B; A: Kære Svanhvide! Det gaaer over strax
 — —, — 25: Jo, jo] = B; A: Ja, ja
 — —, — 26: grant] = B; A: vel

Side 189, Linie 28: At nærmie mig den] = B; A: At komme til den

- 191, — 28: holder inde] = B; A: holder af igien
- 192, — 15: Den røde Rosenkrands tages af] = M; A (B, C og D): Pigerne tage den røde Rosenkrands af
- —, — 25: sig om eg] = M; A (B, C og D): sig og
- —, — 31: Malurtdrif] = C; A: Malurtkaal
- 193, — 7: Tag Afsked, Axel!] = B; A: Axel, tag Afsked
- 194, — 6: Man lade] = M; A: Men lade (i B, C og D anden Forandring)
- —, — 25: Det jordiske, det røde] = B; A: De jordiske, de røde
- 195, — 2-3: i Stand til | Saa] = M; A: istand | Saa
- 196, — 5: Din Valsborg trykker] = B; A: Trykker din Valsborg
- 197, — 4: af] = B; A: i
- —, — 7: hurtig] = M; A (B, C og D): hurtigt
- —, — 25: Dryade] = anden Udgave af Digterens tyske Oversættelse af Stykket (i Adam Oehls Schriften, VII, 1829); alle de danske Kilder og Digterens første tyske Oversættelse (1810): Druide
- 198, — 15: Bøddel] = M; A: Bødel
- —, — 29: O, Gud!] = B; A: Himmel
- 199, — 16-17: Tid, | Som Turtelduen] = B; A: Tid, som | En Turteldue
- 200, — 10-11: Harm | Paa Biørnen og] = B; A: Harm paa | Bildbassen og
- —, — 12: strække] = B; A: strækker

- Side 200, Linie 20: Hagbarths] = B; A: Habors
 — 201, — 11: Flamme Gienſkin] = M; A: Flamme
 Skin
 — —, — 24: Bon] = M; A: Bom
 — 202, — 14-15: ud i Kulden under | Et følsomt
 Horoscop, da Venusstjernen] = C; A: ud og bragt
 til Verden | Under et følsomt Horoscop (M: følsomt
 Horoscop), da Venus
 — —, — 29-30: Vilhelm omfavner ham.] = M; A
 (B, C og D): Vilhelm.
 — 203, — 14-15: naar | Med] = B; A: naar jeg |
 Med
 — —, — 16: Jeg slutter] = B; A: Har sluttet
 — —, — 29: det] = B; A: min
 — —, — 31: lydt] = B; A: fyldt
 — 204, — 10: du din Brud har mistet] = C; A: du
 har tabt din Brud
 — —, — 14: Toj] = B; A: twende
 — —, — 15-16: Frugt | Af et usaligt] = B; A:
 Frugt af | Et ulykksaligt
 — 205, — 20: brave] = M; A: vakkre (i B, C og D
 andre Forandringer)
 — 207, — 11: Vilhelm.] = B; A: Vilhelm mørk.
 — 208, — 6: bedst vi sidde] = B; A: sidde bedst vi
 — —, — 9: Guds Navn] = M; A (B, C og D):
 Gudsnavn
 — —, — 18: Kongepallen, som den faldes] = M;
 A: Kongepilleren, saa faldet
 — 209, — 27-28: Freden; Geistligheden, Herre! | Den
 er al ære værd, det veed jeg nof] = B; A: Fre-
 den; thi hvad Geistligheden | Beträffer, den er ære
 værd; det veed jeg

- Side 209, Linie 31: forandre Landets gamle Sæder] = B;
 A: indføre andre Landes Sæder
- 210, — 26: hans] = B; A: sin
 - 211, — 29: Miklagard] = B; A: Myklegaard
 - 212, — 26: Vor Leir var slagen, Bæringerne hviilte] = B; A: Leiren var slagen og hver Bæring hvilte
 - —, — 27: hver i Rustning] = B; A: i sin Rustning
 - 213, — 19: Staarer over Alteret i Choret her] = B; A: Her stander over Alteret i Choret
 - —, — 30-31: stige frem af Gravene, | For at formane jer til Frygt og Bedring] = B; A: stige op af Graven, for | At bringe Eders Vand til Frygt og Indsigt
 - 217, — 8-9: flyer | For Olaf's Vand] = B; A: flyer for | Den hellige Vand
 - 218, — 3: figer jer, det er Bedrageri!] = C; A: figer Eder, det er fun Bedrag!
 - —, — 5: Lidt sært, for jeg sik Tide til Eftertanke] = B; A: Lidt underligt, for jeg sik Tide til Tanke
 - —, — 9: Fordom] = B; A: Spilværk
 - —, — 20: Hielp! Redning! Hielp!] = B; A: Hielp! Redder! Hielper!
 - 219, — 6: Gud!] = B; A: Himmel!
 - —, — 14: Í er frelst] = B; A: Alt er vundet
 - 220, — 9: Krog] = B; A: Øfkrog
 - —, — 29: Sacramente] = M (B, C og D); A: Sacrament
 - 222, — 5: Elskende ville knæle] = M; A (B, C og D): Elskende knæle
 - —, — 10, 12 og 16: Gotfred] = C; A: Gotfrid

- Side 222, Linie 23: Nu i at flygte. *Aft er]* = B; A:
Aft seile bort. Afting er
- —, — 29: *hans]* = B; A: *sin*
 — 224, — 8: *Uheldig Elskov, Ungdom]* = B; A:
Ungdom, uhældig Elskov
- —, — 11: *iffe]* = B; A: *ei*
 — —, — 12: *hans]* = B; A: *sit*
 — —, — 26: *dit Sværd]* = B; A: *din Glavind*
 — 226, — 5: *Skærf af sin Skulder]* = B; A: *Silke-
 mon af sine Skuldre*
- 229, — 24: *Førbindungen]* = M; A: *Førbindningen*
 — 234, — 22: *Til Hielp! til Hielp!* man overfalder
Kongen!] = B; A: *Kongen til Hielp!* han over-
faldes, hielper!
- 235, — 23: *Elvegrimmer]* = M; A: *Elvegrymmer*
 — —, — 31: *og]* = B; A: *at*
 — 236, — 25: *Pissen, hvor jeg skar min Valborgs]*
= M; A: Pilleren, som bær min Valborgs (i B, C
og D andre Forandringer)
- 237, — 27: *Barnsbeen]* = M; A (B, C og D):
Børndom
- 239, — 2: *hans]* = B; A: *sin*
 — —, — 6: *venlig rød]* = M; A: *venlig mild* (B,
C og D: venligmild)
- —, — 8: *Middagsglod]* = M; A (B, C og D):
Middagsild
- 240, — 29-30: *Om Aftnen i en gammel Bise
 siunge | Om Axels Elskov og hans Trofasthed]* = B;
 A: *Vil hun om Aftnen i en gammel Bise | Siunge
 din Elskov og din Trofasthed*

Side 241, Linie 2: dit blege Ansigt] = M; A: det blege Ansigt (B, C og D: den blege Pande)

— —, — 26-28:

Boe roligt ligeover for hinanden,

Du hos din Fader, Balborg hos sin Moder.

Naar Klokk'en da staaer tolv, og Droslen synger

= B; A:

Boe ligeover for hinanden; du hos

Din Fader, Balborg hos sin Moder. Naar

Klokk'en staaer tolv, og Droslen synger hist

— 242, — 3: sætter] = M; A: sætte

— —, — 6: mindes grant] = B; A: mindes os

— —, — 22-24:

Det gaaer ei an. Hvor meget gav jeg til,

At samme Kiste maatte giemme Balborgs

Og Axels Been! — Men, ædle Vilhelm! siig]

= B; A:

Af nei, det gaaer ei an. Hvormeget gav

Jeg til, at samme Egefiste giemte

Axels og Balborgs Been; — men ædle Vilhelm

— 244, — 8: synge Bisen] = C; A: synge den

— —, — 22: Tæt ved min Moders Grav, der staaer
en Harpe] = B; A: Der, ved min Moders Grav
en Harpe stande

— 245, — 1: Ved Pillen ligeover for min] = B;
A: Ved Kongepilleren, retfor min (M: Ved Konge-
pallen, overfor min)

— —, — 22: Øp stod] = B; A: Øpsted

— 246, — 12: hiin levret Blod] = M; A (B, C og
D): hint levret Blod (smlg. Side 245, Linie 15:
hiin røden Guld)

Side 246, Linie 13: den] = M (C og D); A (og B): hin
 — 247, — 9-11: Nanna med sin Baldur, | Som med
 sin Hjalmar Ingeborg, som Else | Med Ridder Uage] = C;
 A: Nanna over Baldur, | Som over Hjalmar
 Ingeborg, som Else | Over sin Uage
 — —, — 19 og 25: Gotfred] = C; A: Gotfried
 — —, — 20: falden] = M; A (B, C og D): faldet

Rettelser.

Side 19, Linie 8 (og det tilsvarende Sted i Varianterne): rigtig
læs rigtigt

— 32, — 31, efter Ordet Danerhæste læses Comma i Stedet
for Punctum.

19291165

July 1 (continued from page 6) -
island is about 10 miles long and
about 1 mile wide. The island is
mostly flat, with some low hills in
the center. The soil is very poor
and rocky. There are some small
forests of palm trees along the
coastline. The water is clear and
blue. There are some small
islands near the coast.

- III. Dramatiske Digte: Sjugespil, Lytspil og Skuespil, samt Forfspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 R d ; nedsat Pris 4 Kr.
- IV. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 R d ; nedsat Pris 3 Kr.
- V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 R d 64 β ; nedsat Pris 10 Kr.
- VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepris 1 R d 64 β ; nedsat Pris 2 Kr.
- VII. Erindringer. Bogladepris 2 R d 24 β ; nedsat Pris 3 Kr.

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 R d 24 β , ere saaledes nedsatte til omrent det halve, nemlig 30 Kr., hvilken er den ualmindelig billige Pris af 4 Øre pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Lejlighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris 1 Kr.; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

g r a t i s.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Kjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

København, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Trykt hos J. H. Schultz.

